

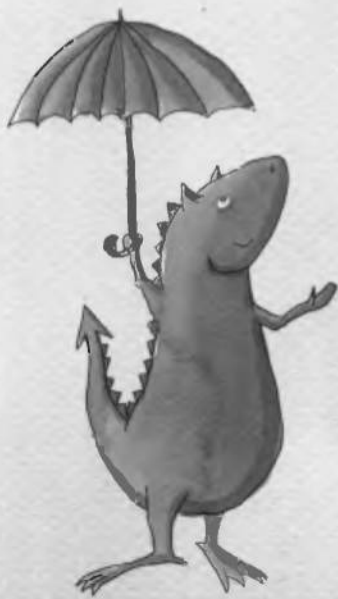
Ewa Lipińska

UMIESZ? ZDASZ!

Materiały przygotowujące
do egzaminu certyfikacyjnego
z języka polskiego jako obcego
na poziomie średnim ogólnym B2

universitas

Certyfikacja języka polskiego jako obcego

Podstawy urzędowego poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego tworzy „Ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o zmianie ustawy o języku polskim” (Dziennik Ustaw RP nr 73 z 30 kwietnia 2003 r.). Istotne uzupełnienia przynoszą dwa rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 października 2003 r. w sprawie Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego oraz w sprawie egzaminów języka polskiego jako obcego (Dziennik Ustaw RP nr t9t z 12 listopada 2003 r.). Z tych aktów prawnych wynika, iż Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego jest najwyższym ciałem przyjmującym wnioski dotyczące potrzeb w zakresie przeprowadzania egzaminów, nadzorującym ich przeprowadzanie i wydającym poświadczenia znajomości języka polskiego, zwane certyfikatami znajomości języka polskiego na trzech poziomach: podstawowym (B1), średnim (B2) i zaawansowanym (C2).

Cytowane akty prawne tworzą polski system poświadczania znajomości naszego języka. Należy jednak dodać, że od roku 2000 Polska jest członkiem Association of Language Testers in Europe (ALTE) i że testy do sprawdzania znajomości polszczyzny, stosowane przez Państwową Komisję Poświadczania, odpowiadają standardom europejskim. Działania tworzące polski system certyfikacji języka zostały podjęte z myślą o wejściu Polski do Unii Europejskiej oraz o nauczaniu i sprawdzaniu znajomości języka polskiego zgodnie ze standardami europejskimi.

Adres sekretariatu Państwowej Komisji Poświadczania:

Biurowo Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej
Sekretariat Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości
Języka Polskiego jako Obcego
ul. Ogrodowa 26/30, 00-896 Warszawa
tel. +48 22 826-74-34 fax: +48 22 826-28-23
e-mail: certyfikacja@buwivm.edu.pl
www.buwivm.pl/certyfikacja

Nauczanie języka polskiego według standardów międzynarodowych:

Poziom	Oznakowanie	Nazwa
Poziom elementarny	A1	(ALTE: Breakthrough; Council of Europe: A1, Breakthrough Level)
Poziom wstępny	A2	(ALTE: Waystage User; Council of Europe: A2, Waystage Level)
Poziom progowy	B1	(ALTE: Threshold User; Council of Europe: B1, Threshold)
Poziom średni ogólny	B2	(ALTE: Independent User; Council of Europe: B2, Vantage)
Poziom efektywnej biegłości użytkowej	C1	(ALTE: Competent User; Council of Europe: C1, Effective Operational Proficiency)
Poziom zaawansowany	C2	(ALTE: Good User; Council of Europe: C2, Mastery)

UMIESZ? ZDASZ!

Materiały przygotowujące
do egzaminu certyfikacyjnego
z języka polskiego jako obcego
na poziomie średnim ogólnym B2

WSTĘP

Decyzja o przystąpieniu do egzaminu biegłości na poziomie średnim ogólnym (B2) nie może się opierać jedynie na przekonaniu kandydatów o tym, że „znają język polski”. Musi być ona poparta dowodami, że rzeczywiście posiadają już dostateczną wiedzę i umiejętności przewidziane dla tego poziomu. Takich dowodów dostarczy poprawne wykonanie zadań zawartych w materiałach przygotowujących do zdania egzaminu certyfikатовego *Umiesz? Zdasz!* Są one adresowane do potencjalnych zdających, którzy mogą je częściowo wykonywać samodzielnie – szczególnie dotyczy to zadań zamieszczonych w części: I (gramatyka), II (czytanie) oraz III (słuchanie), ponieważ na końcu każdej części zostały zamieszczone ich rozwiązania. Jednak głównym przeznaczeniem *Umiesz? Zdasz!* są kursy przygotowawcze, gdzie zadania powinny być wykonywane pod kontrolą nauczyciela – zwłaszcza w przypadku pisania (część IV) i mówienia (część V). Prowadzący kursy przygotowawcze mogą traktować ten zbiór jako podstawową pomoc dydaktyczną, ale także mogą sami układać na ich podstawie inne zadania, testujące stopień opanowania kompetencji lingwistycznej oraz sprawności językowych.

Niniejsze materiały* umożliwią kandydatom:

- ◆ powtórzenie, ugruntowanie i posegregowanie materiału gramatycznego, przewidzianego dla poziomu B2,
- ◆ przypomnienie sobie różnych technik stosowanych w rozwijaniu sprawności receptywnych (czytania i słuchania) lub zapoznanie się z nimi,
- ◆ zapoznanie się z wymaganiami dotyczącymi sprawności produktywnych (pisania i mówienia),
- ◆ poprawną ocenę własnych możliwości (w tym upewnienie się, że wszystkie części egzaminu potrafią zaliczyć na tym samym poziomie**).

* Zadania powstawały na przestrzeni ostatnich kilku lat, stanowiąc uzupełnienie podręcznika *Kiedyś wrócisz tu... Cz. I* w pracy z grupami średnio zaawansowanymi. Część z nich została przygotowana specjalnie dla potrzeb kursów przygotowawczych i tego zbioru w celu zilustrowania różnorodności technik testujących oraz treści katalogu tematycznego przewidzianego dla poziomu B2.

** Aby zdać egzamin, należy zaliczyć z wynikiem pozytywnym wszystkie jego części, a więc uzyskać minimum 60% z każdej z nich.

SPIIS TREŚCI

Wstęp	7
I. GRAMATYKA	
Wprowadzenie	13
Zawartość części I	14
Zadania	15
Rozwiązania zadań	71
II. CZYTANIE	
Wprowadzenie	85
Zawartość części II	87
Teksty i zadania	89
Rozwiązania zadań	129
III. SŁUCHANIE	
Wprowadzenie	141
Zawartość części III	143
Teksty i zadania	145
Rozwiązania zadań	167
Transkrypcje	174
IV. PISANIE	
Wprowadzenie	187
Przykładowe zestawy zadań	189
Przykładowe wypowiedzi pisemne	196
V. MÓWIENIE	
Wprowadzenie	203
Przykładowe zestawy zadań	204

- ◆ nabywanie technicznych umiejętności rozwiązywania testów,
- ◆ przygotowanie psychiczne.

Ważne jest, aby kandydaci mieli świadomość, że przystępując do sprawdzenia swoich sił na egzaminie na poziomie dla średnio zaawansowanych, powinni startować z „wyższego pułapu”, co oznacza, że przeszli już na poziom **C1**, a więc opanowali zakres wiedzy i umiejętności przewidzianych dla poziomu **B2**. Stąd wiele zamieszczonych w niniejszych materiałach zadań wykracza – zwłaszcza pod względem leksykalnym – poza poziom średni ogólny. Zaprezentowano tu także więcej technik testujących poszczególne sprawności, niż obecnie przewiduje się na egzaminie biegłości, ale w ten sposób potencjalni zdający nabędą szeroko pojęte kompetencje oraz – potrzebną podczas egzaminu – rutynę i pewność siebie.

Praca z *Umiesz? Zdasz!* powinna być poprzedzona zapoznaniem się ze *Standardami wymagań egzaminacyjnych*, gdzie zawarte są wymagania ogólne i szczegółowe dla poziomu **B2**, wykaz funkcji i pojęć językowych oraz sytuacji komunikacyjnych, a także wykaz tematyczny i gramatyczny. Informacje dotyczące budowy testu i wymagań egzaminacyjnych można znaleźć w *Przewodniku po egzaminach certyfikacyjnych*, w którym znajdują się również przykłady zadań. Warto też rozwiązać testy z *Przykładowych testów dla poziomu średniego ogólnego*, z książki *Z Wrocławiem w tle* oraz te zamieszczone w Internecie (zob. *Bibliografia* poniżej).

Umiesz? Zdasz! zgodnie z budową testu zawiera pięć części, które są jednak ułożone w innej kolejności. Najpierw sprawdza się umiejętności gramatyczne (I), a potem stopień opanowania sprawności receptywnych – czytania (II) oraz słuchania (III). Poprawność odpowiedzi można sprawdzić w kluczu. Zamieszczenie części gramatycznej jako pierwszej ma na celu przygotowanie kandydatów – zarówno pod względem leksykalnym, jak i strukturalnym – do odbioru tekstów, zawartych w dwu kolejnych komponentach. Poprzedzenie słuchania czytaniem jest zgodne z zasadą stopniowania trudności dydaktycznej: rozumienie tekstów pisanych oparte na percepcji wzrokowej uważane jest bowiem za łatwiejsze niż rozumienie ze słuchu.

Pozostałe części egzaminu, które kontrolują stopień opanowania sprawności produktywnych – pisanie (IV) i mówienie (V), zostały omówione i zilustrowane przykładami zestawów zadań oraz wypowiedzi pisemnych. Każda część jest zaopatrzona w odrębny wstęp oraz spis treści.

Zagadnienia gramatyczne umieszczone w *Umiesz? Zdasz!* odzwierciedlają program zawarty w podręczniku do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych *Kiedyś wrócisz tu... Cz. I: Gdzie nadwiślański brzeg*, a zadania sprawdzające stopień opanowania czytania i słuchania powstały w oparciu o zamieszczone w *ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego* rozdziały: „Techniki nauczania rozumienia ze słuchu” i „Przykładowe techniki pracy z tekstem” (s. 146–159) oraz „Techniki nauczania czytania w języku obcym” i „Przykładowe techniki pracy z tekstem” (s. 200–226), a także artykuł *Techniki rozwijające rozumienie tekstu*.

Poniżej znajduje się wykaz publikacji (*Bibliografia*), o których była dotychczas mowa, z pełnymi danymi oraz inne pozycje (*Literatura zalecana*), z którymi warto się zapoznać.

Zbiór zadań *Umiesz? Zdasz!* może również pełnić funkcję uzupełniającą w stosunku do podręcznika kursowego na poziomie B2.

Niniejszym materiałom towarzyszą dwie płyty CD z nagranyymi tekstami z części III – słuchanie.

Autorka składa serdeczne podziękowania Recenzentce – Pani Profesor Annie Dąbrowskiej – za przychyłność oraz cenne rady i wskazówki, a także Panu Profesorowi Władysławowi Mioduncze za wsparcie oraz wszelkie sugestie i uwagi.

BIBLIOGRAFIA

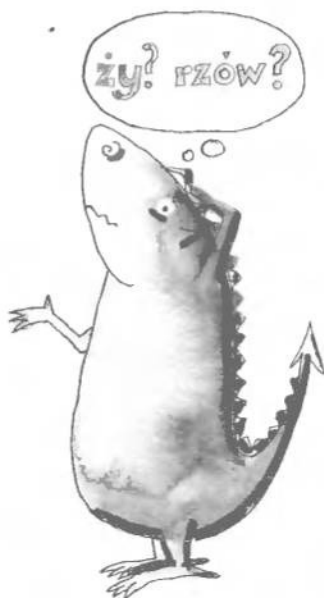
- Dąbrowska A., Burzyńska-Kamieniecka A., Dobesz U., Pasicka M. (2005) *Z Wrocławiem w tle. Zadania testowe z języka polskiego dla cudzoziemców. Poziom podstawowy, średni i zaawansowany*, Wrocław.
- Lipińska E., Dąbrowska E.G. (2003), *Kiedyś wrócisz tu... Cz. I: Gdzie nadwiślański brzeg. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych*, Universitas, Kraków.
- Lipińska E., Seretny A. (2006), *Techniki rozwijające rozumienie tekstu*, „Języki Obce w Szkole” nr 4, s. 45–57.
- Przewodnik po egzaminach certyfikacyjnych*, red. i oprac. A. Seretny, E. Lipińska, Universitas, Kraków, 2005.
- Przykładowe testy dla poziomu średniego ogólnego*, Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, MENiS, 2003.
- Przykładowe testy dla poziomu średniego ogólnego* (2007) <http://www.buwivwn.edu.pl/certyfikacja/>
- Seretny A., Lipińska E. (2005), *ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego*, Universitas, Kraków.
- Standardy wymagań egzaminacyjnych*, Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, MENiS, 2003.

LITERATURA ZALECANA

- Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie (ESOKJ)*, CODN, Warszawa, 2003.
- Lipińska E. (2006), *Pisanie od podszewki*, w: *Polityka językowa a certyfikacja. Materiały z polsko-niemieckiej konferencji*, Lipsk, 6–8 grudnia 2005, pod red. J. Tambor i D. Rytel-Kuc, Wyd. Gnome, Katowice–Leipzig, s. 105–110.

- Martyniuk W. (2004), *Próbné testy certyfikacyjne z języka polskiego jako obcego*, w: *Wrocławska dyskusja o języku polskim jako obcym. Materiały z Międzynarodowej Konferencji Stowarzyszenia „Bristol”*, pod red. A. Dąbrowskiej (s. 533–545).
- Miodunka W. (2006), *Certyfikacja znajomości języka polskiego jako obcego w latach 2004–2005. Ocze-kiwania i rezultaty*, *„Języki Obce w Szkole”*, nr 6, s. 117–122.
- Miodunka W., Lipińska E. (2004), *Certyfikacyjne testy biegłości w języku polskim jako obcym na pozo-mie średnio zaawansowanym w Szkole Polskiej w Chicago*, w: *Wrocławska dyskusja o języku polskim jako obcym. Materiały z Międzynarodowej Konferencji Stowarzyszenia „Bristol”*, pod red. A. Dąbrowskiej, s. 527–531.
- Miodunka W. (2006), *Wartość języka polskiego na międzynarodowym rynku edukacyjnym i rynku pracy. Uwagi po pierwszym roku certyfikacji*, w: *Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego*, pod red. E. Lipińskiej i A. Seretny, s. 323–334.
- Morcinek B. (2006) *Sekrety mówienia [w:] Polityka językowa a certyfikacja. Materiały z polsko-niemiec-kiej konferencji*, Lipsk, 6–8 grudnia 2005, pod red. J. Tambor i D. Rytel-Kuc, Wyd. Gnome, Ka-towice–Leipzig, s. 111–116.
- Opisywanie, rozwijanie i testowanie znajomości języka polskiego jako obcego*, pod red. A. Seretny, W. Mar-tyniuka i E. Lipińskiej, Universitas, Kraków, 2004.
- Polityka językowa a certyfikacja. Materiały z polsko-niemieckiej konferencji*, Lipsk, 6–8 grudnia 2005, pod red. J. Tambor i D. Rytel-Kuc, Wyd. Gnome, Katowice–Leipzig, 2006.
- Seretny A., Lipińska E. (2003), *Język polski językiem Unii Europejskiej – certyfikacyjne testy znajomości języka polskiego jako obcego*, w: *Polonia a Unia Europejska – nowa jakość współpracy. Materiały kon-ferencyjne* pod red. K. Gąsowskiej i M. Mazińskiej, s. 75–83.
- Seretny A. (2006), *Certyfikacja znajomości języka polskiego jako obcego – polskie testy biegłości*, w: *Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego*, pod red. E. Lipińskiej i A. Seretny.
- Seretny A. (2006), *Testowanie sprawności receptywnych w polskich testach certyfikacyjnych. W poszukiwa-niu nowych rozwiązań*, w: *Polityka językowa a certyfikacja. Materiały z polsko-niemieckiej konfe-rencji*, Lipsk, 6–8 grudnia 2005, pod red. J. Tambor i D. Rytel-Kuc, Wyd. Gnome, Katowice–Leipzig, s. 95–104.
- Sprawności przede wszystkim. Materiały z konferencji Sekcji Glottodydaktycznej Stowarzyszenia „Bristol”* pod red. A. Seretny i E. Lipińskiej, Universitas, Kraków, 2006.
- Wrocławska dyskusja o języku polskim jako obcym. Materiały z Międzynarodowej Konferencji Stowa-rzyszenia „Bristol”*, pod red. A. Dąbrowskiej, Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, Wrocław, 2004.
- Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego*, pod red. E. Lipińskiej i A. Seretny, Universitas, Kra-ków, 2006.
- Żydek-Bednarczuk U. (2006), *Opis poziomów kompetencji w polskim systemie certyfikacyjnym*, w: *Poli-tyka językowa a certyfikacja. Materiały z polsko-niemieckiej konferencji*, Lipsk, 6–8 grudnia 2005, pod red. J. Tambor i D. Rytel-Kuc, Wyd. Gnome, Katowice–Leipzig, s. 67–85.

I. GRAMATYKA

WPROWADZENIE

Umiejętność rozpoznawania i tworzenia poprawnych form gramatycznych stanowi drugą część egzaminu biegłości (*poprawność gramatyczna – część B*)*, w której można zdobyć 40 punktów. Na wykonanie 8–11 zadań przeznaczona jest 60 minut. Zdający wykonują zadania w dowolnej (wybranej przez siebie) kolejności.

Wymagane operacje: wybór wielokrotny, transformacje i wypełnianie luk mają być wykonywane głównie na tekstach ciągłych – autentycznych i opracowanych. Muszą one odpowiadać wymogom katalogów: gramatyczno-syntaktycznego, tematycznego, funkcji i pojęć oraz wykazu sytuacji komunikacyjnych zawartych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*.

W testach certyfikatowych stosuje się punktację: 0,25 / 0,5 / 0,75 / 1 p. za poprawnie wykonaną operację.

W części I niniejszych materiałów znajduje się blisko 80 zadań z gramatyki. Każde z nich jest punktowane, ale dla uproszczenia zastosowano w większości przypadków 1 punkt za operację (rzadziej 0,5 p.). Kandydaci mogą więc sami sprawdzić swoje wyniki (w poszczególnych zadaniach, zestawach z danego zagadnienia gramatycznego i / lub całości); może także dokonać tego nauczyciel przygotowujący kandydatów do egzaminu.

Mimo iż w testach egzaminacyjnych zdający dokonują większości operacji na tekstach ciągłych, w podręczniku *Umiesz? Zdasz?* część zadań należy wykonać na pojedynczych zdaniach. Stanowią one odmianę „tekstów specjalnie opracowanych” (ESOKJ, s. 127). Powodem zamieszczenia takich typów zadań była chęć zaprezentowania możliwie dużego zasobu leksykalnego, wypełniającego obszary tematyczne przewidziane dla B2, a także różne funkcje i pojęcia, wchodzące w skład poszczególnych katalogów.

* Stopień opanowania kompetencji lingwistycznej jest także testowany w częściach D – pisanie oraz E – mówienie. Poprawność gramatyczna stanowi w nich bowiem jeden z elementów kryteriów oceny wypowiedzi pisemnych i ustnych.

Teksty opracowywane (najczęściej krótkie historyjki), stanowiące podstawę wykonania zadań gramatycznych, zazwyczaj je zawężają, a teksty autentyczne jeszcze bardziej uszczuplają. Na końcu (*Varia*) znajdują się różne zadania, które pojawiają się na egzaminach biegłości, a nie wchodzą w zakres programu gramatycznego B2 jako odrębne zagadnienia.

Może się zdarzyć, że kandydaci będą musieli zajrzeć do słownika lub do podręczników, ale taki właśnie jest cel przygotowań do egzaminów: powtarzanie, uzupełnianie oraz poszerzanie wiedzy i umiejętności. Jeśli wystąpią trudności w rozwiązywaniu zamieszczonych tu zadań, należy sięgnąć do proponowanego we wstępie podręcznika *Kiedyś wrócisz tu... Cz. I* lub innych pomocy dydaktycznych.

Nauczyciel prowadzący kurs przygotowawczy może wybrać około 9–10 zadań z całej części gramatycznej i polecić kandydatom ich wykonanie w ciągu 60 minut. Pomógł mu to zorientować się w poziomie i możliwościach potencjalnych zdających. Zabieg taki może być także zastosowany przez samego kandydata, gdyż na końcu znajdują się rozwiązania zadań.

ZAWARTOŚĆ CZĘŚCI I

Zadania

1. Nazwy deminutywne (zdrobnienia)	15
2. Nazwy czynności	17
3. Nazwy żeńskie	19
4. „Państwo”	21
5. Nazwiska (państwo, nazwiska, formy żeńskie)	22
6. Nazwy abstrakcyjnych cech (nazwy właściwości)	24
7. Przymiotniki odrzeczownikowe	26
8. Zaimek <i>suój</i>	29
9. Imiesłów przymiotnikowy czynny	30
10. Wyrazy złożone	33
11. Deklinacja i składnia liczebników głównych	35
12. Negacja wielokrotna	38
13. Imiesłów przymiotnikowy bierny	39
14. Strona bierna	41
15. Tryb warunkowy (przypuszczający)	44
16. Czasowniki prefiksalne; czasowniki ruchu; formy męskoosobowe i niemęskoosobowe czasownika	47
17. Formy bezosobowe; trzeba, można, warto; powinien	51
18. Imiesłowy przysłówkowe – współczesny i uprzedni	53
19. Aspekt czasowników	56
20. Tryb rozkazujący	58
21. <i>Varia</i>	62
Rozwiązania zadań	71

1. Nazwy deminutywne (zdrobnienia)

I. Proszę zamienić wyrazy podane w nawiasach na formy deminutywne (zdrobniałe).

15 p.

Dorota: Cześć, co tu robisz?

Urszula: Cześć, Dorota! Szukam prezentu dla mojego siostrzeńca.

D: Dla (Pawła) ...*Pawelka*...⁰? Ile on już ma lat?

U: Jutro kończy trzy (lata)¹

D: Jak ten czas szybko leci! Co mu chcesz kupić?

U: Właśnie miałam oglądać (talerze)² i (kubki)³

D: O, ten zestaw jest ładny!

U: Który – w (ślimaki)⁴ czy w (serca)⁵ ?

D: Nie, ten obok – w (słońca)⁶

U: Rzeczywiście jest śliczny! Wzmę go! Jeszcze kupię mu (piżamę)⁷

D: Ojej! Jaki wybór! Ja bym pewnie wzięła w (żaby)⁸

U: Ładna, ale waham się między tą w (krowy)⁹ i tamtą w (kaczki)¹⁰

D: Popatrz na tę w (jeże)¹¹! Jest cudna!

U: Jest przecudna! Biorę! Chętnie kupiłabym taką dla siebie! A ty co kupujesz?

D: Prezent dla Radka. On zbiera małe świeczniki.

U: Może ten w (paski)¹² w kształcie (słonia)¹³?

D: Już taki ma. O, ale ten w (kratkę)¹⁴ jest ciekawy!

U: Dokup do tego świeczkę w kształcie (jabłka)¹⁵!

II. Proszę zamienić podane w nawiasach wyrazy na formy deminutywne (zdrobniate) i użyć ich w odpowiedniej formie

12 p.

Sabina: Jestem już tak zmęczona tą podróżą, że marzę o moim wygodnym (łóżko) ...*łóżeczku*...⁶, (koc)¹ i dobrej książce.

Agnieszka: Ja bym się napiła gorącej (herbata)² i zjadłabym (flaki)³

S: A co byś powiedziała na (twaróg)⁴ ze (śmietana)⁵ i chleb ze świeżym (masło)⁶?

A: Cały miesiąc tęskniłam za kiszonymi ogórkami i wiejską (kielbasa)⁷ (śledzie)⁸ i (galareta) z cielęcych (nogi)⁹

S: Ciekawe, czy moja (papuga)¹⁰ mnie pozna?

A: A kto się nią opiekował przez ten cały miesiąc?

S: Moja kuzynka (Teresa)¹¹

A: Stęskniłam się za moim przytulnym (mieszkanie)¹², a Ty?

III. Proszę zamienić podane w nawiasach wyrazy na formy deminutywne (zdrobniate) i użyć ich w odpowiedniej formie.

10 p.

Przykład: Gdzie twój (szalik) ...*szaliczek*...?

Chodź, (syn)¹, ubierzemy się i pójdziemy na (spacer)²
(Mama)³ włoży ci nowe (buty)⁴, twój ulubiony
(płaszcz)⁵ i (czapka)⁶ od babci. Nie, (koń)⁷
..... na biegunach zostanie w domu. Będzie tu na nas czekał. Weźmiemy
(rower)⁸ Chcesz? Tak, wybierzemy się do parku i będziemy
karmić (ptaki)⁹ Po powrocie zjemy (obiad)¹⁰

2. Nazwy czynności

I. Proszę zamienić podane bezokoliczniki na nazwy czynności według wzoru.

10 p.

Przykład: Nie naklejać ogłoszeń! Zakaz ...*naklejania*... ogłoszeń!

1. Nie wchodzić z lodami! Zakaz z lodami!
2. Nie deptać trawników! Zakaz trawników!
3. Nie wychylać się! Zakaz!
4. Nie parkować! Zakaz!
5. Nie dotykać eksponatów! Zakaz eksponatów!
6. Nie spożywać alkoholu! Zakaz alkoholu!
7. Nie przechodzić przez tory! Zakaz przez tory!
8. Nie wносить dużych toreb i plecaków! Zakaz dużych toreb i plecaków!
9. Nie robić zdjęć! Zakaz zdjęć!
10. Nie jeździć na rolkach! Zakaz na rolkach!

II. Proszę zamienić podane czasowniki na nazwy czynności według wzoru.

5 p.

Zakład fryzjerski „Lucja” oferuje tanio, modnie i fachowo:

- (Czeszemy)⁰ – ...*czesanie*...
- (Strzyżemy)¹ – włosów.
- (Farbujemy)² – włosów.
- (Modelujemy)³ – włosów.
- (Prostujemy)⁴ – włosów.
- (Przedłużamy)⁵ – włosów.

III. Proszę zamienić podane czasowniki na nazwy czynności według wzoru.
Uwaga! Należy również zmienić przypadek rzeczowników

10 p.

A: Nasza firma oferuje:

0. Naprawiamy dachy – ...*naprawianie*... dachów

1. Wywozimy śmieci –

2. Remontujemy poddasza –

3. Porządkujemy piwnice –

4. Instalujemy domofony –

5. Uszczelniamy okna –

10 p.

B: Oferuję:

0. Maluję ogrodzenia – ...*malowanie ogrodzeń*...

1. Koszę trawę –

2. Zakładam ogrody –

3. Wycinam drzewa –

4. Podlewam rośliny –

5. Dostarczam sadzonki –

IV. Proszę uzupełnić zdania nazwami czynności [w odpowiedniej formie gramatycznej] utworzonymi od podanych czasowników

10 p.

Przykład: (palić) ...*palenie*... szkodzi!

- No i co ci powiedział lekarz?
- Muszę unikać (jeść)¹ tłustych potraw i (pić)²
alkoholu. Powinienem też pomagać ci w (sprzątać)³
i (gotować)⁴, bo taki ruch podobno odchudza.
- Nie wiem, czy odchudza, ale na pewno nie powoduje tycia, jak ciągłe (leżeć)⁵
..... na kanapie, (czytać)⁶ gazet
albo (spać)⁷
- Lekarz prosił też o jak najszybsze (zrobić)⁸ badań krwi.
(prześwietlić)⁹ płuc i (dostarczyć)¹⁰
mu wyników.

3. Nazwy żeńskie

I. Od podanych rzeczowników rodzaju męskiego proszę utworzyć nazwy żeńskie.

20 p.

0. Szwed – ...Szwedka...	
1. Węgier –	11. Białorusin –
2. Amerykanin –	12. Belg –
3. Słowak –	13. Duńczyk –
4. Norweg –	14. Australijczyk –
5. Japończyk –	15. Anglik –
6. Brazylijczyk –	16. Ukraińiec –
7. Estończyk –	17. Grek –
8. Austriak –	18. Rosjanin –
9. Włoch –	19. Bułgar –
10. Czech –	20. Słoweniec –

II. Proszę utworzyć nazwy żeńskie (o ile jest to możliwe) od podanych rzeczowników rodzaju męskiego i użyć ich w odpowiedniej formie.

10 p.

Przykład: Proszę tu zawołać tę nową (sekretną) ...sekretną...

1. Kaja jest (ulubieniec) dziadka.
2. (Doktor) Kowal jest dzisiaj nicobecna.
3. (Zdobywca) drugiej nagrody pojedzie do Paryża.
4. Proszę wymienić nazwisko sławnej (pisarz) z rodziny Kossaków.
5. Ona jest naszym (gość) i musisz być dla niej grzeczny.
6. Choć urodziła się w Dębicy, czuje się (krakowianin)
7. (Lew) w naszym ZOO urodziła dwa lwiątko.
8. Podejdź lepiej do tamtej (sprzedawca) – ta jest nicuprzejma.
9. Ela została (kierownik) naszego działu.
10. Wszyscy strasznie plotkują o tej nowej (pracownik)

- II. Wyrazy w nawiasach proszę zamienić na formy żeńskie (o ile jest to możliwe) i użyć ich w odpowiedniej formie.

10 p.

Przykład: Moja żona jest (nauczyciel) ...*nauczycielką*...

Moja przyjaciółka, Beata, która była (świadek)¹ na naszym ślubie, jest (dziennikarz)², a jej siostra, okropna (gadula)³ – (lekarz)⁴ Moja druga przyjaciółka, Helena, wybrała sobie niebezpieczny zawód, bo jest (policjant)⁵, mimo że jej rodzice bardzo ją namawiali, aby studiowała farmację. Ja zostałam (dentysta)⁶, choć moja babcia marzyła, że będę (naukowiec)⁷ Kiedy się spotykamy i wspominamy dawne czasy, śmiejemy się zawsze z naszych dziecięcych pragnień: Beata chciała być (krawiec)⁸, Helena – (pielęgniarka)⁹, a ja – (zakonnik)¹⁰

Below the dinosaur illustration, there are several horizontal lines for writing the answers to the exercises.

4. „Państwo”

I. Proszę podkreślić odpowiedni zaimek wskazujący.

8 p.

A:

Przykład: Gdzie mieszkają (to / ci / tym) państwo?

1. Nikt już nie chce siedzieć przy stoliku z (tym / temu / tymi)¹ państwem. To straszni plotkarze!
2. Rozmawialiśmy właśnie o (tym / temu / tych)² państwu – wyglądają na cudzoziemców.
3. Radzę ci – nie zapraszaj do siebie (tego / temu / tych)³ państwa. Są bardzo niegrzeczni.
4. Powiedz (temu / tym / tych) państwu, żeby dziś wieczorem poszli do kina.

B:

Przykład: Wiele czytałem o (tym / tych / temu) państwach.

1. Większość krajów wprowadziła embargo na komputery produkowane przez (tych / to / ci)¹ państwo.
2. Niewiele wiem o (tym / temu / tych)² państwie, jednak nie chciałabym pojechać do (tych / tego / to)³ państwa.
3. Na pewno jednak zainteresuję się (tego / tymi / tym)⁴ państwem.

II. Proszę użyć podanego czasownika w odpowiedniej formie.

8 p.

Przykład: *Być:* Państwo Romańscy ...*są*... bardzo nowocześni.

To nowo powstałe państwo ...*jest*... bardzo nowoczesne.

1. *Pomagać:* Państwo Romańscy chętnie sąsiadom.
Nasze państwo chętnie krajom sąsiednim.
2. *Leżeć:* Oboje państwo Romańscy w szpitalu z powodu zatrucia pokarmowego.
To państwo nad oceanem.
3. *Mieć:* Państwo Romańscy dwa samochody.
Nasze państwo mało bogactw naturalnych.
4. *Wydać:* Państwo Romańscy wspaniałe przyjęcie.
To państwo zakaz sprowadzania żywności z Europy.

5. Nazwiska (państwo, nazwiska, formy żeńskie)

I. Wyrazów w nawiasach proszę użyć w odpowiedniej formie.

20 p.

Sebastian jest listonoszem. Zna wszystkich mieszkańców tego osiedla. Szczególnie lubi (pani Nowak)⁰ ...*panią Nowak*... i (pan Polak)¹ Są bardzo spokojni i sympatyczni. Nie lubi natomiast (pani Broda)², która jest bardzo arogancka. Sebastian przepada za (pan Słowiński)³ Jest to uroczy starszy pan, bardzo elegancki i z dobrymi manierami. Niestety, doręczanie poczty (Robert Zabłocki)⁴ jest dla każdego listonosza udręką, ponieważ jest niechlujny i często bywa pijany. Za to miło się rozmawia z (Benedykt Pogoda)⁵, który zawsze niecierpliwie czeka na listy od siostry z Brazylii. Sebastian też bardzo chętnie widzi piękną i zawsze elegancką (Ewa Kalicka)⁶, ale bardzo niechętnie widzi jej psa! To groźnie wyglądający doberman, który głośno szczeka i nie pozwala listonoszowi zamienić paru słów ze swoją właścicielką. Zupełnie inaczej zachowuje się kundelek (państwo Troczyńscy)⁷ – jest przyjazny i spokojny. Sebastian z przyjemnością myśli o (państwo Wróbel)⁸, którzy mieszkają na końcu osiedla. Czasem częstują go herbatą lub sokiem. Niestety, zanim do nich dojdzie, musi wypłacić rentę (Alicja Dębiec)⁹ To złośliwa i ponura kobieta, która często udaje, że jej nie ma w domu albo bardzo długo nie otwiera. Jeszcze pozostaje problem z (państwo Mrozkowie)¹⁰, którzy ciągle się kłócą – nawet przy listonoszu.

II. Wyrazów w nawiasach proszę użyć w odpowiedniej formie.

20 p.

- Kaziu, jak rozsadzimy gości?
- Nie mam pojęcia, Janeczko. Może u szczytu stołu usiądzie (konsul Jabłoński)⁰ ...*konsul Jabłoński*?...
- Świetny pomysł! A po jego lewej ręce będzie miejsce (profesor Radwańska)¹ Naprzeciwko posadzimy (państwo Tarnowscy)² – Bożena i Bogdan zawsze chcą siedzieć koło siebie.
- W takim razie przy (docent Tarnowski)³ będzie miejsce doktor Surewiczowa)⁴
- Świetny pomysł! Gabriela i Bogdan bardzo się lubią. A naprzeciwko Gabrieli przeznaczymy miejsce (redaktor Tyzińska)⁵
- Już zapisuję. Nie zapomnijmy o (generał Paprot)⁶!
- Prawda! Jeszcze Mateusz! Będzie siedział między (Urszula Radwańska)⁷ a (Róża Tyzińska)⁸
- Koło niej usiądziesz ty, Kaziu, ja naprzeciwko (Lucjan Jabłoński)⁹
- A co z (inżynier Sroka)¹⁰?
- Zostało jeszcze jedno wolne miejsce. Obawiam się, że Seweryn się spóźni.

III. Na podstawie poprzedniego zadania proszę opisać rysunek.

8 p.

.....

Konsul
Lucjan
Jabłoński

Kazio
(gospodarz)

.....

6. Nazwy abstrakcyjnych cech (nazwy właściwości)

- I. Podane w nawiasach przymiotniki proszę przekształcić na rzeczowniki (nazwy właściwości) i użyć ich w odpowiedniej formie.

10 p.

Oliwka (23 IX – zrównanie jesienne)

Z reguły zrównoważona i spokojna, pozbawiona (agresywny)⁰ ...*agresywności*..., niechętna do komplikowania sobie życia.

Jest na tyle subtelna, że łatwo postawić jej zarzut (obojętny)¹
choć wcale taka nie jest. Wręcz przeciwnie, w razie (konieczny)²
każdy może się do niej zwrócić o pomoc.

W żadnej sytuacji nie przestaje się uśmiechać, co niewątpliwie jest wynikiem (umiejętny)³
panowania nad sobą, ale przede wszystkim wypływa z przekonania, że szarpanie sobie nerwów jest zajęciem bezsensownym. Ma dar przenoszenia swego stanu (spokojny)⁴ i bez troski na otoczenie.

Wyróżnia ją wrodzone poczucie (sprawiedliwy)⁵
Jest wyrozumiała, umie wczuć się w sytuację innych ludzi, zachowując (bezbiasny)⁶
Te zalety powodują, że jest lubiana i ceniona, chociaż sama o to nie zabiega.

W miłości stara się nie być zazdrosna, szanuje (niezależny)⁷
partnera – nawet jeśli z tego powodu cierpi w milczeniu.

Wyróżnia się dużą (inteligentny)⁸
wiele czasu poświęca na rozmyślanie, lubi czytać, uczyć się, poszerzać horyzonty. Nie starając się o to, zawsze skupia na sobie uwagę.

Ogólne cechy urodzonych pod znakiem Oliwki: (stały)⁹
poglądów, umysł analityczny, (zdolny)¹⁰ do dedukcji i refleksji.

*Horoskop celiyki – o wpływie drzew na charaktery i losy ludzkie (fragmenty),
„B-P”, Warszawa [b.r.w.]*

II. Podane w nawiasach wyrazy proszę przekształcić na nazwy właściwości i użyć ich w odpowiedniej formie.

5 p.

Karol jest bardzo zmienny, jeśli chodzi o sporty. Gdy był w szkole średniej, pasjonował się (żywiarz)⁰ ...*żywiarstwem*... szybkim i (narciarz)¹ Na studiach jego życiem było (kolarz)² W pracy poznał Leszka, który zaraził go miłością do (kajakarz)³ Potem przerzucił się na (żeglarz)⁴ Ostatnio słyszałam, że uprawia (alpinista)⁵

III. Wyrazy podane w nawiasach proszę zamienić na nazwy abstrakcyjnych cech i wpisać je w puste miejsca w odpowiedniej formie.

20 p.

Przykład: Po tej chorobie grozi mu (głuchy) ...*głuchota*...

Ten film opowiada o chorobliwej (zazdrosny)¹, która o mało nie stała się przyczyną tragedii. Bohatera cechuje (uparty)² i (sprytny)³, a także nadmierna (ambitny)⁴ Już na początku filmu pokazuje swoją (brutalny)⁵ Jego narzeczoną, Dominika, wyróżnia się (dobry)⁶ i (życzliwy)⁷ , a także tak zwaną życiową (mądry)⁸ Traktuje swojego partnera z dużą (wrozumiały)⁹

Ważną postacią jest brat bohatera, który walczy z (fanatyk)¹⁰ religijnym mieszkańcom wioski, choć w rzeczywistości propaguje (rasista)¹¹

Ulega wypadkowi i grozi mu (ślepy)¹², ale w końcu zdrowieje i do końca życia będzie występował przeciw (terrorysta)¹³ i przemocy.

Film jest dość mroczny – kolory przeważające to (czarny)¹⁴ i (brązowy)¹⁵ z lekką nutką (zielony)¹⁶ Całość

rozjaśniają nieco stroje Dominiki, która cały czas występuje w (biały)¹⁷

i (beżowy)¹⁸, ale w retrospekcjach nosi (błękitny)¹⁹

i jasny (fioletowy)²⁰

7. Przymiotniki odrzeczownikowe

1. Od podanych nazw państw i miast proszę utworzyć przymiotniki, połączyć je w logiczne pary z wyrazami z ramki i utożyć z nimi zdania. Uwaga! Słów jest więcej niż potrzeba.

12 p.

0. Tarnów – ...*tarnowski*...

1. Lublin –

7. Białoruś –

2. Finlandia –

8. Korea –

3. Irlandia –

9. Londyn –

4. Berlin –

10. Paryż –

5. Łódź –

11. Szwajcaria –

6. Francja –

12. Argentyna –

ser (seryl), kuchnia, zespół, tango, mur, zegarek (zegarki), whisky,
zabytek (zabytki), wino (wina), artysta, język, rynek, samochód, stolica,
muzea, drogi, muzyka, kawiarnie, moda

24 p.

Przykład: Znany ...*tarnowski zespół*... jazzowy wystąpi dziś wieczorem w naszym klubie.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

II. Od podanych rzeczowników proszę utworzyć przymiotniki i użyć ich w odpowiedniej formie.

20 p.

Przykład: Jaki jest twój kod (pocztą)⁰ ...*pocztowy*...?

1. – Ile kosztuje bilet (godzina)¹?
– Nie wiem, ale chyba lepiej opłaca się kupić bilet (miesiąc)²
2. – Lekarz powiedział, że powinniśmy zmienić klimat na (morze)³
– A mój radził zamieszkać w klimacie (góry)⁴
3. – Kioskarka sprzedała mi (wczoraj)⁵ gazetę zamiast (dzisiaj)⁶
.....!
4. – Na (niedziela)⁷ obiady zawsze chodzimy do moich rodziców,
ale na (sobota)⁸ kolacje umawiamy się ze znajomymi.
5. – Popatrz – ten (kwadrat)⁹ stół będzie idealnie pasował do
naszej kuchni.
– Rzeczywiście! A ten (okrąg)¹⁰ stoliczek zmieści się do salo-
nu pod okno.
6. – Lubię (kwiecień)¹¹ deszcz, bo odświeża powietrze.
– A jak znosisz (lipiec)¹² upały?
– Całkiem nieźle, ale na urlop jeżdżę zwykle po sezonie – (wrzesień)¹³
wakacje mają wiele uroku.
7. – Poproszę szampon o zapachu (las)¹⁴
8. – Taka (encyklopedia)¹⁵ wiedza niezbyt przydaje się
w praktyce. Musisz zdobyć więcej doświadczenia.
9. – Przepraszam, jak mam dojść do dworca?
– Proszę iść prosto i skręcić w lewo koło sklepu (fotograf)¹⁶
przejść na drugą stronę ulicy, koło zakładu (fryzjer)¹⁷
skręcić w prawo i za punktem (krawiec)¹⁸ skręcić jeszcze
raz w prawo, a potem proszę iść prosto.
10. – Zrób zdjęcie ramtej wieży (kościół)¹⁹ i tego (trójkąt)²⁰
..... okna.

III. Od podanych rzeczowników proszę utworzyć przymiotniki i użyć ich w odpowiedniej formie.

15 p.

Pani Konstancja szła powoli ulica (fabryka)⁰ ..*Fabryczną*... i rozkoszowała się (wieczór)¹ chłodem po gorącym dniu. Wracała z koncertu (gitarra)² Jej mąż miał (noc)³ dyżur, więc przedłużała powrót do pustego mieszkania. No, nie całkiem pustego – czekał przecież na nią kot Faust.

Pani Konstancja najpierw otworzyła okno, zmieniła wodę (herbata)⁴ różom, potem zerwała kartkę ze (ściana)⁵ kalendarza. Napelniła (metal)⁶ miseczkę Fausta ciasteczkami i od razu usłyszała (kot)⁷ mruczenie. Nalała sobie soku (jabłko)⁸ i schowała do szafki robot (kuchnia)⁹ Włączyła telewizor i usiadła wygodnie w (skóra)¹⁰ fotelu. Od razu dowiedziała się, że zaginął samochód (policja)¹¹ że chuliganie zdewastowali (cmentarz)¹² bramę, że na skutek (błąd)¹³ decyzji lekarza pacjent zapadł w śpiączkę, że ukradziono z muzeum (średniowiecze)¹⁴ rzeźby, a przy jej ulicy było włamanie... Pani Konstancja szybko wstała sprawdzić, czy zamknęła drzwi (wejście)¹⁵

8. Zaimek swój

I. Proszę wybrać odpowiednią formę zaimka *swój*.

8 p.

Znam Zbyszka od dawna. Często przychodzi do mnie ze (jego / swoją)⁰ siostrą i gramy w karty. (jego / swój)¹ ojciec jest nauczycielem geografii w liceum. Cały (jego / swój)² czas poświęca pracy z młodzieżą i przygotowywaniu (jego / swoich)³ najzdolniejszych uczniów do olimpiady z geografii. Rozmawiałem z Robertem i Markiem z II klasy, którzy uważają, że (ich / swój)⁴ nauczyciel jest wyjątkowy. Często opowiadają o nim (ich / swoim)⁵ rodzicom i kolegom z innych szkół. Mama Zbyszka jest garderobianą w teatrze. (jej / swojego)⁶ praca jest bardzo ciekawa. Lubię słuchać (jej / swoich)⁷ opowieści o znanych aktorach i innych sławnych ludziach, o (ich / swoich)⁸ kapryśnych, przygodach i sukcesach.

II. Proszę wstawić odpowiednią formę zaimka *swój*.

8 p.

Przykład: Proszę mi pokazać ...*swoje*... prace.

Grażyna ma¹ ulubiony sklep odzieżowy. Często chodzi tam po pracy ze² przyjaciółką. Kupuje ubrania nie tylko dla siebie, ale też dla³ dzieci i⁴ męża. Nie zapomina też o⁵ siostrze, która nosi ten sam rozmiar i – podobnie jak ona – lubi pastelowe kolory. Ostatnio kupiła⁶ bratu piękny sweater na imieniny po okazyjnej cenie, a⁷ rodzicom eleganckie rękawiczki na wyprzedzący. Grażyna wcale nie kupuje dużo, bo ma⁸ wymagania i jest dość wybredna.

9. Imięstów przymiotnikowy czynny

1. Zamiast podkreślonych słów proszę użyć imięstów przymiotnikowych czynnych w odpowiedniej formie.

10 p.

Przykład: Czekam na koleżankę, która tutaj pracuje. Czekam na ...pracującą... tutaj koleżankę.

1. Prom, który płynął do Szwecji, uległ awarii i wrócił do Świnoujścia.
.....
2. Czy znasz tego chłopaka, który gra na gitarze?
.....
3. Właśnie rozmawialiśmy o tej studentce, która świetnie mówi po arabsku.
.....
4. Pasażerowie, którzy lecą do Włoch, są proszeni o zgłoszenie się do kontroli paszportowej.
.....
5. Piotruś z ciekawością przyglądał się kotu, który się mył.
.....
6. Robotnicy, którzy pracują przy naprawie dróg, domagają się podwyżki.
.....
7. W castingu biorą udział kobiety, które mają 170 cm wzrostu, szczupłą sylwetkę i jasne włosy.
.....
8. Kierowca, który jechał z niedozwoloną szybkością, spowodował groźny wypadek.
.....
9. Ten obraz przedstawia kobiety, które placzą.
.....
10. Widzisz tych mężczyzn, którzy tam biegają? To nasi maratończycy.
.....

- II. Zamiast podkreślonych słów proszę użyć imiesłowów przymiotnikowych czynnych w odpowiedniej formie.

5 p.

Henryk Bereska (który jest)⁰ ...*będący*... wybitnym tłumaczem i poetą, na pytanie „Kim jest tłumacz”, udzielił takiej odpowiedzi:

Tłumacz – to człowiek (który czuje)¹ się bardzo dobrze przynajmniej w dwóch językach. To także człowiek (który lubi)² literaturę i (który uważa)³, że jego działanie ma jakiś sens. Tłumacz – to osoba (która wierzy)⁴, że ma do spełnienia misję, zadanie. To także ktoś (kto chce)⁵ przekazać komuś innemu to, co jest w danej literaturze i kulturze najważniejsze.

Na podstawie fragmentu artykułu *Mój tłumacz*, „Dziennik Polski”, 16 V 2005

- III. Proszę zamienić bezokoliczniki na imiesłowy przymiotnikowe czynne i użyć ich w odpowiedniej formie.

10 p.

Przykład: Obserwował (latać) ...*latające*... niespokojnie gołębie.

1. Patrzył z podziwem na (tańczyć) parę.
2. Dziennikarze przeprowadzili wywiad z przedstawicielami (rządzić) partii.
3. Osoby (spędzać) teraz urlop nad morzem trafiły na wspaniałą pogodę.
4. Lekarz skierował pacjenta (ważyć) 120 kilo na dietę i gimnastykę.
5. Spędziłam wczoraj wieczór z moją ciagle i na wszystko (narzekać) sąsiadką.
6. Słyszała za ścianą (kaszleć) dziecko.
7. (Wchodzić) ludzie otrząpywali śnieg z ubrań.
8. Większość (przyjeżdżać) do nas turystów zwiedza najpierw Wawel.
9. Chciała zdążyć przed (nadchodzić) burzą.
10. Zazdrościła apetytu (siedzieć), obok pasażerowi.

IV. Proszę zamienić bezokoliczniki na imiesłowy przymiotnikowe czynne i użyć ich w odpowiedniej formie.

8 p.

Na tym zdjęciu jest grupka osób (być)¹⁾ ...*będąca*... moją rodziną: (siedzieć)¹⁾ w środku mężczyzna to Władysław – brat mojej babci Stanisławy, a (stać)²⁾ obok niego kobieta, Anastazja, jest jego żoną, czyli ciocią mojej mamy. Za bratem babci widać starszego pana (palić)³⁾
... fajkę – to wuj Anatol. Patrzy na (uśmiechać się)⁴⁾ kobietę – swoją żonę, czyli ciocię Klementynę, która stoi koło Anastazji i trzyma na rękach (zasłaniać)⁵⁾ twarz dziewczynkę. To jest moja mama, Wiktoria. Władysław, u którego stóp widać (leżeć)⁶⁾ psa, mówi coś do (znajdować się)⁷⁾ koło wuja Anatola babci. Na zdjęciu nie ma mojego dziadka Antoniego, najprawdopodobniej (fotografować)⁸⁾ tę scenkę.

V. W schemat fotografii proszę wpisać imiona osób z tekstu powyżej.

10. Wyrazy złożone

I. Proszę utworzyć wyrazy złożone i użyć ich w odpowiedniej formie.

12 p.

Przykład: Zenek pracuje jako (listy – nosić) ...*listonosz*...

1. W (pół – finał) spotkają się dwaj amerykańscy tenisiści.
2. Mój (10 – lat) syn bardzo interesuje się koszykówką.
3. Zgubiłem (ręka – pisać) mojego artykułu.
4. Chciałbym zarezerwować (dwa – osoby) pokój z łazienką.
5. Czy dostanę słownik (szwedzki – polski) ?
6. Marzę o (ciemny – czerwony) sukni.
7. Mieszkam w (trzy – pokoje) mieszkaniu w centrum.
8. W kącie magazynu zobaczyliśmy piękną (dwa / dwoje – drzwi) szafę.
9. Po (cała – noc) podróży byliśmy bardzo zmęczeni.
10. Zbyszek jest (daleko – widzieć)
11. Jesienne liście tworzyły (różne – kolory) dywan.
12. Po (pół – rok) stażu od razu dostał dobrą pracę.

II. Proszę utworzyć wyrazy złożone i użyć ich w odpowiedniej formie.

10 p.

Na widok Renaty nasz (mało – mówić) ...*małomówny*... kolega nagle się ożywił.

W piątek pojechaliśmy na dawno planowaną (jeden – dzień)¹ wycieczkę. Od razu na parkingu zobaczyliśmy i usłyszeliśmy (wiele – języków)² tłum turystów. Wszyscy robili zdjęcia i nawoływali się głośno. Mieliśmy wrażenie, że naokoło byli sami ([ludzie z] obcych / krajów)³ Zwiedziliśmy pałac, zobaczyliśmy pokój, w którym

zatrzymywał się znany (powieści – pisać)⁴, ukradkiem do-
 tykaliśmy (srebrzysty – biały)⁵ pościeli na ogromnym łóż-
 ku i zgadywaliśmy, od kogo pochodziły (nowy – rok)⁶
 życzenia wystawione w gablotce. Po obiedzie pojechaliśmy do lasu, żeby zobaczyć malow-
 niczy (woda – spadać)⁷, i (sto – lat)⁸
 dęb. Niestety, w drodze powrotnej zablądziliśmy, bo ktoś zniszczył (droga – wskazywać)⁹
 i nie wiedzieliśmy, którądy jechać. W rezultacie natrafili-
 śmy na (pięć – kilometrów)¹⁰ odcinek dziurawej drogi,
 co spowodowało awarię autobusu i do domu wróciliśmy nad ranem.

11. Deklinacja i składnia liczebników głównych*

I. Proszę wpisać w puste miejsca odpowiednie formy liczebników.

10 p.

Przykład: Spotkam się z (3) ...*trzema*... przyjaciółmi.

1. Ten film jest dozwolony od (12) lat.
2. Mam (3) braci.
3. Do finału zakwalifikowało się (2) uczniów z naszego liceum.
4. Dziś wieczorem w filharmonii wystąpi (7) tenorów.
5. Koresponduję z (3) koleżankami ze studiów.
6. Opowiadała o swoich (4) wnuczkach.
7. W dyktandzie jest (6) błędów.
8. Janek jest winien pieniądze (5) kolegom.
9. To impreza dla (20) osób.
10. Ta pani codziennie spaceruje z (2) psami.

II. Proszę podkreślić właściwą formę orzeczenia.

10 p.

Przykład: Do stołu (usiądnę / usiadą) 9 osób.

1. W pierwszym rzędzie (usiadło / usiadły) pięć aktorek nominowanych do nagrody.
2. W debacie (brało / brali) udział trzej politycy.
3. Dwóch uczestników wycieczki nie (wróciło / wrócili) jeszcze do hotelu.
4. Wczoraj w nocy ze schroniska dla zwierząt (uciekły / uciekło) sześć psów.
5. (Czeka / Czekają) na pana pięciu studentów.

* W ćwiczeniach III i IV trzeba również użyć liczebników zbiorowych.

6. W tej konferencji (uczestniczy/ uczestniczą) ośmiu profesorów z Afryki.
7. Anię (odwiedziło / odwiedzili) w szpitalu dwaj koledzy z pracy.
8. Czterech policjantów (demonstrowało / demonstrowali) nowe pasy bezpieczeństwa.
9. Trzy konie nie (wzięły / wzięli) udziału w biegu z powodu kontuzji nóg.
10. W nowym filmie (zagra / zagrają) cztery debutantki.

III. Podane w nawiasie słowa proszę przekształcić na odpowiednią formę.

10 p.

Przykład: (4) ...*Czterech*... (studenci) ...*studentów*... nie (przyjść) ...*przyszło*... dziś na pierwsze zajęcia. Na drugie (dojść) ...*doszli*... (2) ...*dwaj*... – Adam i Piotr.

1. (5) (lekarze)
(przyjść) na odprawę z 20-minutowym opóźnieniem:
Doktor Jankowska tłumaczyła się korkiem na autostradzie, doktor Pawłowski twierdził, że była awaria prądu i tramwaje nie jeździły, a pozostali tylko przeprosili.
2. (3) (żołnierze)
weszli wczoraj w nocy na szczyt góry bez odpowiedniego ekwipunku. Wszystko było w porządku do czasu powrotu, kiedy pojawiła się mgła i pogubili się. (2) mężczyźni (dojść)
do schroniska rano, ale jeden zaginął.
3. Po ostatnich Mistrzostwach Świata wczoraj odbyła się konferencja prasowa. Zaproszono na nią samych medalistów. Jednak na pytania dziennikarzy (odpowiadać) tylko (4): pływaczka i kolarze. Siatkarki (zachorować), a reszta jest już w drodze na inne zawody.

Kiedy wszedłem, w poczekalni do dentysty (czekać – 6 – pacjenci)⁰ ...czekało sześćoro pacjentów...: mamą z (2 – dzieci)^{1, 2},
(2 – bracia)^{3, 4} i jeden starszy pan. Zaraz za mną (wejść – 2 – kobiety)^{5, 6, 7},
Wprawdzie okazało się, że (przyjmować – 2 – dentyści)
.....^{8, 9, 10}, ale i tak zanosilo się na długie czekanie.
Ja wolę chodzić do mężczyzny, ale większość uważa, że kobiety są delikatniejsze, więc do dentystki (czekać – 5 – osoby)
.....^{11, 12, 13}. Dentystę wybrał tylko starszy pan. Wkrótce zrobiła się prawie miła (zważywszy na miejsce!) atmosfera. Wszyscy rozmawiali i opowiadali sobie śmieszne historie, aby się podtrzymać na duchu. I wtedy z (obydwa – gabinety)
.....^{14, 15} zaczęły dobiegać straszne dźwięki.
W jednym ktoś przeraźliwie krzyczał, a hałas maszyny do borowania w drugim zagłuszył wszystko. Wtedy (3 – panowie – wyjść)
.....^{16, 17, 18} na zewnątrz – (2 – zapalić)^{19, 20}
papierosy, a ja zadzwoniłem do Celiny.

12. Negacja wielokrotna

I. Proszę zamienić zdania na formę przeczącą.

16 p.

Przykład: Znam tu każdego. ...*Nie znam tu nikogo...*

1. Wszyscy myślą o egzaminach.

2. On już wszędzie był i wszystko załatwił.

3. Każda dziewczyna lubi rozmawiać o polityce.

4. Każdemu opowiadał coś o sobie.

5. Zawsze można cię zastać w domu.

II. Proszę przekształcić poniższy tekst tak, aby miał znaczenie przeciwne. Proszę pamiętać o konieczności zmiany niektórych przypadków lub szyku wyrazów.

15 p.

Przykład: Każdy dzisiaj gdzieś się spieszy.
...*Nikt...* się dzisiaj ...*nigdzie...* ...*nie...* spieszy.

Każdy chłopak chciałby być taki jak Tomek: wysoki, chudy, niesympatyczny i bezczelny. Tomek ciągle pożycza pieniądze, ale zawsze wszystkim oddaje dług w terminie. Twierdzi, że wszędzie mu się wszystko podoba, ale ciągle narzeka. Wszyscy mu zazdroszczą jego psa – grubego i agresywnego buldoga, który przedwczoraj ugryzł mnie w nogę. Kiedyś jeszcze polubię Tomka.

13. Imiestów przymiotnikowy bierny

- I. Proszę utworzyć imiestowy przymiotnikowy bierny od czasowników podanych w nawiasach.

10 p.

Przykład: Trzeba oddać (pożyczyć) ...*pożyczony*... pieniądze.

1. Może da się skleić ten (rozbić) wazon.
2. Zostaw w recepcji (znaleźć) na schodach klucze!
3. Czuć było zapach (piec) indyka.
4. Wreszcie oddał profesorowi (skończyć) pracę.
5. Nieprawnie (zwolnić) z pracy nauczyciel oddał sprawę do sądu.
6. Nie mogła doprać (zafarbować) ręczników.
7. Patryk wreszcie naprawił (zepsuć) żelazko.
8. Wczoraj nasze muzeum odzyskało (ukraść) w zeszłym roku obrazy.
9. (wykąpać) i (nakarmić) dziecko szybko zasnęło.

- II. Od czasowników podanych w nawiasach proszę utworzyć imiestowy przymiotnikowy bierny.

10 p.

Andrzej popatrzył na (popłamić)⁰ ...*poplamiony*... dywan i westchnął. To niedawno (kupić)¹ piasek zaznacza tak swoją obecność. Parkiet był (porysować)² pazurami, a wszędzie leżały (pogryźć)³ przedmioty – w tym buty Pauliny! Pod kanapą widać było (podrzeć)⁴ gazety. Na półce leżała (przewrócić)⁵ doniczka, a wszędzie wokół – (rozsypanie)⁶ ziemia. Kuchnia wyglądała jak po kataklizmie – (rozlać)⁷ mleko, (rozbić)⁸ butelka z sokiem malinowym, (połamać)⁹ makaron! Kupno Reksia było jednak nie do końca (przemysleć)¹⁰ decyzją.

III. Podane bezokoliczniki proszę zamienić na imiesłowy przymiotnikowe bierne i użyć ich w odpowiedniej formie.

10 p.

(Pokroić)⁰ ...*pokrojone*... w kostkę mięso wrzucić na (rozgrzać)¹ oliwę. (Podsmażyć)² mięso i pieczarki przełożyć do rondla. (Umyć)³ i (obrać)⁴ ze skórki pomidory pokroić w ćwiartki i razem z (posiekać)⁵ cebulą i czosnkiem smażyć krótko i dodać do mięsa. Wsypać zioła. (Posolić)⁶ i (popieprzyć)⁷ potrawę dusić po przykryciu. Na końcu dodać śmietanę (wymieszać)⁸ z mąką. Gotowe danie wyłożyć na półmisek, udekorować (utrząść)⁹ serem i świeżo (zerwać)¹⁰ gałązkami bazylii.

IV. Proszę zamienić podkreślone fragmenty na imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne.

10 p.

Przykład: Dziewczyna, która się śmieje z kawału, który usłyszała, jest moją kuzynką.
Dziewczyna ...śmiejąca się... z ...usłyszanego... kawału jest moją kuzynką.

Podziwiam ludzi, którzy znają się¹ na muzyce. Zawsze oklaskują śpiewaków, którzy interpretują² arie operowe w sposób nowatorski, zachwycają się muzykami, którzy bezbłędnie wykonują³ partie solowe, a po koncercie, który się skończył⁴ wymieniają fachowe uwagi z innymi osobami. Ja zwykle cieszę się z biletu , który otrzymałem⁵ za darmo z pracy, bo lubię spędzać czas w filharmonii, ale na muzyce – zwłaszcza tej, którą skomponowano⁶ wspólnie – kompletnie się nie znam. Ostamio zawsze biorę ze sobą lornetkę, którą kupiłem⁷ niedawno i przyglądam się pięknej kobiecie, która gra⁸ na skrzypcach, oraz brodatemu perkusiście, który wkłada⁹ tyle energii w bębienie, że najgłośniejszy jemu biję brawo. Po powrocie do domu zawsze przeglądam stare programy, które schowałem¹⁰ w szufladzie.

14. Strona bierna

I. Proszę zamienić na stronę bierną.

16 p.

Przykład: Celnicy będą kontrolować bagaże. ...*Bagaże będą kontrolowane przez celników...*

1. Poprawiamy wszystkie prace.

2. Renata umyje mój samochód.

3. Babcia zrobiła tę sałatkę.

4. Znany cukiernik dekoruje tort.

5. Wstrzymano wydawanie paszportów z powodu awarii komputerów

6. Jarek już przetłumaczył ten artykuł.

7. Sekretarka właśnie przepisuje ten tekst.

8. Wolontariusze będą zbierać pieniądze na hospicjum.

II. Proszę zamienić na stronę bierną.

16 p.

Przykład: Jutro otwieramy wystawę rzeźby „Piekło czy raj”.
...*Jutro zostanie otwarta wystawa rzeźby... „Piekło czy raj”.*

Tę fascynującą rzeźbę bez nazwy nadesłał¹ anonimowy artysta. Przedstawia płaczącego anioła ze złamanym skrzydłem Wzbudziła ogromne zainteresowanie organizatorów wystawy, dlatego umieszczono² ją w środku sali głównej. Przewodnicy będą informowali³

zwiedzających o niecodziennej historii tej rzeźby. Telewizja będzie transmitować⁴ ceremonię otwarcia. Dziennikarze na pewno opiszą⁵ całą tę historię. Może organizatorzy ogłoszą⁶ konkurs na nazwę dzieła. Na razie podziwiają⁷ je wszyscy pracownicy muzeum. Może zgłosi się autor i od jutra będziemy znali⁸ jego nazwisko.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. Proszę zamienić stronę bierną na czynną.

16 p.

Sensacyjne wiadomości z Mistrzostw Świata!

Wczoraj znany biegacz został zdyskwalifikowany¹, ponieważ wykryto u niego środki dopingujące. W nocy jeden ze skoczków został pobity¹ przez agresywnego pseudokibica i znalazł się w szpitalu. Na razie są robione² badania przez specjalistów i nie wiadomo jeszcze, czy będzie brał udział w piątkowym konkursie. Pseudokibic jest poszukiwany³ przez policję, która ma jego portret pamięciowy wykonany na podstawie zeznań świadka. W szpitalu leży także trener hokeistów, który w nocy miał zawał. Został cudem uratowany⁴ przez lekarza z pogotowia. Jego życiu już nie zagraża niebezpieczeństwo, ale jego obowiązki zostały przejęte⁵ przez drugiego trenera. Dzisiaj dowiedzieliśmy się, że wczorajsze kwalifikacje do konkursu pływania będą zaliczane⁶ przez sędziów do ogólnej punktacji z powodu jakichś kłopotów technicznych.

Martwimy się brakiem formy naszego zapaśnika – najwyraźniej nie był odpowiednio przygotowywany⁷ i nie wytrzymał kondycyjnie. Chyba odpadnie w drugiej rundzie. Za to nasi karatecy spisują się znakomicie! Rywale zostali przez nich z łatwością pokonani⁸, więc dziś liczymy na medale!

Wczoraj ...zdyskwalifikowano⁶... znanego biegacza, ponieważ wykryto u niego środki do-
pingujące. W nocy agresywny pseudokibic

15. Tryb warunkowy (przypuszczający)

I. Podane zdania proszę przekształcić według wzoru.

16 p.

Przykład: (Śpiewam, r.m.) ...*Śpiewałbym*... z radości.

Czy (zgodzisz się, r.ż.)¹ zostać moją żoną?
(Weźmiemy, r.m.)² cichy ślub i (urządzimy, r.m.)³
..... skromne wesele. (Zamieszkamy, r.m.)⁴
najpierw u moich rodziców, a potem (kupimy, r.m.)⁵
sobie mały domek poza miastem. Ty (zajmujesz się, r.ż.)⁶
domek, a ja ogrodem. Razem (jeździmy, r. m.)⁷ samo-
chodem do miasta, do pracy. Ty (spotykasz się, r.ż.)⁸ z siostrą.
(Chodzicie, r.ż.)⁹ razem do fryzjera lub na zakupy, a ja
(mogę, r.m.)¹⁰ w tym czasie poćwiczyć w siłowni. Od
czasu do czasu (umawiam się, r.m.)¹¹ z Pawłem na kawę, a po-
tem (gramy, r.m.)¹² w bilarda. Po powrocie do domu
(jemy, r.m.)¹³ kolację i ja (oglądam, r.m.)¹⁴
..... mecz, a ty (uprawiasz, r.ż.)¹⁵
jogę lub (czytasz, r.ż.)¹⁶ książkę.

II. Podane zdania proszę przekształcić według wzoru.

12 p.

Przykład: Skończyłem studia. Zarabiam lepiej.
...*Gdybym skończył studia, zarabiałbym lepiej...*

1. Zakładam dobrze oprocentowane konto w banku. Szybko się wzbogacam.
.....
2. Podróżuję po całym świecie. Poznaję nowych ludzi, nowe języki i nowe kultury.
.....
3. Pracuję coraz więcej. Mam coraz mniej czasu dla siebie i dla przyjaciół.
.....
4. Przyjaciele zapominają o mnie. Wpadam w depresję.
.....

III. Proszę odpowiedzieć na pytania.

10 p.

Przykład: Co byś zrobił, gdybym nie zadzwoniła?
...*Gdybyś nie zadzwoniła, czekałbym przed wyjściem na peron...*

1. Co byście zrobili, gdyby jutro nie było egzaminu?
.....
2. Co by zrobił Bartek, gdyby Helena wyjechała do Irlandii?
.....
3. Co byś zrobiła, gdybym zaproponował ci wspólną podróż do Zairu?
.....
4. Co państwo by zrobili, gdybyśmy nie przyszli?
.....
5. Co byśmy zrobili, gdyby oni nie pożyczili nam tych pieniędzy?
.....

IV. W puste miejsca proszę wpisać formy trybu warunkowego utworzone od podanych bezokoliczników*.

9 p.

Przykład: Chętnie (używać) ...*używałbym*... dziesięciu rąk.

Gdybym miał dziesięć rąk – Joanna Kulmowa

Gdybym miał dziesięć rąk

to jedną (drapać)¹ się w głowę.

Drugą (jeść)² lody czekoladowe.

Trzecią (grać)³ w guziki.

Czwartą (szarpać)⁴ dziewczynskie warkoczyki.

Piątą (sprać**)⁵ tych dwóch od sąsiadki.

Szóstą (skubać)⁶ kwiatki.

Siódmą od niechcenia (kierować)⁷ ulicznym ruchem.

Ósmą (łapać)⁸ muchę.

Dziewiątą (walić)⁹ w ogromny bęben.

A dziesiątą?

Dziesiątej używać nie będę.

Bo co?

Bo rzecz wiadoma.

Strasznem się napracował*** tamtymi dziewięcioma.

* <http://www.anikino.pl/dzieci.php?s=czytanki&cid=45>

** sprać = zbić (uderzać).

*** strasznem się napracował = strasznie się napracowałem.

16. Czasowniki prefiksalne; czasowniki ruchu; formy męskoosobowe i niemęskoosobowe czasownika

- I. Proszę uzupełnić zdania odpowiednim przedrostkiem (prefiksem) z ramki. Każdy może być użyty tylko raz.

10 p.

wy-	przy-	od-	o-	s-	w-	do-	prze-	roz-	po-
-----	-------	-----	----	----	----	-----	-------	------	-----

Przykład: Musimy **zaprowadzić** dziadka do okulisty.

1. Jest już późno, więc prowadzę cię do domu.
2. Czy uważasz, że prowadzanie ulotek reklamowych, to wymarzona praca dla ciebie?
3. Tym jednym ostrym słowem „nie” ojciec prowadził mnie z obłoków na ziemię.
4. Gdy przyjedziesz do nas w lecie, prowadzimy cię po mieście.
5. Teraz prowadzę psa na spacer, a potem zadzwonię do Marioli.
6. Grzesiu, prowadź tę staruszkę przez jezdnię!
7. Mógłbyś przez chwilę prowadzić zebranie? Strasznie rozboleła mnie głowa.
8. Kto dzisiaj prowadzi Jacka z przedszkola do domu – ty czy babcia?
9. Proszę prowadzić gości do salonu!
10. Policja prowadziła w nocy bandytę do aresztu.

- II. Proszę dobrać z ramki do czasownika „pisać” odpowiedni do kontekstu przedrostek (prefiks). Każdy może być użyty tylko raz.
W części A należy zastosować bezokoliczniki, a w części B – męskoosobowe formy czasu przeszłego.

10 p.

wy-	pod-	od-	o-	s-	w-	do-	prze-	roz-	na-	za-
-----	------	-----	----	----	----	-----	-------	------	-----	-----

A:

Dyrektor: Pani Beato, proszę ...wpisać...⁰ do kalendarza wizytę ministra: przyszły piątek, godzina 13.00.

Sekretarka: Dobrze, a czy może pan teraz¹ te dokumenty?

D: Musi pani² tę opinię, ponieważ tu jest błąd w nazwisku. Aha – proszę jeszcze³ datę.

S: Zaraz to zrobię. Miał pan jeszcze⁴ profesorowi Ruminkowi i⁵ sprawozdanie dla komisji.

D: Oj, zapomniałem, ale teraz nie zdążę. Proszę wezwać doktora Motyla.

S: On już czeka.

D: To niech wejdzie.

B:

Dyrektor: ...Podpisałem⁰ ... już pańskie podanie.

Dr Motyl: Dziękuję, panie dyrektorze!¹ dyżury na najbliższy miesiąc. Tak, jak pan prosił,² przypadek alergii pani Tarasińskiej i³ też wszystkie leki, które dotychczas brała.

D: Świetnie, dziękuję! A co z panem Pyzdroniem?

Dr M:⁴ go do domu i⁵ te lekarstwa, które brał.

III. W puste miejsca proszę wstawić następujące wyrazy:

podjazd, zjazd, dojazd, wjazd, przejazd, objazd

5 p.

0. ...Przejazd... z Warszawy do Krakowa trwa 2,5 godz.

1. Do tej wioski jest bardzo trudny

2. To był naprawdę jego ostatni na nartach w tym sezonie – złamał nogę!

3. Pensjonat jest usytuowany na górze i jest tam bardzo stromy

4. Ta droga jest zamknięta z powodu robót drogowych, ale jest zrobiony

5. na parking został zablokowany przez samochód dostawczy.

IV. Proszę uzupełnić zdania odpowiednim przedrostkiem (prefiksem).

10 p.

Agata zeznaje, że gdy ...szła⁰... korytarzem, widziała pana Feliksa.szła¹ po schodach, bo winda nie działała,szła² do dyżurki portiera, aby zostawić klucze i tam spotkała Julitę. Kiedyszły³ z budynku, wszędzie zgasło światło. Powoliszły⁴ do przystanku. Okazało się, że jest awaria i tramwaje nie jeżdżą, więc do dworca musiały iść pieszo.szły⁵ przez podziemne przejście. Kiedy z niegochodziły⁶, zatrzymały się na chwilę, żeby kupić w kiosku bilety.szły⁷ razem placyk i tam sięszły⁸. Agata twierdzi, że Julitaszła⁹ prosto do hotelu. Gdy onaszła¹⁰ pod dom pani Wandy, było około 19.00.

V. Wyróżnione formy czasownikowe z ćwiczenia IV proszę przekształcić na formy męskoosobowe.

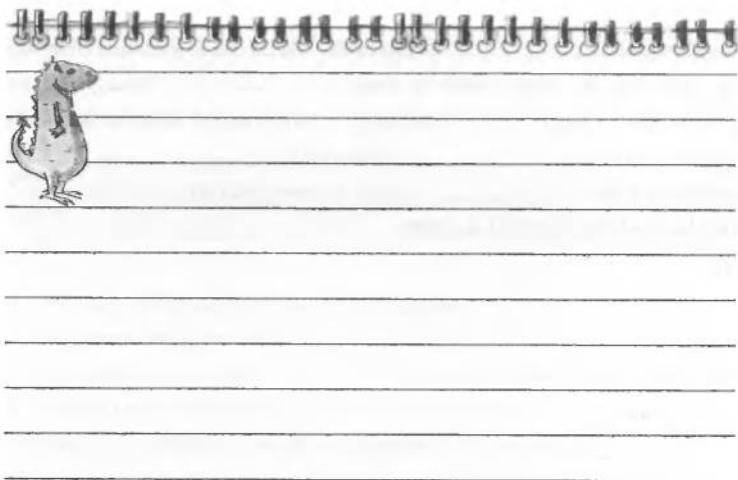
10 p.

Adam zeznaje, że gdy ...szedł...⁰ korytarzem, widział pana Feliksa.¹ po schodach, bo winda nie działała,² do dyżurki portiera, aby zostawić klucze, i tam spotkał Julka. Kiedy³ z budynku, wszędzie zgasło światło. Powoli⁴ do przystanku. Okazało się, że jest awaria i tramwaje nie jeżdżą, więc do dworca musieli iść pieszo.⁵ przez podziemne przejście. Kiedy z niego⁶, zatrzymali się na chwilę, żeby kupić w kiosku bilety.⁷ razem placyk i tam się⁸. Adam twierdzi, że Julek⁹ prosto do hotelu. Gdy on¹⁰ pod dom pani Wandy, było około 19.00.

Przykład: Ratownicy (pójść) ...*poszli*... szukać zaginionego turysty.

Zygmunt (zawieźć)¹ Jołę z dzieckiem na ślub Jurka pół godziny przed czasem. Janek też był dużo wcześniej, ponieważ (podwieźć)² go Kasia, która – jak wszyscy wiedzą – jest przesadnie punktualna. Jednak to Karolina (dojść)³ do kościoła pierwsza, mimo że bolała ją stopa, za to jej mąż, Mariusz, (dojść)⁴ tam ostatni. Moi rodzice (przywieźć)⁵ młodą parę, kiedy wszyscy już (wejść)⁶ do środka. Po ceremonii moja żona i ja (wyjść)⁷ pierwsi, a zaraz za nami (wyjść)⁸ dziadek. Wtedy (nadejść)⁹ ulewa. Moja żona (podejść)¹⁰ do dziadka i wzięła go pod parasol. Karolina i Kasia (przebiec)¹¹ szybko na drugą stronę ulicy na czerwonym świetle, chcąc schronić się pod dachem kawiarni, ale natychmiast (podejść)¹² do nich policjanci.

17. Formy bezosobowe; trzeba, można, warto; powinien

I. Proszę zamienić zdania zgodnie z przykładem.

8 p.

Przykład: Robotnicy rozpoczęli wczoraj strajk. Wczoraj ...rozpoczęto... strajk.

Jak donosi nasz korespondent, wczorajszy dzień można nazwać „czarnym wtorkiem”. Wczesnym rankiem zawałił się most, powodując straty w ludziach. Natychmiast zamknęli¹ ulicę Kwiatową, a cały ruch skierowali² w stronę Łobzowa. Około południa okazało się, że zachorowania na grypę osiągnęły taki poziom, że ogłosili³ epidemii. W związku z tym wybuchła panika i ludzie wykupili⁴ z aptek witaminę C i wszystkie leki przeciw grypie. Po południu odwołali⁵ transmisję skoków narciarskich, ponieważ był straszny wiatr, więc nastąpiły zmiany w programie telewizyjnym. Wieczorem z powodu nagłej śnieżycy i dużego spadku temperatury wstrzymali⁶ ruch na lotnisku. W restauracji pasażerowie wypili⁷ cały zapas piwa. Później nastąpiła awaria prądu i wszyscy musieli opuścić lotnisko. W nocy w hotelu „Ambasador” wybuchł pożar i ewakuowali⁸ wszystkich gości hotelowych. Na szczęście obyło się bez strat.

II. Proszę przekształcić poniższe zdania, stosując wyrażenia: *trzeba, można, warto*.

8 p.

Przykład: Wypada najpierw zapytać, czy dyrektor nas przyjmie.
...*Trzeba*... najpierw zapytać, czy dyrektor nas przyjmie.

1. Czy mogę już zaświecić światło?

2. Nie opłaca się teraz kupować płaszcza

3. (Straciwszy) pracę, całkiem się załamał.
4. (Wszedłszy) do kościoła, zobaczyły przepiękny ołtarz.
5. (Upiekłszy) gęś, zaczęła się zastanawiać, z czym ją poda.
6. (Nagrawszy się) na automatyczną sekretarkę, stwierdził, że jednak lepiej będzie wyjaśnić Joli wszystko osobiście.
7. (Usłyszawszy) głosy pod domem, natychmiast zadzwoniła do firmy ochroniarskiej.
8. (Wyłączywszy) komputer, przypomniał sobie, że miał wydrukować podanie.
9. (Naniósłszy) poprawki na projekcie, szybko wyszedł.
10. (Znalazłszy) na swoim biurku list od dyrektora, poczuła, że robi się jej słabo.

III. Proszę przekształcić oznaczone czasowniki na imiesłowy przysłówkowe współczesne lub uprzednie.

10 p.

Dzisiaj wieczorem w telewizji jest mecz. (Wyjść)⁰ ... *Wyszedłszy*... z pracy od razu pobiegłem do metra, więc byłem w domu wcześniej – jak nigdy. (przygotowywać)⁰ *Przygotowując* się do transmisji, zadzwoniłem do Roberta, który obiecał, że wpadnie na drugą połowę. (Włączyć)¹ telewizor, sprawdziłem, czy działa bez zarzutu – wczoraj były jakieś kłopoty z dźwiękiem. (Czekać)² na rozpoczęcie spotkania, jestem zawsze zdenerwowany i kręcę się niespokojnie na kanapie. Myślę wtedy, (pić)³ piwo i (palić)⁴ papierosy, że życie kibica sportowego nie jest łatwe – ciągle stresy i niepokój szkodzą przecież zdrowiu. (Zobaczyć)⁵ skład drużyny, zezłościłem się, że trener nie wystawił najlepszego bramkarza. W dodatku dowiedziałem się, że najsukuteczniejszy obrońca ma kontuzję i też nie wystąpi. (Uspokoić)⁶ się jednak zaraz po pierwszym gwizdku sędziego, skupiłem się na grze. (Oglądać)⁷ mecz, zapominam o całym świecie, dlatego nie od razu usłyszałem dzwonek do drzwi. Przyszedł Robert i dalej stresowaliśmy się już razem, więc było nam rażniej. Nasza drużyna grała okropnie i musieliśmy przyznać, że (kibicować)⁸ jej, popełniamy błąd. Obrona była nieskuteczna, napastnicy spali, a bramkarz oczywiście się nie sprawdził. (Postanowić)⁹ się zrelaksować, poszliśmy do pobliskiego baru, ale tam wszyscy rozmawiali tylko o meczu, więc (wypić)¹⁰ po jednym drinku, zdecydowaliśmy, że wrócimy do mnie i obejrzymy w telewizji jakąś komedię.

IV:

A:

Proszę przekształcić podkreślone fragmenty na imiestowy przystówkowe współczesne lub uprzednie. Proszę pamiętać o eliminacji spójnika „i” tam, gdzie to konieczne.

8 p.

Przykład: Kiedy jadę tramwajem, czytam gazetę.
 ...Jadąc... tramwajem, czytam gazetę.
 Kiedy przeczytam gazetę, wyrzucam ją do kosza.
 ...Przeczytawszy... gazetę, wyrzucam ją do kosza.

Kiedy Tymoteusz skończył¹ pracę, był bardzo zmęczony. Kiedy poczuł² głód, postanowił pójść do „Alfa”. Kiedy jadł³ placki ziemniaczane, rozmyślał nad swoim pechowym dniem. Kiedy placił⁴ znalazł w portfelu wizytówkę Andrzeja, do którego miał zadzwonić i, oczywiście, zapomniał. Wyszedł⁵ na ulicę i stwierdził, że pogoda się pogorszyła. Wstąpił do kwiaciarni i chciał⁶ kupić Felicji jakiś piękny bukiet. Wybierał⁷ róże i zauważył wchodzącego Andrzeja, który na szczęście nie wyglądał na obrażonego. Po przywitaniu⁸ się zaczęli rozmawiać.

B:

W którym z poniższych zdań można dokonać przekształcenia przy pomocy imiestów przystówkowych? Proszę to zaznaczyć i dokonać transformacji.

8 p.

Przykład: Kiedy Polacy szybko mówią, nie rozumiem ich. NIE
 Kiedy piszę esej po polsku, myślę po angielsku. TAK
 ...Pisząc... esej po polsku, myślę po angielsku.

1. Umówili się na niedzielę i Tymoteusz wyszedł.
.....
2. Szedł ulicą Polną i ciągle myślał, jak się wytłumaczy Felicji z tego, że zapomniał o koncercie.
.....
3. Nagle zaczęła się burza, więc Tymoteusz ruszył biegiem.
.....
4. Gdy wbiegał do domu Felicji, odetchnął z ulgą, bo właśnie zaczęło lać, a on nie miał parasola.
.....
5. Zadzwonił i zdejmował papier z kwiatów.
.....

19. Aspekt czasowników

I. Proszę podkreślić właściwą formę czasownika.

10 p.

Przykład: (Będę pisać / napiszę) do ciebie codziennie.

1. Moi sąsiedzi (będą spędzać / spędzą) najbliższy weekend w Krynicy.
2. (Będziemy panu mierzyć / zmierzemy panu) temperaturę codziennie rano.
3. Wujek (będzie zażywać / zażyje) od środy te tabletki dwa razy dziennie przez tydzień.
4. Po wakacjach naszym Instytutem (będzie kierować / pokieruje) Miłosz.
5. Mamy mało czasu – chyba (będziemy brać / weźmiemy) taksówkę.
6. W tym miesiącu Jerzy (będzie się wprowadzał / wprowadzi się) do nowego mieszkania.
7. (Będę dzwonił / zadzwonię) do pana co tydzień ze sprawozdaniem.
8. Kiedy (będziecie mówić / powiecie) rodzicom o waszych planach?
9. Obawiam się, że Kasia (będzie spłacać / spłaci) ten kredyt przez wiele lat.
10. Kiedy będziemy na miejscu, natychmiast (będę wysyłać / wyślę) ci e-mail!

II. Proszę podkreślić właściwą formę czasownika.

14 p.

(Wyjechaliśmy / jechaliśmy)⁰ punktualnie i bez przeszkód. Uczestnicy wycieczki są bardzo sympatyczni. Koło mnie siedzi miła dziewczyna z Gdańska. Ma na imię Patrycja i studiuje psychologię. Przez jakiś czas (zamieszkała / mieszkała)¹ w Lublinie, a studiowała w Warszawie. Mamy podobne zainteresowania: lubimy siatkówkę, narty, literaturę iberoamerykańską, japońskie filmy i obydwie jako nastolatki (zakochałyśmy się / kochałyśmy się)² w tych samych aktorach! Na początku było ciepło i słonecznie, ale około południa pogoda się (zmieniała / zmieniła)³: (zaczynał / zaczął)⁴ padać deszcz i znacznie się ochłodziło. Na granicy kierowca (robił / zrobił)⁵ dłuższą przerwę na odpoczynek i jedzenie. Na nocleg (docieraliśmy / dotarliśmy)⁶ zgodnie z planem. Trochę przedłużało się kwatrowanie –

ludzie (wybierali / wybrali)⁷ pokoje prawie godzinę! Ja mam wspólny pokój z Patrycją z wiadkiem na rynek.

Jutro całe przedpołudnie (będziemy zwiedzać / zwiedzimy)⁸ katedrę, muzea i stare miasto. Potem (będziemy jeść / zjemy)⁹ obiad w towarzystwie prezydenta miasta, a po południu (będziemy jechali / pojedziemy)¹⁰ na plażę. Mam nadzieję, że woda w morzu jest już na tyle ciepła, że można pływać!

Do 19.30 mamy czas wolny. Ja chyba (będę czytać / przeczytam)¹¹ książkę, którą wzięłam w tę podróż, Patrycja mówi, że (będzie odpoczywać / odpocznie)¹². Wieczorem cała nasza grupa (będzie się wybierała / wybierze się)¹³ na wspólną kolację, a potem kilka osób (będzie szło / pójdzie)¹⁴ na koncert bluesowy do znanej kawiarni.

III. Proszę wybrać czasownik i użyć go w odpowiedniej formie.

10 p.

Przykład: (ja: zapraszać / zaprosić) ...*Zaprosilem...* na urodziny najbliższych przyjaciół.

1. Wczoraj (my: spotkać / spotykać) Halinę na Rynku.
2. Zwykle (ja: skończyć / kończyć) pracę o 16.00.
3. Moja babcia zawsze (zrobić / robić) porządki miesiąc przed świętami.
4. Łucja nagle (zacząć / zaczynać) płakać.
5. Od razu po powrocie ze szpitala Jan (poczuć się / czuć się) znacznie lepiej.
6. Podobno w czasie wakacji często (wy: zagrać / grać) w karty.
7. Po tej męczącej podróży szybko (oni: wykąpać się / kąpać się) i do kolacji zasiadły w doskonałym nastroju.
8. W każdą sobotę (my: wypić / pić) do obiadu czerwone wino.
9. Przez cały tydzień (oni: naprawić / naprawiać) samochód.
10. Czy to prawda, że na imieninach Magdy (ty: zjeść / jeść) 4 kawałki tortu?

20. Tryb rozkazujący

- I. Proszę zamienić podane w nawiasach bezokoliczniki na tryb rozkazujący w 2. osobie liczby pojedynczej*.

8 p.

Przykład: Nie (śpiścić się) ...*spiesz się!*...

- (Szanować)¹ czas i pieniądze
Zęby (myć)², (zbierać)³ złom
Dobry (być*)⁴ dla zwierząt
One też kochać ciebie chcą
(Nosić)⁵ garnitur w niedzielę
Nie (rwać)⁶ jabłek z nie swoich drzew
(być*)⁴ pokorny jak ciebie
(wygrać)⁷ więcej i (myśleć)⁸ mniej

- II. Proszę zamienić podane w nawiasach bezokoliczniki na tryb rozkazujący w 1. osobie liczby mnogiej**.

12 p.

Przykład: (jeść) ...*Jedzmy...* owoce i warzywa w każdej postaci.

Możemy pokonać zmęczenie. Zamiast sztucznie „podbijać” energię za pomocą kolejnej filiżanki kawy, spróbujmy innych, bardziej skutecznych sposobów.

Sen jest konieczny, by dobrze wypocząć, ale trzeba pamiętać o kilku zasadach:

1. (spać) w chłodnym pomieszczeniu (18-20 st.).
2. (powiesić) grube zasłony, by nie dostawało się światło.
3. (zrelaksować) się przed snem.

* To fragment tekstu piosenki *Vademecum skauta* zespołu *Lady Pank*; ostatnia linijka w oryginale jest w trybie oznajmującym. Zob. www.teksty.org/l/ladypank/vademecumskauta.php

** Na podstawie artykułu *Pokonać zmęczenie*, „Tętydzień”, 2007, nr 4.

4. Nie (zażywać) środków nasennych.

5. Nie (przejadać) się przed snem.

Ważne jest także odpowiednie odżywianie się i ruch:

6. (pamiętać), aby wieczorem nie jeść czerwonego mięsa.

7. (zapomnieć) o radykalnych dietach: głodzenie się powoduje zmęczenie i brak energii.

8. (unikać) tłuszczów i słodczy.

9. Kiedy pracujemy fizycznie i męczymy mięśnie, recepta na wypoczynek jest prosta: (położyć) się pod gruszą i nic nie (robić)

10. Ale gdy zmęczenie płynie z psychiki, (postąpić) odwrotnie: (zmusić) ciało do wysiłku. Najlepiej działa sport.

III. Proszę zamienić podane zdania według wzoru.

20 p.

Przykład: Nie zapraszaj ich na obiad!
Niech państwo nie robią zakupów!

...Zaproś ich na obiad!...

...Niech państwo zrobią zakupy!...

1. Nie czytajcie tego artykułu!

2. Nie pij tego soku!

3. Nie kładź grzebienia na stole!

4. Nie kupujcie tej gazety!

5. Niech państwo nie piszą podania!

6. Niech pani nie gotuje zupy!

7. Niech pan nie myje samochodu!

8. Niech panowie nie powtarzają gramatyki!

9. Nie pokazujmy mu drogi!

10. Nie wkładaj ciemnego garnituru!

IV. Proszę wybrać odpowiedni czasownik [dokonany lub niedokonany] i utworzyć odpowiednią formę trybu rozkazującego.

12 p.

Przykład: (Ty: dać / dawać) ...*Dawaj...* nam częściej takie prezenty!
(Ty: dać / dawać) ...*Daj...* mi szybko zimnej wody!
(Ty: dać / dawać) Nie ...*dawaj...* mi teraz obiadu!

1. (Pani: powiedzieć / mówić) siostrze, że zadzwonię jutro!
2. (Ty: Przetłumaczyć / tłumaczyć) ten artykuł na jutro!
3. (Wy: wytłumaczyć / tłumaczyć) Nie nam ciągle, jak do tego doszło!
4. (My: powtórzyć / powtarzać) jeszcze raz aspekt!
5. (My: zacząć / zaczynać) Nie jeszcze zebrania!
6. (Ty: wziąć / brać) Nie teraz pożyczki z banku!
7. (Pan: opowiedzieć / opowiadać) nam tę legendę!
8. (Ty: zadzwonić / dzwonić) do mnie w każdy czwartek wieczorem!
9. (Wy: pływać / płynąć) Nie w jeziorze podczas burzy!
10. (Państwo: obejrzeć / oglądać) nasze albumy!
11. (Wy: zaczekać / czekać) na Wieska!
12. (My: pospieszyć się / spieszyć się) – mamy jeszcze 3 minuty do odjazdu pociągu!

V. Proszę przekształcić według wzoru.

10 p.

Przed kinem

Basia: (stać / my)⁰ ...*Stańmy...* w tej kolejce! Chyba jest krótsza.

Jurek: Wiesz, to ja stoję, a ty (iść)¹ po cukierki.

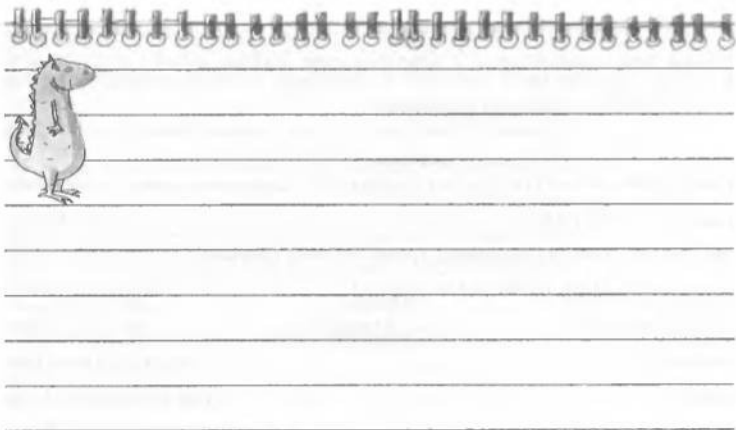
Basia: Dobrze. (ty / wziąć)² bilety w ostatnim rzędzie.
[*odchodzi*]

Jurek [do kobiety:] Pani tutaj nie stała – (pani / przesunąć się)³
na koniec kolejki.

Kobieta: Stałam, tylko odeszłam na chwilę.

- Jurek:* Ja tu pani nie widziałem!
- Kobieta:* Nie szkodzi. (nie / pan / denerwować się)⁴
szkoda zdrowia!
- Basia:* Nic się nie posuwa? Teraz ja postoję, a ty (zobaczyć)⁵
czy tam nie będzie szybciej.
- Jurek:* Dobrze, zobaczę. A nie posuwa się, bo podchodzą ludzie bez kolejki.
- Kobieta:* Przecież mówiłam, że stałam. (pan / uspokoić się)⁶
.....!
- Jurek [wraca do kolejki]:* Chyba tam jest tak samo.
- Mężczyzna za Basią i Jurkiem:* Pan tu nie stał!
- Jurek:* Stałem i stoję.
- Basia:* Ja razem z nim.
- Mężczyzna:* To (państwo / zdecydować się)⁷
kto stoi i gdzie?!
- Basia do Jurka:* (my / chodzić)⁸ lepiej do tamtej kolejki!
- Jurek:* Albo (my / pojechać)⁹ do innego kina!
- Basia:* Może masz rację. Tu jest jakoś nerwowo.
- Jurek:* Albo wiesz co – (my / odłożyć)¹⁰ to na jutro,
a dziś obejrzymy jakiś film na DVD.

21. Varia

- I. Proszę uzupełnić tekst, dokonując transformacji wyrazów podanych w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

9 p.

Anna mieszka w (Gdańsk)⁰ ... *Gdańsku*... i studiuje (filologia polska)^{1,2}
, ale przyjaźni się ze (studenci)³
 z Akademii Sztuk Pięknych.
 Anna jest (wysoka dziewczyna)^{4,5}
 ma sportową (sylwetka)⁶ i jest wegetarianką. Jej chłopak, Mi-
 rek, jest (malarz)⁷ Często jeździ do (Francja)⁸
 i tam maluje pejzaże. Anna woli przebywać nad (polskie morze)^{9, 10}
, Żle się czuje w (miasto)¹¹, bo
 nie znosi (hałas)¹²
 Czasem myślą z Mirkiem o (wspólna przyszłość)^{13, 14}
 Najczęściej rozmawiają o (dzieci)¹⁵ i (mały
 domek)^{16, 17} na (wieś)¹⁸

- II. Proszę uzupełnić tekst, dokonując transformacji wyrazów podanych w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

30 p.

Dawno, dawno temu za (siedem rzek i siedem gór)⁰ ...*siedmioma rzekami i za siedmioma
 górami*... w (wielki pałac)^{1,2} żyła sobie bar-
 dzo kapryśna i niedobra księżniczka, Sylwia. Nie miała (przyjaciele)³
 gdyż nikt jej nie lubił. Często grała na (organy)⁴, ale interesowała się
 jedynie (pieniądze)⁵ i (magia)⁶ nie lubiła (żaden
 zwierzęta)^{7, 8} nie ufała (żaden czło-
 wiek)^{9, 10} Czuli się samotni, ale nie
 chciała się z (nikt)¹¹ spotykać ani zmienić (swoje zachowa-

nie)^{12, 13} Syłwia była
 (piękna brunetka)^{14, 15} i miała (zielone)¹⁶
 oczy – była bardzo podobna do (matka)¹⁷
 która umarła, gdy ona była (dziecko)¹⁸
 Księżniczka chętnie spacerowała po (łąki)¹⁹ lub stała na (most)²⁰
 patrząc na leniwie płynącą (rzeka)²¹ Pewnego dnia, kiedy
 wracała z (przechadzka)²² po (las)²³ znalazła
 (złota broszka)^{24, 25} Podniosła ją i wtedy
 ujrzała wychodzącego zza (drzewo)²⁶ (przystojny młodzieniec)^{27, 28}
 który widząc ją, rzekł: – (Księżniczka)²⁹! Jesteś piękna jak (sen)³⁰! Czy wyjdiesz za mnie?

III. Proszę uzupełnić tekst, dokonując transformacji wyrazów podanych w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

28 p.

Taniec przy barze

Są mężczyźni, którzy uwielbiają szaleć na (parkiet)⁰ ...*parkiecie*..., byle nie z własną połówką*. Może dlatego, że w oczach (okazjonalne partnerki)^{1, 2}
 uchodzą za (znakomici tancerze)^{3, 4}
 podczas gdy tę ślubną⁵ ich popisowy numer: dwa kroki szybkie, jeden wolny, półobróć przez lewe ramię z (niespodziewane przełożenie)^{5, 6}
 damy przez biuro, zdążył już śmiertelnie znudzić. Dlaczego nie tańczymy? Z (lenistwo)⁷
 typowej dla wielu mężczyzn niechęci do jakiegokolwiek (aktywność ruchowa)^{8, 9}
 Ze wstydu. Wstydzimy się, że nie umiemy tańczyć, a nie umiemy, ponieważ wstydziliśmy się uczyć. Z braku (nawyk)¹⁰
 Rodzice dziewczynek dobrze wiedzą, jak wielki deficyt (chłopcy)¹¹
 panuje w (szkołach)¹² (taniec)¹³ dla dzieci. Po prostu faceci, niezależnie od wieku, uważają podrygiwanie w rytm muzyki za zajęcie niegodne (prawdziwy samiec)^{14, 15}

* Połowica, ślubna = żona.

Dlatego, że uważamy, iż są ciekawsze zajęcia. Obserwowałem kiedyś podczas (zabawa sylwestrowa)^{16, 17} towarzystwo klasycznych ludzi sukcesu. One młode, zgrabne, piękne, w (kosztowne sukienki)^{18, 19} Oni młodzi, przystojni, w (eleganckie garnitury)^{20, 21} widać, że zamożni. One w monopłciowej grupce tańczące na (środek)²² parkietu. Oni we (własne grono)^{23, 24} przy stoliku, zaafelowani, omawiający (aktualna koniunktura)^{25, 26} na rynku (papiery wartościowe)^{27, 28}

Zdaniem mężczyzny (fragment), „Dziennik Polski”, 30 I 2003

IV. Proszę uzupełnić poniższy tekst brakującymi spójnikami i przyimkami. Niektórych trzeba użyć więcej niż jeden raz.

24 p.

ale / i / żeby / bo / albo / a / że / bez / o / ze / od / do / w / z / na

Chłopaki nie tańczą...

Czy ktoś widział ...na⁰... jakiegokolwiek zabawie¹ naszym kraju,² chłopcy tańczyli³ sobą,⁴ dziewczyny siedziały przy stolikach⁵ przy barze? Przenigdy! Sytuacje odwrotne zdarzają się natomiast często – dziewczyny, z braku laku, a raczej partnerów, zaczynają tańczyć ze sobą, co⁶ reguły nie wzrusza płci męskiej.

Bo ta płeć mało jest podatna⁷ zachętę⁸ tańca⁹ to¹⁰ względu na wiek. Najpierw jest tłumaczenie: „ja nie umiem tańczyć”, a z wiekiem przychodzą inne wymówki w rodzaju: boli mnie kręgosłup, nogi,¹¹ w ogóle to jestem za stary,¹² tańczyć... Tak zachowują się mężczyźni, co można by uznać za normalne,¹³ przecież mają zadowolone wymawianie się¹⁴ wszelkich zajęć nie sprawiających im przyjemności, a¹⁵ dobre maniere wobec żon nie muszą już przecież dbać.¹⁶ identycznie postępują zaledwie kandydaci¹⁷ mężów czy znajomi. Widać to np. podczas zjazdów koleżeńskich –

żeńską część byłej klasy najchętniej płałaby cały wieczór¹⁸ swoimi byłymi kolegami z klasy, którzy często byli nie tylko kolegami, natomiast panowie zdają się zupełnie nie dostrzegać potrzeb niegdysiejszych dam swojego serca. Siedzą jak kołki, gadają, politykują, jedzą i piją. Zgroza!

Mogłoby się wydawać,¹⁹ przy dzisiejszym równouprawnieniu problem jest rozwiązany – białe tanga, walce wyrównują szanse,²⁰ to nieprawda – nawet²¹ takich sytuacjach „materiał” jest oporny,²² jakiś wykręt zawsze się znajdzie. Poza tym zawsze przyjemniej mieć świadomość,²³ tańczy,²⁴ ktoś mnie poprosił, niż że jest to powołanie wymuszone.

Zdaniem kobiety (fragment), „Dziennik Polski”, 30 I 2003

- V. W puste miejsca proszę wstawić odpowiednie wyrazy i wyrażenia z ramki.
Uwaga! Nie wszystkie są potrzebne.

10 p.

tym, *jakby* / ponieważ / jakkolwiek / gdy / dokąd / aż / mimo że / zanim /
którędy / gdzie / jak / bo / pod warunkiem

Przykład: Zachowywał się tak, ...*jakby*... był twoim przyjacielem.

1. Proszę poszukać tych zdjęć tam, leżą stare testy.
2. Porozmawiamy, wrócę.
3. Zrobimy przyjęcie, że pomożesz mi potem sprzątać.
4. bym teraz nie jechał, i tak utknę w korku.
5. Podobał się dziewczynom, był bardzo niski i tęgi.
6. ostatnio niewiele trenował, nie zakwalifikował się do finału.
7. Im dłużej są razem, mniej się rozumieją.
8. wyszła, pozamykała wszystkie okna.
9. Ubierz się, chcesz.
10. Poczekajmy Piotrek skończy pisać test.

VI. Proszę przekształcić tekst – instrukcję dla osoby zajmującej się mieszkaniem właścicieli podczas ich nieobecności, używając podanych niżej wyrażen i wyrazów.

16 p.

ze względu / z powodu / bez / przed / podczas / mimo / po / Wrazie / w celu

Przykład: Jeśli będą upały, proszę zwiększyć chłodzenie lodówki.

... *Wrazie upałów proszę zwiększyć chłodzenie lodówki...*

1. Jeśli będzie Pan chciał włączyć alarm, proszę wcisnąć klawisz 5 oraz 1.
2. Kiedy włączy Pan alarm i zamknie Pan drzwi, proszę już nie wchodzić do domu.
3. Zanim wejdzie Pan do domu, proszę przypomnieć sobie kod do rozbrojenia alarmu.
4. Kiedy będzie burza, proszę wyłączyć z prądu komputer i telewizor.
5. Ponieważ trwa strajk MPO*, proszę w piątki wynosić śmieci w żółtych workach i zostawiać je na chodniku.
6. Nawet jak będzie brzydka pogoda, proszę wyprowadzać Feliksa przynajmniej raz dziennie na długi spacer.
7. Proszę nie dawać Feliksowi kości, zanim Pan nie sprawdzi, czy poprzedniej gdzieś nie schował.
8. Ponieważ sąsiadka jest chora, proszę za bardzo nie hałasować.

* Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania (m.in. wywóz śmieci).

VII. Proszę zastąpić zaimkami wyrazy podane w nawiasach.

20 p.

Przykład: Wśród (ludzi) ...*nich*... czuł się bezpiecznie.

Gdzie jest Kasia? Szukaliśmy (ona)¹ wszędzie. Wreszcie okazało się, że unikała (my)² specjalnie, ponieważ bała się (my)³ powiedzieć, że jeśli Jarek nie jedzie, to ona też rezygnuje z wyjazdu. Stwierdziła, że bez (on)⁴ będzie się źle czuła. Jarek się na (ona)⁵ zdenerwował i zaczęli się kłócić. Wtedy Rysiek powiedział, że jeśli mają się tak zachowywać, to lepiej niech obydwójce zostaną, bo wszystkim zepsują nastrój, a przecież ten wyjazd miał być dla (my)⁶ przyjemnością. To (ja)⁷ zmartwiło i próbowałem (oni)⁸ pogodzić. Wtedy Kasia krzyknęła do (ja)⁹: „Nie (ty)¹⁰ będę słuchać tylko (on)¹¹!” Nagle Tomek odezwał się z kąta: „Kasiu, próbując (ty)¹² zrozumieć, ale nie udaje (ja)¹³ się to. Przemyśl sobie wszystko jeszcze raz i wróć do (my)¹⁴ wieczorem z decyzją”. Na to Jarek powiedział: „Nie chcemy (wy)¹⁵ psuć planów, ale gdybyśmy mogli wyjechać po południu, zamiasz rano, może udałoby (ja)¹⁶ się zamienić z Pawłem na dyżur. Już kilkakrotnie się z (on)¹⁷ zamieniałem.” Cała grupa zgodziła się, bo zależało (my)¹⁸ na (oni)¹⁹ towarzystwie. Niejeden z (my)²⁰ też pomyślał, że dłużej pości...

VIII. Proszę podkreślić właściwą formę czasownika.

12 p.

Zbyszek: – Cześć, Adam! Co tu (robiłeś / zrobisz / robisz)⁰?

Adam: – Cześć, Zbyszek! (Umówiłem się / umawiałem się / umawiam się)¹ tu z Leszkiem – Mamy razem iść do biblioteki. Słuchaj, właśnie (skończy / skończyłem / kończyłem)² czytać tę książkę – chcesz pożyczyć?

Z: – O, chętnie! Dziękuję!

A: – Co dzisiaj robisz?

Z: – Po obiedzie (piszę / napiszę / pisałem)³ list do profesora, ale potem – nie wiem.

A: – Może (kupiliśmy / kupujemy / kupilibyśmy)⁴ prezent dla Eli?

Z: – Prezent dla Eli (kupiłem / kupowałem / kupię)⁵ już wczoraj, ale w naszym klubie (wystąpi / występował / wystąpił)⁶ wieczorem kabaret TAK. Możemy się wybrać.

A: – Dobrze, ale potem jak zwykle (pójdziemy / idziemy / chodzimy)⁷ na placki, bo będę głodny.

Z: – Jasne. Jakie masz plany na długi weekend?

A: – Miałem zamiar (pojechać / dojechać / jeździć)⁸ do domu, ale rodzice wczoraj (wyjechali / wyjeżdżają / jadą)⁹ na tygodniową wycieczkę do Madrytu. więc chyba zostanę w akademiku.

Z: – A może (wybieralibyśmy się / wybierzemy się / wybieramy się)¹⁰ razem w góry?

A: – Boję się, że będzie tam masa ludzi, a nie znoszę tłumu. Coś (wymyślił / wymyśliliśmy / wymyślami)¹¹ – mamy jeszcze trzy dni! O, idzie Leszek. Dziś jest punktualnie, ale wczoraj (czekałem / czekałem / poczekałem)¹² na niego pół godziny.

IX. Proszę podkreślić właściwą formę czasownika.

10 p.

Organizuję szkolenia, na które rodzice mogą (wybrać / zabrać / odebrać)⁰ małe dzieci

W dzisiejszych czasach firmy coraz częściej (przesyłają / wysyłają / dosyłają)¹ ludzi na szkolenia. Taki wyjazd jest dla pracowników bardzo dobry, ale zawsze (oznacza / wyznacza / przeznaczają)² rozstanie z rodziną. Właśnie dlatego (spadłam / dopadłam / wpadłam)³ na pomysł, by zorganizować szkolenia, na które rodzice* mógłby wziąć dziecko. Szczególnie maluchy chodzące do przedszkola (przeżywają / wyżywają / odżywają)⁴ nieobecność rodziców. A gdyby można było zabrać dziecko na szkolenie, to rodzice nie musieliby się martwić.

– Jak miałyby to praktycznie (przełgądać / doglądać / wyglądać)⁵?

Kiedy rodzic ma szkolenie, które zazwyczaj (trwa / wytrwa / potrwa)⁶ od 9 do 18, dla dzieci proponujemy gry i zabawy, zajęcia edukacyjne. Obiad może być wspólny dla wszystkich, a wieczorem zamiast integracji z piciem alkoholu można (zmyślić / wymyślić / przemyśleć)⁷ wspólne zajęcia.

– Ile to będzie kosztować pracodawcę?

Odrobinę więcej niż zwykłe szkolenie, bo trzeba (oddać / wydać / dodać)⁸ wynagrodzenie dla osoby zajmującej się dziećmi.

– A jakie są plusy takiego rozwiązania?

Pracodawca (zyskałby / wyzyskałby / odzyskałby)⁹ efektywniejszych pracowników. U wielu 30–35-latków pojawia się problem wypalenia zawodowego, wynikający z przeciążenia obowiązkami. Jeśli więc pracodawca pozwoli na utrzy-

* Rodzic = ojciec / matka.

manie balansu między życiem zawodowym a osobistym, to zyska lepszych pracowników.

– Jak na ten pomysł reagują firmy?

Nie mogę powiedzieć, żebym spotkała się z wielkim entuzjazmem. Ale sporo firm przynajmniej się nad tym (postanawia / ustanawia / zastanawia)¹⁰. I pewnie trochę potrwa, zanim się na to zdecydują.

„Dziennik”, 20 IV 2007

X. Proszę zapytać o podkreślone słowa.

14 p.

0. Mój brat jest lekarzem. ...*Kim...* jest twój brat?
1. Piotr mieszka w Łodzi. mieszka Piotr?
2. To jest parasol pana Andrzeja. jest ten parasol?
3. W naszej grupie jest dwóch Japończyków. Japończyków jest w waszej grupie?
4. Jan ma rasowego psa. psa ma Jan?
5. Ken mówi biegło po polsku. Ken mówi po polsku?
6. Grzegorz był na wycieczce w pięciu krajach Europy. krajach Europy był Grzegorz?
7. Karol przegrał dużo pieniędzy. pieniędzy przegrał Karol?
8. Jestem w Polsce już trzeci raz. raz jesteś w Polsce?
9. Idę na pocztę. idziesz?
10. Spotykam się z Dorotą co tydzień. spotykasz się z Dorotą?
11. Wrócę w piątek. wrócisz?
12. Babcia nie jada ryb. nie jada babcia?
13. Powiedział siostrze o swojej chorobie. powiedział o swojej chorobie?
14. Mój sąsiad kolekcjonuje klucze. kolekcjonuje klucze?

ROZWIĄZANIA ZADAŃ

1. Nazwy deminutywne (zdrobnienia)

I.

1. latka, 2. talerzyki, 3. kubeczki, 4. ślimaczki, 5. serduszka, 6. słoneczka, 7. piżamkę, 8. żabki, 9. krówki, 10. kaczuszek, 11. języki, 12. pascuszki, 13. słonika, 14. krateszki, 15. jabłuszka

II.

1. kocyku, 2. herbatki, 3. flaczki, 4. twarożek, 5. śmietankę, 6. maselkiem, 7. kielbaskę, 8. śledzikami, 9. nóżek, 10. papużka, 11. Terenia (Tereska), 12. mieszkankiem

III.

1. synku, 2. spacer, 3. mamusia, 4. buciuki, 5. płaszcz, 6. czapeczkę, 7. konik, 8. rowerek, 9. ptaszki, 10. obiad

2. Nazwy czynności

I.

1. wchodzenie, 2. deptanie, 3. wychylanie się, 4. parkowanie, 5. dotykanie, 6. spożywanie, 7. przechodzenie, 8. wnoszenie, 9. robienie, 10. jeżdżenie

II.

1. strzyżenie, 2. farbowanie, 3. modelowanie, 4. prostowanie, 6. przedłużanie

III.

A: 1. wywożenie śmieci, 2. remontowanie poddaszy, 3. porządkowanie piwnic, 4. instalowanie domofonów, 5. uszczelnianie okien

B: 1. koszenie trawy, 2. zakładanie ogrodów, 3. wycinanie drzew, 4. podlewanie roślin, 5. dostarczanie sadzonek

IV.

1. jedzenie, 2. picie, 3. sprzątanie, 4. gotowanie, 5. leżenie, 6. czytanie, 7. spanie, 8. zrobienie, 9. przeświecenie, 10. dostarczenie

3. Nazwy żeńskie

I.

1. Węgierka, 2. Amerykanka, 3. Słowaczka, 4. Norweżka, 5. Japonka, 6. Brazylijka,
7. Estonka, 8. Austriaczka, 9. Włoszka, 10. Czeszka, 11. Białorusinka, 12. Belgijka,
13. Dunka, 14. Australijka, 15. Angielka, 16. Ukrainka, 17. Greczynka, 18. Rosjanka,
19. Bułgarka, 20. Słowenka

II.

1. ulubienicą, 2. doktor, 3. zdobywczyni, 4. pisarki, 5. gościem, 4. krakowianką, 7. lwica,
8. sprzedawczyni, 9. kierowniczką, 10. pracownicy

III.

1. świadkiem, 2. pisarką, 3. gaduła, 4. lekarką, 5. policjantką, 6. dentystką, 7. naukow-
- cem, 8. krawcową, 9. pielęgniarzką, 10. zakonnicą

4. „Państwo”

I.

A: 1. tymi, 2. tych, 3. tych, 4. tym

B: 1. to, 2. tym; tego, 3. tym

II.

1. pomagają / pomagą, 2. leżą / leży, 3. mają / ma, 4. wydali / wydało (wydają / wydaje)

5. Nazwiska (państwo, nazwiska, formy żeńskie)

I.

1. pana Polaka, 2. pani Brody, 3. panem Słowińskim, 4. Robertowi Zabłockiemu,
5. Benedyktem Pogodą, 6. Ewę Kalicką, 7. państwa Troczyńskich, 8. państwu Wróblach,
9. Alicji Dębiec, 10. państwem Mrozkami

II.

1. profesor Radwańskiej, 2. państwa Tarnowskich, 3. docencie Tarnowskim, 4. doktor
- Surewiczowej, 5. redaktor Tyzińskiej, 6. generale Paprocie, 7. Ursulą Radwańską,
8. Różą Tyzińską, 9. Lucjana Jabłońskiego, 10. inżynierem Sroką

III.

6. Nazwy abstrakcyjnych cech (nazwy właściwości)

I.

1. obojętności, 2. konieczności, 3. umiejętności, 4. spokoju, 5. sprawiedliwości,
6. bezstronność, 7. niezależność, 8. inteligencją, 9. stałość, 10. zdolność

II.

1. narciarstwem, 2. kolarstwo, 3. kajakarstwa, 4. żeglarsstwo, 5. alpinizm

III.

1. zazdrości, 2. upór, 3. spryt, 4. ambicja, 5. brutalność, 6. dobrocią, 7. życzliwością,
8. mądrością, 9. wyrozumiałością, 10. fanatyzmem, 11. rasizm, 12. ślepotą, 13. terrory-
zmowi, 14. czerni, 15. brąz, 16. zieleni, 17. bieli, 18. beżu, 19. błękit, 20. fiolet

7. Przymiotniki odrzeczownikowe

I.

1. lubelski, 2. fiński, 3. irlandzki, 4. berliński, 5. łódzki, 6. francuski, 7. białoruski,
8. koreański, 9. londyński, 10. paryski, 11. szwajcarski, 12. argentyński

II.

1. godzinny / godzinowy, 2. miesięczny, 3. morski, 4. górskim, 5. wczorajszą, 6. dzisiejszej,
7. niedzielne, 8. sobotnie, 9. kwadratowy, 10. okrągły, 11. kwietniowy, 12. lipcowe,
13. wrześniowe, 14. leśnym, 15. encyklopedyczna, 16. fotograficznego, 17. fryzjerskiego,
18. krawieckim, 19. kościelnej, 20. trójkątnego

III.

1. wieczornym, 2. gitarowego, 3. nocny, 4. herbacianym, 5. ściennego, 6. metalową,
7. kocie, 8. jabłkowego, 9. kuchenny, 10. skórzanym, 11. policyjny, 12. cmentarną,
13. błędnej, 14. średniowieczne, 15. wejściowe

8. Zaimek swój

I.

1. jego, 2. swój, 3. swoich, 4. ich, 5. swoim, 6. jej, 7. jej, 8. ich

II.

1. swój, 2. swoją, 3. swoich, 4. swojego, 5. swojej, 6. swojemu, 7. swoim, 8. swoje

9. Imiestów przymiotnikowy czynny

I.

1. płynący, 2. grającego, 3. mówiącej, 4. lecący, 5. myjącemu się (kotu), 6. pracujący,
7. mające, 8. jadący, 9. płaczące (kobiety), 10. biegających (tam mężczyźni)

II.

1. czujący, 2. lubiący, 3. uważający, 4. wierząca, 5. chcący

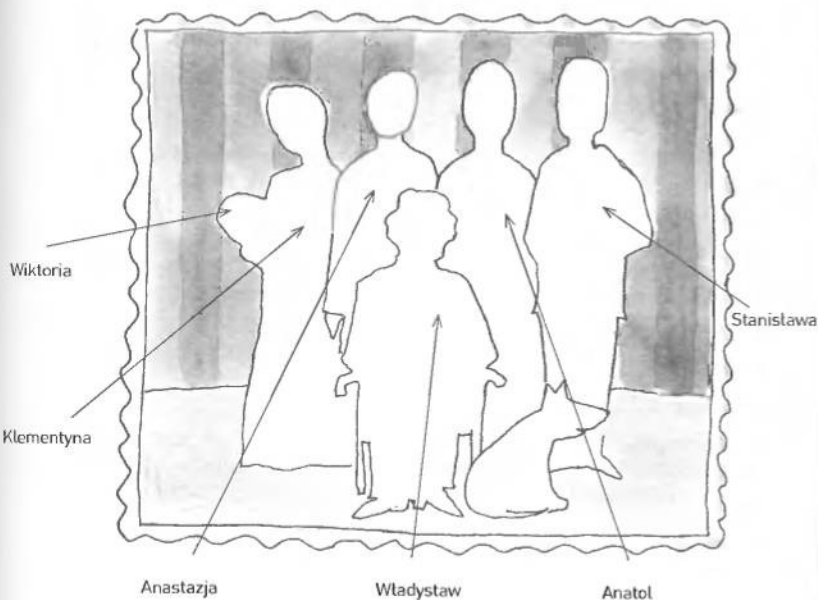
III.

1. tańczącą, 2. rządzącej, 3. spędzające, 4. ważącego, 5. narzekającą, 6. kaszlące, 7. wcho-
- dzący, 8. przyjeżdżających, 9. nadchodzącą, 10. siedzącemu

IV.

1. siedzący, 2. stojąca, 3. palącego, 4. uśmiechającą się, 5. zasłaniającą, 6. leżącego, 7. znaj-
- dującej się, 8. fotografującego

10. Wyrazy złożone

I.

1. półfinale, 2. dziesięcioletni, 3. rękopis, 4. dwuosobowy, 5. szwedzko-polski, 6. ciemnoczerwonej, 7. trzypokojowym, 8. dwudrzwiową, 9. całonocnej, 10. dalekowiedzem, 11. różnokolorowy, 12. półrocznym

II.

1. jednodniową, 2. wielojęzyczny, 3. obcokrajowcy, 4. powieściopisarz, 5. srebrzystobiały, 6. noworoczne, 7. wodospad, 8. stułetni, 9. drogowskaz(y), 10. pięciokilometrowy

11. Deklinacja i składnia liczebników głównych

I.

1. dwunastu, 2. trzech, 3. dwóch, 4. siedmiu, 5. trzema, 6. czterech, 7. sześć, 8. pięciu, 9. dwudziestu, 10. dwoma

II.

1. usiadło, 2. brali, 3. wróciło, 4. uciekło, 5. czeka, 6. uczestniczy, 7. odwiedzili, 8. demonstrowało, 9. wzięły, 10. zagrają

III.

1. pięcioro lekarzy przyszło
2. trzech żołnierze
3. dwaj, doszli
4. odpowiadało czworo, zachorowały

IV.

1, 2. dwojgiem dzieci, 3, 4. dwóch braci, 5, 6, 7. weszły dwie kobiety, 8, 9, 10. przyjmują dwoje dentystów, 11, 12, 13. czekało pięć osób, 14, 15. obydwu gabinetów, 16, 17, 18. trzech panowie wyszli (trzech panów wyszło), 19, 20. dwaj zapalili (dwóch zapaliło).

12. Negacja wielokrotna

I.

1. Nikt nie myśli 2. On jeszcze nigdzie nie był i nic (niczego) nie załatwił. 3. Żadna dziewczyna nie lubi ... 4. Nikomu nic o sobie nie opowiadał. 5. Nigdy nie można ...

II.

Żaden chłopak nie chciałby być taki jak Tomek: wysoki, chudy, niesympatyczny i bezczelny. Tomek ciągle pożycza pieniądze, ale nigdy nikomu nie oddaje długu w terminie. Twierdzi, że nigdzie mu się nic nie podoba, (ale) i ciągle narzeka. Nikt mu nie zazdrości jego psa – grubego i agresywnego buldoga, który przedwczoraj ugryzł mnie w nogę. Już nigdy nie polubię Tomka.

13. Imięstów przymiotnikowy bierny

I.

1. rozbity, 2. znalezione, 3. pieczonego, 4. skończoną, 5. zwolniony, 6. zafarbowanych, 7. zepsute, 8. ukradzione, 9. wykąpane i nakarmione

II.

1. kupiony, 2. porysowany, 3. pogryzione, 4. podarte, 5. przetworzona, 6. rozsypana, 7. rozlane, 8. rozbita, 9. połamany, 10. przemysłana

III.

1. rozgrzaną, 2. podsmażone, 3. umyte, 4. obrane, 5. posiekana, 6. posolona, 7. popieprzona, 8. wymieszana, 9. utartym, 10. zerwanymi

IV.

1. znających się, 2. interpretujących, 3. (bezbłędnie) wykonujących, 4. skończonym (koncercie), 5. otrzymanego, 6. skomponowanej, 7. kupioną, 8. grającej, 9. wkładającemu, 10. schowane

14. Strona bierna

I.

1. Wszystkie prace są poprawiane. 2. Mój samochód zostanie umyty przez Renatę. 3. Ta sałatka została zrobiona przez babcię. 4. Tort jest dekorowany przez znanego cukiernika. 5. Z powodu awarii komputerów wydawanie paszportów zostało wstrzymane. 6. Ten artykuł został już przetłumaczony przez Jarka. 7. Tekst jest właśnie przepisywany przez sekretarkę. 8. Pieniądze na hospicjum będą zbierane przez wolontariuszy.

II.

Ta fascynująca rzeźba bez nazwy została nadesłana¹ przez anonimowego artystę. Przedstawia płaczącego anioła ze złamanym skrzydłem. Wzbudziła ogromne zainteresowanie organizatorów wystawy, dlatego została umieszczona² w środku sali głównej. Zwiedzający będą informowani³ przez przewodników o niecodziennej historii tej rzeźby. Ceremonia otwarcia będzie transmitowana⁴ przez telewizję. Na pewno cała ta historia zostanie opisana⁵ przez dziennikarzy. Może zostanie ogłoszony⁶ (przez organizatorów) konkurs na nazwę dzieła. Na razie jest podziwiane⁷ przez wszystkich pracowników muzeum. Może zgłosi się autor i od jutra będzie znane⁸ jego nazwisko.

III.

Sensacyjne wiadomości z Mistrzostw Świata!

W nocy agresywny pseudokibic *pobit*¹ jednego ze skoczków, który znalazł się w szpitalu. Na razie specjaliści *robią*² badania i nie wiadomo jeszcze, czy będzie brał udział w piątkowym konkursie. Policja *poszukuje*³ pseudokibica. Ma jego portret pamięciowy wykonany na podstawie *zeznań* świadka. W szpitalu *leży* także trener hokeistów, który w nocy miał zawał. Lekarz z pogotowia cudem go *uratował*⁴. Jego życiu już nie zagraża niebezpieczeństwo, ale jego obowiązki *przejął*⁵ drugi trener. Dzisiaj dowiedzieliśmy się, że wczorajsze kwalifikacje do konkursu pływania sędziowie *zaliczą*⁶ do ogólnej punktacji z powodu jakichś kłopotów technicznych.

Martwimy się brakiem formy naszego zapaśnika – najwyraźniej nie *przygotowywano*⁷ go odpowiednio i nie wytrzymał kondycyjnie. Chyba odpadnie w drugiej rundzie. Za to nasi karatecy spisują się znakomicie! Z łatwością *pokonali*⁸ rywali, więc dziś liczymy na medale!

15. Tryb warunkowy (przypuszczający)

I.

1. zgodziłabyś się,
2. wzięlibyśmy,
3. urządziłibyśmy,
4. zamieszkalibyśmy,
5. kupilibyśmy,
6. zajmowałabyś się,
7. jeździlibyśmy,
8. spotykałabyś się,
9. chodziłybyście,
10. mógłbym,
11. umawiałbym się,
12. gralibyśmy,
13. jedlibyśmy,
14. oglądałbym,
15. uprawiałabyś,
16. czytałabyś

II.

1. Gdybym założył dobrze oprocentowane konto w banku, szybko bym się wzbogacił (szybko wzbogaciłbym się).
2. Gdybym podróżował po całym świecie, poznawałbym nowych ludzi, nowe języki i nowe kultury.
3. Gdybym pracował coraz więcej, miałbym coraz mniej czasu dla siebie i dla przyjaciół.
4. Gdyby przyjaciele o mnie zapomnieli, wpadłbym w depresję.

III. (odpowiedzi przykładowe)

1. Gdyby jutro nie było egzaminu, poszlibyśmy dzisiaj na koncert.
2. Gdyby Helena wyjechała do Irlandii, Bartek zacząłby się uczyć angielskiego.
3. Gdybyś zaproponował mi wspólną podróż do Zanzibaru, odmówiłabym.
4. Gdybyście nie przyszli, zadzwonilibyśmy do waszych rodziców.
5. Gdyby nam nie pożyczili tych pieniędzy, mielibyśmy wielki problem.

IV.

1. drapałbym,
2. jadłbym,
3. grałbym,
4. szarpałbym,
5. sprząłbym,
6. skubałbym,
7. kierowałbym,
8. łąpałbym,
9. waliłbym

16. Czasowniki prefiksalne; czasowniki ruchu; formy męskoosobowe i rzeczowe czasownika

I.

1. odprowadzę, 2. rozprowadzanie, 3. sprowadził, 4. oprowadzimy, 5. wyprowadzę,
6. przeprowadź, 7. poprowadzić, 8. przyprowadzi, 9. wprowadzić, 10. doprowadziła

II.

A:

1. podpisać, 2. przepisać, 3. dopisać, 4. odpisać, 5. napisać

B:

1. rozpisałem, 2. opisałem, 3. spisałem, 4. wypisałem, 5. zapisałem

III.

1. dojazd, 2. zjazd, 3. podjazd, 4. objazd, 5. wjazd

IV.

1. zesła, 2. wesła, 3. wyszły, 4. doszły, 5. przeszły, 6. wychodziły, 7. obeszły, 8. rozeszły,
9. poszła, 10. podeszła

V.

1. zszedł, 2. wszedł, 3. wyszli, 4. doszli, 5. przeszli, 6. wychodzili, 7. obeszli, 8. rozeszli,
9. poszedł, 10. podszedł

VI.

1. zawiózł, 2. podwiozła, 3. doszła, 4. doszedł, 5. przywieźli, 6. weszli, 7. wyszliśmy, 8. wy-
szedł, 9. nadeszła, 10. podeszła, 11. przeszły, 12. podeszli

17. Formy bezosobowe; trzeba, można, warto; powinien

I.

1. zamknięto, 2. skierowano, 3. ogłoszono, 4. wykupiono, 5. odwołano, 6. wstrzymano,
7. wypito, 8. ewakuowano

II.

1. można, 2. warto, 3. trzeba, 4. (nie) warto, 5. można, 6. warto, 7. trzeba, 8. trzeba

III.

1. powinienem, 2. powinna, 3. powinniście, 4. powinnaś, 5. powinniśmy, 6. powinnyśmy,
7. powinienś, 8. powinnam

18. Imiestowy przysłówkowe – współczesny i uprzedni

I.

1. spacerując, 2. kupując, 3. wchodząc, 4. przygotowując, 5. rozmawiając, 6. słuchając, 7. kąpiąc się, 8. wybierając, 9. żegnając się, 10. sprzątając

II.

Kiedy

1. przeczytali, 2. wynajęliśmy, 3. stracił, 4. weszły, 5. upiekła, 6. nagrał się, 7. usłyszała, 8. wyłączył, 9. naniósł, 10. znalazła

III.

1. włączywszy, 2. czekając, 3. pijąc, 4. paląc, 5. zobaczywszy, 6. uspokoiwszy, 7. oglądając, 8. kibicując, 9. postanowiwszy, 10. wypiwszy

IV.

A:

1. skończywszy, 2. poczuwszy, 3. jedząc, 4. płacąc, 5. wyszedłszy, 6. chcąc, 7. wybierając, 8. przywitawszy

B:

1. nie, 2. tak: Idąc ulicą Polną myślał, jak się wytłumaczy Felicji, 3. nie, 4. tak: Wbiegając do domu..., 5. tak: zadzwoniwszy, zdejmował...

19. Aspekt czasowników

I.

1. spędzą, 2. będziemy (panu) mierzyć, 3. będzie zażywać, 4. będzie kierować, 5. weźmiemy, 6. wprowadzi się, 7. będę dzwonił(a), 8. powiecie, 9. będzie splanąć, 10. wysłę

II.

1. mieszkała, 2. kochałyśmy się, 3. zmieniła, 4. zaczął, 5. zrobił, 6. dotarliśmy, 7. wybierali, 8. będziemy zwiedzać, 9. zjemy, 10. pojedziemy, 11. będę czytać, 12. będzie odpoczywać, 13. wybierze się, 14. pójdzie

III.

1. spotkaliśmy, 2. kończę, 3. robiła (robi), 4. zaczęła, 5. poczuł się, 6. graliście (będziecie grać / grali), 7. wykapały się, 8. piliśmy (pijemy), 9. naprawiali, 10. zjadłeś / zjadłaś

20. Tryb rozkazujący

I.

1. szanuj, 2. myj, 3. zbieraj, 4. bądź, 5. noś, 6. rwij, 7. wygraj, 8. myśl

II.

1. śpijmy, 2. powieśmy, 3. zrelaksujmy, 4. zażywajmy, 5. przejadajmy, 6. pamiętajmy, 7. zapomnijmy, 8. unikajmy, 9. połóżmy; róbmymy, 10. postąpmy; zmuszymy

III.

1. przeczytajcie ten artykuł, 2. wypij ten sok, 3. połóż grzebień na stole, 4. kupcie tę gazetę, 5. niech państwo napiszą podanie (proszę napisać podanie), 6. niech pani ugotuje zupę (proszę ugotować zupę), 7. niech pan umyje samochód (proszę umyć samochód), 8. niech panowie powtórzą gramatykę (proszę powtórzyć gramatykę), 9. pokażmy mu drogę, 10. włóż ciemny garnitur

IV.

1. Niech pani powie (proszę powiedzieć), 2. Przetłumacz, 3. tłumacz, 4. Powtórzmy, 5. zaczynajmy, 6. bierz, 7. Niech pan opowie (proszę opowiedzieć), 8. Dzwon! 9. pływajcie, 10. Niech państwo obejrzą (proszę obejrzeć), 11. Zaczekajcie, 12. Pospieszmy się

V.

1. idź, 2. weź, 3. niech pani się przesunie (proszę się przesunąć), 4. Niech pan się nie denerwuje (proszę się nie denerwować), 5. zobacz, 6. Niech pan się uspokoi (proszę się uspokoić), 7. niech państwo się zdecydują (proszę się zdecydować), 8. Chodźmy, 9. pojedźmy, 10. odłóżmy

21. Varia

I.

1, 2. filologię polską, 3. studentami, 4, 5. wysoką dziewczyną, 6. sylwetkę, 7. malarzem, 8. Francji, 9, 10. polskim morzem, 11. mieście, 12. hałasu, 13, 14. wspólnej przyszłości, 15. dzieciach, 16, 17. małym domku, 18. wsi

II.

1, 2. wielkim pałacu, 3. przyjaciół, 4. organach, 5. pieniędzmi, 6. magią, 7, 8. żadnych zwierząt, 9, 10. żadnemu człowiekowi, 11. nikim, 12, 13. swojego zachowania, 14, 15. piękną brunetką, 16. zielone, 17. matki, 18. dzieckiem, 19. łąkach, 20. moście, 21. rzekę, 22. przechadzki, 23. lesie, 24, 25. złotą broszkę, 26. drzewa, 27, 28. przystojnego młodzieńca, 29. księżniczko, 30. sen

III.

1, 2. okazjonalnych partnerek, 3, 4. znakomitych partnerów, 5, 6. niespodziewanym przełożeniem, 7. lenistwa, 8, 9. aktywności ruchowej, 10. nawyku, 11. chłopców, 12. szkołach, 13. tańca, 14, 15. prawdziwego samca, 16, 17. zabawy sylwestrowej, 18, 19. kosztownych sukienkach, 20, 21. eleganckich garniturach, 22. środku, 23, 24. własnym gronie, 25, 26. aktualną koniunkturę, 27, 28. papierów wartościowych

IV.

1. w, 2. żeby, 3. ze, 4. a, 5. albo, 6. z, 7. na, 8. do, 9. i, 10. bez, 11. a, 12. żeby, 13. bo, 14. od, 15. o, 16. Ale, 17. na, 18. ze, 19. że, 20. ale, 21. w, 22. a, 23. że, 24. bo

V.

1. gdzie, 2. gdy, 3. pod warunkiem, 4. którejdy, 5. mimo że, 6. ponieważ, 7. tym, 8. zanim, 9. jak, 10. aż

VI.

1. W celu włączenia alarmu proszę wcisnąć klawisz 5 oraz 1.
2. Po włączeniu alarmu i zamknięciu drzwi, proszę już nie wchodzić do domu.
3. Przed wejściem do domu proszę przypomnieć sobie kod do rozbrownienia alarmu.
4. Podczas burzy proszę wyłączyć z prądu komputer i telewizor.
5. Z powodu strajku MPO, proszę w piątki wynosić śmieci w żółtych workach i zostawiać je na chodniku.
6. Mimo brzydkiej pogody proszę wyprowadzać Feliksa przynajmniej raz dziennie na długie spacer.
7. Proszę nie dawać Feliksowi kości bez sprawdzenia, czy poprzedniej gdzieś nie schował.
8. Ze względu na chorobę sąsiadki, proszę za bardzo nie hałasować.

VII.

1. jej, 2. nas, 3. nam, 4. niego, 5. nią, 6. nas, 7. mnie, 8. ich, 9. mnie, 10. ciebie, 11. jego, 12. cię, 13. mi, 14. nas, 15. wam, 16. mi, 17. nim, 18. nam, 19. ich, 20. nas

VIII.

1. Umówiłem się, 2. skończyłem, 3. napiszę, 4. kupilibyśmy, 5. kupiłem, 6. wystąpi, 7. pójdziemy, 8. pojechać, 9. wyjechali, 10. wybierzemy się, 11. wymyślimy, 12. czekałem

IX.

1. wysyłają, 2. oznacza, 3. wpadłam, 4. przeżywają, 5. wyglądać, 6. trwa, 7. wymyślić, 8. dodać, 9. zyskałby, 10. zastanawia

X.

1. gdzie, 2. czyj, 3. ilu, 4. jakiego, 5. jak, 6. w ilu, 7. ile, 8. który, 9. dokąd, 10. jak często, 11. kiedy, 12. czego, 13. komu, 14. kto

II. CZYTANIE

WPROWADZENIE

W części sprawdzającej **rozumienie tekstów pisanych (część C)**, zdający mają w ciągu 45 minut wykonać 4–5 zadań, które testują rozumienie globalne, szczegółowe oraz selektywne na poziomie zdania, akapitu i całego tekstu. Dla poziomu B2 długość tekstów*, stanowiących podstawę wykonania zadania, wynosi 250–300 słów. Muszą one odpowiadać wymogom *katalogów tematycznego* oraz *funkcji i pojęć*, a także wymogom wykazu *sytuacji komunikacyjnych* zawartych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*.

W testach biegłości stosowane są następujące typy zadań:

- ◆ zadania z jednostkami *wyboru wielokrotnego*:
 - ◇ wybór leksykalny
 - ◇ wybór informacyjny
- ◆ zadania z jednostkami na *dobieranie* informacji
- ◆ zadania z jednostkami typu: *prawda / fałsz / brak informacji*
- ◆ zadania na *ustalanie kolejności*:
 - ◇ porządkowanie pojedynczych, rozsypanych zdań tekstu
 - ◇ porządkowanie rozsypanych fragmentów tekstu
- ◆ zadania z *lukami*
 - ◇ uzupełnianie luk w tekście wyrazami z banku
 - ◇ uzupełnianie luk w tekście usuniętymi z niego zdaniami lub fragmentami

Zdający wykonują zadania w dowolnej (wybranej przez siebie) kolejności. Tu za każdą poprawnie wykonaną operację można uzyskać 0,5 p./1 p.

* Mowa o tekstach autentycznych lub nieznacznie zmienionych (skrótowych i / lub uproszczonych).

Czytanie stanowi w podręczniku *Umiesz? Zdasz!* część drugą, ponieważ powtórzenie zagadnień gramatycznych powinno ułatwić zrozumienie zamieszczonych tu tekstów. Zostały one wybrane pod kątem wypełnienia ewentualnych braków leksykalnych i / lub poszerzenia słownictwa związanego z realizacją rozmaitych sytuacji komunikacyjnych z różnorodnych obszarów tematycznych oraz funkcji i pojęć objętych katalogami przewidzianymi dla poziomu B2 (zob. *Standardy wymagań...*). Niektóre tematy są w pewnym sensie dublowane innym tekstem, co ma ułatwić zapoznanie się z rzadziej używanym słownictwem, które jednak pojawić się może w teście egzaminacyjnym. Kandydat, rozwiązując niniejsze zadania, będzie musiał niekiedy zajrzeć do słownika i zastosować własne strategie, ułatwiające przyswojenie nowych wyrazów.

Proponuje się tu wiele urozmaiconych technik pomocnych w zrozumieniu tekstu – jest ich więcej, niż stosuje się w teście właściwym. Umożliwi to kandydatom osiągnięcie biegłości potrzebnej do zdania tej części egzaminu. Przez „biegłość” rozumie się także tempo czytania, które na tym poziomie zaawansowania powinno być stosunkowo duże*.

Nauczyciel prowadzący kurs przygotowawczy może wybrać 4–5 zadań z części II i polecić kandydatom ich wykonanie w ciągu 45 min. Pomoże mu to zorientować się w poziomie i możliwościach potencjalnych zdających. Zabieg taki może być także zastosowany przez samych kandydatów, gdyż na końcu znajdują się rozwiązania zadań oraz transkrypcje wszystkich tekstów. Każde zadanie jest punktowane 0,5 p. lub 1 p. za operację. Umożliwia to sprawdzenie osiągniętych wyników.

Część II niniejszych materiałów zawiera 20 tekstów** i zadań. Podzielona jest na trzy rozdziały: Polska, Kraków i Varia, gdzie mieszczą się teksty o zróżnicowanej tematyce.

* Często właśnie bariera czasowa uniemożliwia poprawne wykonanie wszystkich zadań w tej części testu.

** Teksty mają różną długość – nie zawsze zgodną z wymaganiami certyfikacji.

ZAWARTOŚĆ CZĘŚCI II

Teksty i zadania

POLSKA

I. Polska na mapie. Ludność i religia. Krajobraz i przyroda Polski	89
II. Panorama Polski	91
III. Przemiany demokratyczne i rozwój ekonomiczny	92
IV. Muzyka ludowa	93
V. Sport w Polsce	94

KRAKÓW

VI. Średnie dzienne nasłonecznienie. Średni miesięczny poziom opadów. Średnia miesięczna temperatura	96
VII. Rok w Krakowie (I)	98
VIII. Rok w Krakowie (II)	100
IX. Droga Królewska. Trasa Nowohucka	104
X. Trasa zabytków żydowskich	107

VARIA

XI. Stomatologia dla wszystkich	108
XII. W świecie książki	110
XIII. „Pani Magdo, pani pierwszej to powiem...” Katarzyna Żak	112
XIV. Dlaczego jest mniej dzieci?	113
XV. Recenzje filmowe	115
XVI. Zestresowani Polacy	119
XVII. Tradycyjnie, tłusto, zdrowo?	120
XVIII. Ulotki dołączane do lekarstw	121
XIX. Naturalne preparaty	123
XX. Fragmenty tekstów prasowych o zróżnicowanej tematyce	125
Rozwiązania zadań	129

TEKSTY I ZADANIA

Polska*

I.

Proszę wybrać jedną z czterech możliwości pasującą do ponumerowanych luk w tekście i wpisać odpowiednią literkę: *a, b, c* lub *d*.

14 p.

Polska na mapie

Polska położona jest w [0. ...a...] środku Europy, zajmuje powierzchnię 312 685 km². Od wschodu [1.] z Litwą, Białorusią i Ukrainą, od południa ze Słowacją i z Czechami, od zachodu z Niemcami. Na północy Polska ma 528-kilometrową granicę morską wzdłuż brzegu Bałtyku. Polska ma 38,6 miliona mieszkańców, zajmując pod tym względem ósme miejsce wśród państw europejskich. Stolicą Polski jest Warszawa, [2.] ponad 1,6 miliona mieszkańców.

Ludność i religia

Polska jest krajem jednolitym narodowościowo, mniejszości narodowe stanowią poniżej 4% jej [3.]. Najliczniejsze mniejszości narodowe – to mieszkający na wschodzie kraju Białorusini i Ukraińcy oraz skupiający się głównie na Śląsku Opolskim Niemcy. Polacy w przytaczającej większości są katolikami, ale utożsamianie Polaka wyłącznie z katolikiem jest błędne. Są bowiem takie [4.] kraju jak Śląsk Cieszyński, gdzie znaczny odsetek mieszkańców to luteranie. W dużych miastach nie brak też przedstawicieli innych wyznań. Na wschodzie Polski znaczącą mniejszość stanowią wyznawcy prawosławia, a powiaty [5.] nie zawsze pokrywają się tu z narodowymi, choć zazwyczaj Białorusini są wierni cerkwi prawosławnej, a Ukraińcy kościołowi grekokatolickiemu. Na Białostocczyźnie znaleźć można wieś, gdzie obok siebie [6.] mieszkają katolicy, prawosławni i muzułmanie – potomkowie osiedlonych w dawnej Rzeczypospolitej Tatarów. (...) Przywiązanie do religii wyraża się głównie w głęboko zakorzenionym szacunku do rytuałów i [7.] religijnych. Wiele urody krajobrazowi Polski dodają przydrożne krzyże i ludowe

* W tej części znajdują się nieznacznie zmienione fragmenty przewodnika *Polska – przewodnik Wiedzy i Życia* pod red. T. Czerniewicz-Umer, M. Omilanowskiej, J.S. Majewskiego, Wyd. Wiedzy i Życie, Warszawa, 2000, s. 8, 11, 12, 14-15, 16-17, 25, 30.

kapliczki z figurami świętych, Matki Boskiej lub umęczonego Chrystusa. Uroczyście obchodzone są największe święta kościelne: Wielkanoc, Boże Ciało, Wniebowzięcie Matki Boskiej, a także dzień Wszystkich Świętych, kiedy to niemal wszyscy Polacy, bez względu na wyznanie, [8.] groby swoich bliskich.

Krajobraz i przyroda Polski

Piaszczyste plaże południowego brzegu Bałtyku należą do najpiękniejszych w Europie. Ciągną się wzdłuż wydm lub wysokich brzegów klifowych i gdyby nie ujścia rzek, można by nimi [9.] cały pas wybrzeża. Charakterystyczne są mierzeje, czyli wąskie piaszczyste wały narastające pod wpływem prądów przybrzeżnych. Pas pojezierzy obejmujący znaczny obszar północnej Polski to malownicze wzgórza i [10.] tysiące jezior. Największe i najpiękniejsze z nich znajdują się na Pojezierzu Mazurskim, zwanym Krainą Tysiąca Jezior. Wiele tu lasów, bagien i torfowisk. Podmokłe [11.] są rajem dla wielu gatunków ptaków. Występuje tu największe w Europie skupisko bocianów. Z pozoru [12.] pejzaż nizin urozmaicają wysoczyzny, doliny leniwie płynących rzek, bagna i torfowiska. Przeważają pola uprawne, ale nie brak też dużych lasów. W Puszczy Białowieskiej zobaczyć można żubra, na terenach bagiennych łosia, na łąkach zaś bociany.

Najwyższymi górami Polski i całej środkowej Europy są Tatry. Zajmują niewielki [13.] i zachwycają wysokogórkimi krajobrazami. Najwyższy polski szczyt, Rysy, ma 2499 m n.p.m. (...) W górach żyją tak [14.] zwierzęta jak niedźwiedzie brunatne, świstaki i kozice.

	a.	b.	c.	d.
0.	geometrycznym	centralnym	głównym	astronomicznym
1.	leży	graniczy	jest położona	jest oddalona
2.	licząca	leżąca	przekraczająca	dochodząca
3.	powierzchni	miast	wyznawców	obywateli
4.	miasta	województwa	rejony	wyspy
5.	klasowe	spoteczne	religijne	terytorialne
6.	osobno	serdecznie	niechętnie	zgodnie
7.	modlitw	symboli	pieśni	książek
8.	odwiedzają	zwiedzają	fotografują	opuszczają
9.	podróżować	przelecieć	przewędrować	przepłynąć
10.	ponad	wiele	mało	około
11.	domy	plaże	regiony	tereny
12.	monotonny	piaszczysty	górzysty	tajemniczy
13.	region	obszar	krajobraz	szczyt
14.	duże	dzikie	dziwne	rzadkie

II.

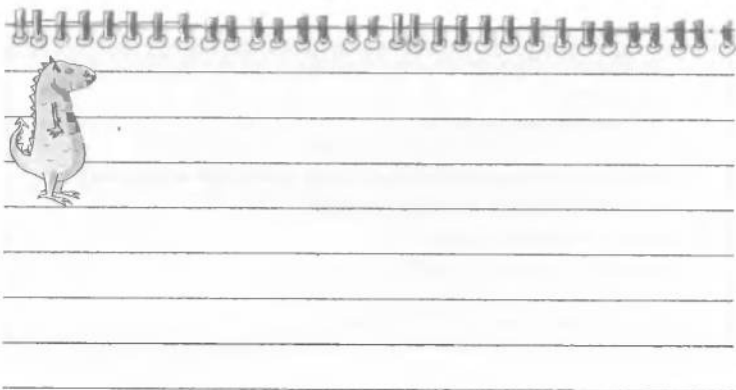
W poniższym tekście znajduje się (oprócz przykładu) osiem niepotrzebnych wyrazów. Proszę je odszukać i wykreślić.

8 p.

Panorama Polski

Mimo nizinnego położenia, Polskę cechuje ~~monotonna~~ różnorodność krajobrazu. W Tatrach, przy południowej granicy kraju, urzekają brzydkie krajobrazy wysokogórskie. Nieco bardziej na północ rozciągają się niższe pasma górskie i wyżyny. Na północy kraju dominują pojezierza, a na побереżu Bałtyku rozmaite górzyste krajobrazy nadmorskie. Miłośnicy dzikiej przyrody odnajdą pozostałości dziewiczej puszczy w Białowieży i rozległe bagna wzdłuż rzeki Biebrzy, dające schronienie wielkiej liczbie nielicznych gatunków ptaków i niespotykanych gdzie indziej roślin. W Polsce lasy zajmują prawie 30% powierzchni (...). Wiele zabudowanych miejsc o zachowanym pierwotnym charakterze przyrody jest chronionych jako parki narodowe lub rezerваты.

Na górką wycieczkę można wypłynąć wybrać się w miejsca mające rozbudowaną infrastrukturę turystyczną, takie jak głęboki Beskid Sądecki czy Tątry, albo też wędrować po niemal pozbawionym turystów, trudno dostępnym Beskidzie Niskim czy Bieszczadach. Wszędzie jednak znajdują się dobrze oznakowane dookoła szlaki turystyczne i odpowiednio wyposażone schroniska. Rajem dla amatorów sportów wodnych są niezliczone lasy jeziora Warmii i Mazur, nazywanych Krainą Tysiąca Jezior, czy też Pojezierza Pomorskiego i Pojezierza Wielkopolskiego.

Proszę dobrać zakończenia (oznaczone **a – h**) wyróżnionych fragmentów tekstu.
Uwaga! Dwa są zbędne.

6 p.

Przemiany demokratyczne i rozwój ekonomiczny

Do upadku komunizmu w Polsce w znaczniej mierze przyczynili się ludzie związani z NSZZ Solidarność, istniejącym od 1980 roku, a po [0. ...**d**...]

Po zwycięstwie opozycji demokratycznej w wyborach do Sejmu i Senatu w 1989 roku Polska ponownie stała się krajem demokracji parlamentarnej o [1.]

Spory deficyt handlu zagranicznego bilansowany jest nadwyżką w niercjestrowanym handlu przygranicznym. Niekorzystnymi zjawiskami są deficyt budżetowy i bezrobocie, które nadal jest wysokie. Problemy związane z bezrobociem [2.]

Nie dokończono też programu prywatyzacji (...). W najgorszej sytuacji jest przestarzały i niewydajny przemysł ciężki. Systematycznie zamykane są kopalnie węgla, a pracujący w nich górnicy zmuszeni są do zmiany zawodu. [3.]

Przed koniecznością restrukturyzacji stoi też archaiczne rolnictwo, którego podstawą są tradycyjne, małe gospodarstwa rodzinne o powierzchni gruntów nieprzekraczających kilku hektarów, słabo [4.]

Przemiany polityczne i gospodarcze widoczne są w wyglądzie polskich miast. Stare domy są odnawiane, widać większą dbałość o otoczenie, powstały nowe sklepy, na obrzeżach miast wyrosły wielkie supermarkety, a przy [5.]

Wszędzie dużo się buduje, choć nie zawsze jest to dobra architektura. Rynki oraz główne ulice handlowe wielu polskich miast stają się deptakami dostępnymi [6.]

- a. osłabia zjawisko zatrudniania pracowników na czarno, zwłaszcza w małych firmach.
- b. powoduje problemy społeczne.
- c. zmechanizowane i zatrudniające zbyt wielu mieszkańców wsi.
- d. zdelegalizowaniu podczas stanu wojennego, działającym w konspiracji.**
- e. Powoduje to ogromne problemy społeczne.
- f. wyłączenie dla ruchu pieszego.
- g. rynkowym systemie gospodarczym.
- h. przystosowane do współczesnych warunków życia.
- i. drogach nowoczesne stacje benzynowe.

Fragmenty zbędne:

☐ ☐

IV.

Proszę przeczytać tekst i odpowiedzieć na pytania.

12 p.

Muzyka ludowa

Polski folklor muzyczny jest niezwykle barwny. Każdy region ma swe odmienne tradycje, a jednym z najciekawszych zjawisk jest muzyka ludowa górali tatrzańskich. Kapele ludowe posługują się dość prostymi instrumentami, przede wszystkim używają skrzypiec, a czasami dud* oraz bębnów i basów**. W zależności od regionu ten podstawowy skład uzupełniany jest klarnetem, trąbką, harmonią, a niekiedy cymbałami. Najlepszym sposobem na zapoznanie się z polską muzyką ludową jest posłuchanie koncertów podczas któregoś z festiwali organizowanych latem, np. w Kazimierzu nad Wisłą czy w Zakopanem. Można wówczas nie tylko poznać twórczość ludowych wykonawców, ale także obejrzeć grupy taneczne w bajecznie kolorowych strojach ludowych. Na świecie polska muzyka ludowa popularyzowana jest przez profesjonalne zespoły wokально-taneczne, takie jak Mazowsze, prezentujące program estradowy inspirowany folklorem różnych regionów świata.

1. Który region Polski wyróżnia się pod względem oryginalności swojej muzyki ludowej?
.....
2. Jakie są podstawowe instrumenty każdej kapeli ludowej?
.....
3. Jakie inne instrumenty często wchodzi w skład zespołu muzycznego?
.....
4. Jakie korzyści daje słuchanie muzyki ludowej na żywo podczas letnich festiwali?
.....
5. Co odróżnia zespół Mazowsze od innych polskich zespołów folklorystycznych?
.....
6. Co oznacza stwierdzenie: „polski folklor muzyczny jest niezwykle *barwny*”?
.....

* Zob. w słowniku: *dudy*.

** Basy – instrument smyczkowy podobny do wiolonczeli.

V.

Rozsypane wyrazy proszę poukładać w zdania.

Sport w Polsce

0. mają / judo / Największe / w / polscy / i / zapasach. / lekkiej / atletyce, / sportowcy / kajakarstwie, / osiągnięcia /

5 p.

Największe osiągnięcia polscy sportowcy mają w lekkiej atletyce, kajakarstwie, judo i zapasach.

1. przeszła / Do / w / biegach / olimpijskich. / rekordzistka / Irena Kirszenstein-Szewińska, / historii / zdobywczyni / świata / 7 medali / wielokrotna / olimpiad / i /

6 p.

.....
.....
.....

2. tłumy / XX wieku / sukcesy / narodowa / międzynarodowe. / największe / W latach 70. / na / na / gromadziły się / piłki nożnej, / reprezentacja / odnosiła / i początku 80. / duże / meczach / a polska / kibiców /

8 p.

.....
.....
.....

3. cieszy się / Coraz / koszykówka / zainteresowaniem / i siatkówka. / większym /

2 p.

.....
.....
.....

4. oraz / zawody / na torze / skoki / zwolenników / żużlowym / narciarskie. / motocyklo-
we / mają / Wiele /

4 p.

5. Polska / krajów, / rozgrywa się / bojerowym. / z nielicznych / jest / też / gdzie / świata
/ jednym / w żeglarskie / mistrzostwa

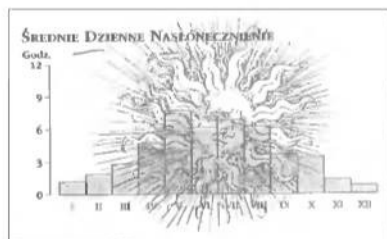
5 p.

VI.

Proszę przeanalizować poniższe wykresy: „Średnie dzienne nasłonecznienie”, „Średni miesięczny poziom opadów” oraz „Średnia miesięczna temperatura” w Krakowie i zaznaczyć poprawną odpowiedź (czy zdanie jest prawdziwe – P, fałszywe – F, czy nie ma w tekście takiej informacji B!).

8 p.

* Nieznacznie zmienione fragmenty z: *Kraków – przewodnik Wiedzy i Życia*, pod red. T. Czerniewicz-Umer, Warszawa 1999, s. 53, 54, 55 oraz *Informatora turystycznego*, Wyd. Urząd Miasta Kraków, Wydział Promocji i Turystyki [b.r.w.], s. 56, 59, 63.

		P	F	Bi
0.	Największe opady śniegu są w lutym.			x
1.	Najbardziej ciemnym miesiącem jest grudzień.			
2.	W sierpniu słońce świeci przez 9 godzin dziennie.			
3.	Z wykresu wynika, że w marcu jest więcej słońca niż w październiku.			
4.	W lipcu występują gwałtowne burze.			
5.	Kto nie lubi deszczu, powinien przyjechać do Krakowa w lutym lub w kwietniu.			
6.	We wrześniu w Krakowie często wieje silny wiatr.			
7.	W listopadzie jest więcej opadów niż w pozostałych miesiącach zimowych.			
8.	Najcieplejsze miesiące w Krakowie są także najbardziej słoneczne.			

VII.

Proszę wybrać jedną z czterech możliwości zamieszczonych w tabeli, pasującą do ponumerowanych luk w tekście, i wpisać odpowiednią literkę: **a**, **b**, **c** lub **d**.

12 p.

Rok w Krakowie (I)

Jesień

Gdy jest słoneczna i [0. ...**b**...], ubiera Kraków w niezapomniane dekoracje. Kasztany [1.] na Plantach, a na placu targowe przekupki* przywożą kosze pełne rydłów** zebranych w podgórskich [2.].

Pod koniec września zaczynają [3.] z wakacji studenci, by na początku października uczestniczyć w uroczystej inauguracji roku akademickiego w swych [4.]. Najdawniej *Gaudeamus Igitur**** brzmi w auli założonego w 1364 roku Uniwersytetu Jagiellońskiego, najstarszej polskiej szkoły [5.].

Zima

Miasto w śniegu wygląda wspaniale, ale wiele jest dni mglistych, wilgotnych i przenikliwe [6.].

W pierwszy czwartek grudnia u stóp pomnika Adama Mickiewicza w Rynku Głównym wybiera się [7.] szopkę, a wszystkie wystawiane są później w Muzeum Historycznym. Warto również zobaczyć szopki [8.] w kościołach. Najslynniejsza, z żywymi ludźmi i zwierzętami, jest wystawiana w Wigilię i Boże Narodzenie przed Kościołem Franciszkanów.

Płyta Rynku Głównego zapełnia się kramami Jarmarku Bożonarodzeniowego, pełnymi choinkowych [9.] i świątecznych tradycyjnych przysmaków.

Wiosna

Na Podhalu nadejście wiosny zwiastują pola kwitnących krokusów, a w samym Krakowie kawiarniane [10.], które otwierają swe podwoje wraz z nadejściem wiosny.

* Przekupki – kobiety, które handlują (sprzedają towary) na placach / targach.

** Rydze – rodzaj grzybów.

*** *Gaudeamus Igitur* – hymn akademicki.

Lato

Położenie w kotlinie i wilgotny mikroklimat sprawiają, że upały w Krakowie są [11.]. Stare centrum, z niezliczoną ilością barów, kafejek i restauracji, tętni życiem do wczesnych godzin rannych. [12.] turystów przyciągane są nie tylko przez zabytki, ale i intensywne życie nocne oraz imprezy kulturalne.

	a.	b.	c.	d.
0.	mokra	ciepła	wesota	zielona
1.	kwitną	błyszczą	wiedną	złocą się
2.	lasach	górach	sklepach	parkach
3.	wyjeżdżać	powracać	żegnać	witać
4.	uczelniach	szkołach	akademikach	firmach
5.	pomaturalnej	uniwersyteckiej	wyższej	najwyższej
6.	stonecznych	deszczowych	zimnych	zachmurzonych
7.	najpiękniejszą	najstynniejszą	najdroższą	najbogatszą
8.	ozdabiane	śpiewane	malowane	urządzane
9.	zapachów	ozdób	igiet	gwiazd
10.	parki	ogródki	lasy	łąki
11.	złośliwe	gwaltowne	dokuczliwe	burzliwe
12.	wielu	wycieczki	ttok	ttumy

Rok w Krakowie (II)

A.

W poniższym tekście znajduje się osiem (oprócz przykładu) niepotrzebnych wyrazów. Proszę je odszukać i wykreślić.

8 p.

Kraków jest miastem pięknym i magicznym, pełnym kultywowanych od stuleci dzisiejszej tradycji. Rytm życia wyznacza grany co godzinę nowoczesny hejnał z wieży mariackiej, a toczy się ono niespiesznie, bo nie można tanio żyć szybko w otoczeniu tysiącletnich kamieni. Stare miasto, którego obręb wyznaczają świeże Planty, powstałe na miejscu średniowiecznych obwarowań, to nadal kochające serce Krakowa, a nie wyludniający się naturalnie wieczorem muzealny skansen. Chociaż od wieków Kraków nie jest już faktyczną stolicą Polski, to wyjątkowo pozostał stolicą kulturalną, wielkim i jednym z najstarszych w Europie ośrodkiem uniwersyteckim. Każdy znajdzie tu rano dla siebie coś interesującego. Informacji należy nerwowo szukać w prasie i biurach informacji turystycznej.

Proszę przeczytać „Kalendarz imprez w Krakowie” i wykonać zadania B oraz C.

Kalendarz imprez (wybór):

MARZEC

- ◆ Międzynarodowy Festiwal Teatrów Alternatywnych – Krakowskie Reminiscentje Teatralne. Najstarsza w Polsce impreza, corocznie gromadząca teatry alternatywne i ich wielbicieli.
- ◆ Jazz Juniors. Międzynarodowy festiwal jazzowych debiutantów, na który zjeżdżają również gwiazdy.
- ◆ Dni Muzyki Organowej (III-IV).

KWIECIEŃ

- ◆ Przegląd Kabaretów Paka. Prócz startujących w konkursie amatorów, występują profesjonalne kabarety i satyrycy, nie tylko z Polski.

MAJ

- ◆ Juwenalia. Przez kilka majowych dni Krakowem władają studenci.
- ◆ Międzynarodowy Festiwal Filmów Krótkometrażowych (V-VI). Najstarsza impreza filmowa w kraju, znana w świecie.

- ◆ **Krakowska Wiosna Baletowa (V-VI).** Występy renomowanych światowych zespołów.

CZERWIEC

- ◆ **Tynieckie Recitale Organowe (VI, VII, VIII),** organizowane w pięknym opactwie benedyktynów w Tyńcu.
- ◆ **Wianki (sobota najbliższej nocy świętojańskiej 23 VI).** Pod Wawelem przy blasku sztucznych ogni puszcza się Wistą wianki.
- ◆ **Międzynarodowe Spotkania Muzyczne Orkiestr Wojskowych.** Pokazy musztry paradnej w historycznych mundurach, przemarsze przez miasto, dziesiątki koncertów.

LIPIEC

- ◆ **Letni Festiwal Opery i Operetki.**
- ◆ **Cracow Jazz Festiwal.** Stary Jazz w Krakowie (VII-VIII). Prawdziwa gratka dla miłośników jazzu tradycyjnego.
- ◆ **Festiwal Kultury Żydowskiej (początek lipca),** Kazimierz. Gromadzi najwybitniejszych artystów żydowskich z całego świata.

SIERPIEŃ

- ◆ **Międzynarodowy festiwal Muzyka w Starym Krakowie (15-31 VIII).** Jedna z najbardziej prestiżowych imprez krakowskich. Koncerty symfoniczne, kameralne i recitale w najwybitniejszych światowych wykonaniach odbywają się w zabytkowych wnętrzach.

- ◆ **Folklor Górali Świata, Rynek Główny.** Koncerty najciekawszych zespołów przybyłych na zakopiański Festiwal Folkloru Ziemi Górskich.

WRZESIEŃ

- ◆ **Targi Sztuki Ludowej, Rynek Główny.** Prezentacja połączona ze sprzedażą wyrobów sztuki ludowej i rzemiosła artystycznego.

PAŹDZIERNIK

- ◆ **Międzynarodowy Festiwal Filmowy Etiuda.** Przegląd etiud, zrealizowanych przez studentów szkół filmowych i artystycznych z całego świata.
- ◆ **Międzynarodowy Festiwal Muzyka Utracona.** Prezentuje archaiczne pieśni Słowian i Baltów. Przyjeżdżają nań zespoły ludowe kultywujące prastare tradycje, organizowane są dyskusje uczo-nych, warsztaty śpiewu i tańca.
- ◆ **Festiwal Muzyki Dawnej (X-XII).** Odbywa się równolegle kilku polskich miastach, prezentując zwłaszcza muzykę renesansu i baroku, graną na starych instrumentach.

LISTOPAD

- ◆ **Krakowskie Zaduszki Jazzowe.** Najstarszy jazzowy festiwal w postkomunistycznej Europie. Koncerty odbywają się w filharmonii, a nocne jam sessions w klubach jazzowych.

GRUDZIEŃ

- ◆ **Sylwester (31 XII).** Najtłumniej obchodzi się go w Rynku Głównym, gdzie Nowy Rok przychodzi witać kilkadziesiąt

tysięcy ludzi. Jeden z najstojniejszych w Polsce balów odbywa się w pałacu Wielopolskich, siedzibie władz miasta. Zjeżdżają nań znamienici goście z całego świata, a dochód z balu przeznaczony jest na cele charytatywne.

STYCZEŃ

◆ Miesiąc licznych balów i zabaw karnawałowych.

B.

Proszę zaznaczyć poprawną odpowiedź (czy zdanie jest prawdziwe – P, fałszywe – F, czy brak w tekście takiej informacji BI)

12 p.

		P	F	BI
0.	Najwięcej imprez w Krakowie jest w czerwcu.		x	
1.	Najstarszą imprezą w Polsce jest Festiwal Muzyki Dawnej.			
2.	Jazz Juniors to festiwal jazzu tradycyjnego.			
3.	Miłośnicy baletu powinni rezerwować bilety na występy rok wcześniej.			
4.	Koncertów organowych można słuchać wiosną i latem.			
5.	Warsztaty śpiewu archaicznych pieśni Słowian oraz tańców Battów prowadzą góralscy artyści ludowi.			
6.	Artyści żydowscy prezentują swoją kulturę w lecie.			
7.	W sylwestrową noc odbywa się największy pokaz ogni sztucznych.			
8.	Przegląd kabaretów Paka jest imprezą dla zagranicznych satyryków.			
9.	Orkiestry z całej Europy spotykają się w Krakowie w czerwcu.			
10.	Na Targach Sztuki Ludowej można kupić różne przedmioty wykonane przez artystów ludowych.			
11.	Miłośnicy opery powinni przyjechać do Krakowa w lipcu.			
12.	Studenci szkół filmowych z całego świata spotykają się na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Krótkometrażowych.			

C.

Proszę uzupełnić poniższe zdania.

10 p.

0. Impreza, która gromadzi teatry alternatywne, to Międzynarodowy Festiwal Teatrów Alternatywnych.
1. Najstarszy festiwal w postkomunistycznej Europie to
2. Dyskusje uczonych wraz z warsztatami praktycznymi towarzyszą
3. Muzyki renesansu i baroku, granej na starych instrumentach, można posłuchać w czasie
4. Impreza, która odbywa się nie tylko w Krakowie, to
5. Główne koncerty odbywają się w filharmonii.
6. Najstarszą imprezą filmową w Polsce jest
7. Impreza, w której biorą udział amatorzy, to
8. Impreza dla debiutantów, to
9. Dochód z tej imprezy jest przeznaczony na cele charytatywne –
10. Podczas koncerty odbywają się w zabytkowych wnętrzach.

IX.

Proszę rozdzielić dwa wymieszane teksty: I – „Droga Królewska” i II – „Trasa Nowohucka”, zamałowując lub podkreślając te fragmenty, które należą do tekstu II (jak pokazano na przykładzie).

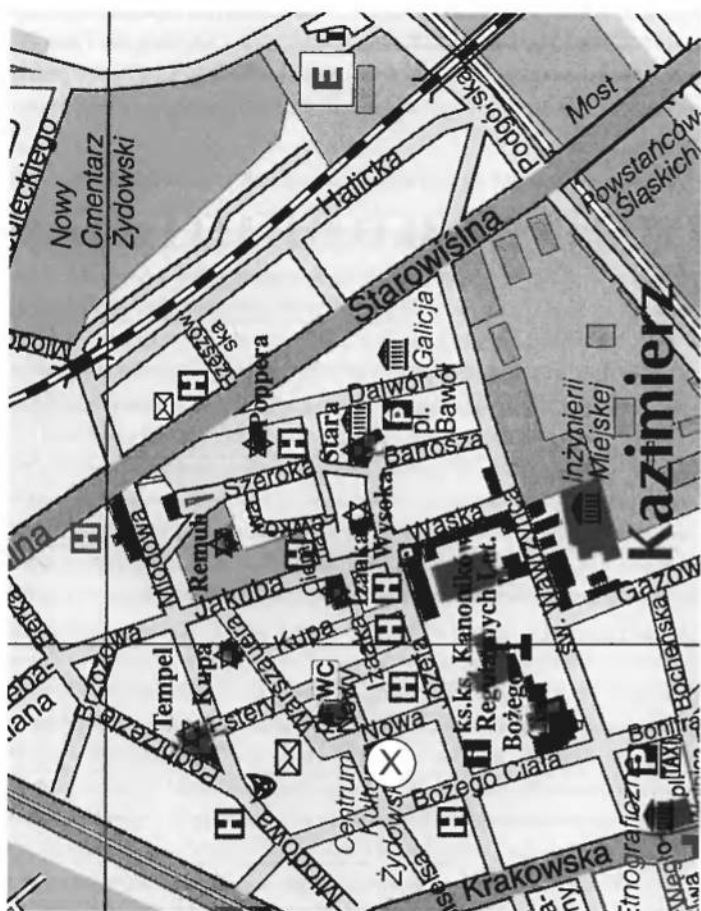
14 p.

Trasa, rozpoczynająca się od Bazyliki św. Floriana przy pl. Matejki, wiedzie historyczną drogą prowadzącą od Bramy Floriańskiej – głównej bramy wjazdowej do miasta – ulicą Floriańską przez Rynek Główny i ulicą Grodzką do Zamku Królewskiego na Wzgórzu Wawelskim. Absurdalną, polityczną decyzję o budowie huty na żyznych ziemiach podkrakowskiego Pleszowa podjęto w roku 1949. Przy Barbakanie warto zwrócić uwagę na zespół fortyfikacji miejskich. Wzdłuż ulicy Floriańskiej oglądamy szereg kamienic, Nowe socjalistyczne miasto służyć miało m.in. dezintegracji środowiska Krakowa, uznanego za „ziemiańsko-drobnomieszczańskie”. Trasa rozpoczyna się mieszczących m.in. słynną kawiarnię – Jamę Michalika oraz muzeum Jana Matejki. Nad Rynkiem Głównym – największym przy centrum Administracyjnym Huty im. Tadeusza Sendzimira, dawniej im. Lenina (zwanego ze względu na oryginalną placu miejskim średniowiecznej Europy dominującą wieżę gotyckiej Bazyliki Mariackiej. Z wyższej z nich co godzinę grany jest słynny krakowski archirekturę „pałacem dożów”). Obok kombinatu wznosi się, sięgający czasów prehistorycznych, kopiec Wandy (VII lub VIII w.). Dalej trasa hejnał. W tym kościele oglądać można m.in. dzieło mistrza Wita Stwosza – największy drewniany gotycki ołtarz w Europie. Centralne miejsce krakowskiego Rynku zajmują Sukiennice, rzadko spotykany przykład średniowiecznej budowli od wieków służącej kupcom. Nad Sukiennicami góruje wieża biegnie aleją Solidarności i ulicą Wańkowicza do zabytkowego drewnianego Dworku Matejki w Krzesławicach. Przez tereny rekreacyjne nad rzeką Dłubnią (wypożyczalnie sprzętu sportowego, basen) przechodzimy na osiedle Willowe, gdzie stoi pierwszy budynek Nowej Huty. Stąd przenosimy się do dawnej dawnego krakowskiego ratusza. Idąc obok pomnika Adama Mickiewicza i kościoła św. Wojciecha, wchodzimy w ulicę Grodzką, gdzie mijamy niezwykle cenne zespoły klasztorne dominikanów, franciszkanów, klarysek, a także pałac Wielkopolskich (obecną siedzibę władz miejskich) oraz kościoły św. Piotra i Pawła, św. Marcina i św. Idziego. Niezwykle wsi Mogiła, słynącej z XIII-wiecznego opactwa cystersów (ul. Klasztorna 11) i sąsiadującego z nim drewnianego kościółka św. Bartłomieja. Wracając z Mogiły, mijamy stadion KS Hutnik i wzniesiony urokliwym miejscem jest ulica Kanonicza. Zarówno Grodzka, jak i Kanonicza doprowadzą nas do stóp Wzgórza Wawelskiego – jednej z w latach 50. Szpital im. Żeromskiego. Za osiedlem Na

Skarpie rozciągają się na przestrzeni wielu hektarów tzw. łąki nowohuckie. Stąd już tylko krok do centrum Nowej Huty – Placu Centralnego – o monumentalnej architekturze, nawiązującej do tradycji renesansu i klasycyzmu, a zwanej potocznie najwspanialszych renesansowych rezydencji królewskich w Europie. socrealistyczną. Idąc aleją Róż i aleją Przyjaźni dochodzimy do kościoła NMP Królowej Polski, nazywanego Arką Pana, o ciekawej, nowoczesnej architekturze (1977 r.). Wracając do Krakowa, mijamy po prawej Muzeum Lotnictwa.

Autor planu miasta: © Agencja Reklamowa Pod Aniołem, agencja@pod-aniolem.com.pl

Proszę uzupełnić fragmentami tekstu z ramki. Proszę zaznaczyć trasę na mapce.

7 p.

Trasa zabytków żydowskich

U schyłku XV w. Kazimierz, będący wówczas [0. ...f...], stał się ośrodkiem dwóch kultur – chrześcijańskiej i żydowskiej. Wiele zabytków (zwłaszcza sakralnych) świadczących o świetności tych kultur [1.]. Trasę Zabytków Żydowskich rozpoczynamy od centrum Kultury Żydowskiej (ul. Meiselsa) – prężnie działającego ośrodka kulturalnego. [2.] w stronę żydowskich bożnic. Synagogę Tempel (ul. Miodowa) [3.] połowy XIX wieku. Po obejrzeniu XVII-wiecznej synagogi Kupa (ul. Warszawera), dochodzimy do synagogi Izaaka (ul. Jakuba), zbudowanej w latach 1638–1644. Na ul. Józefa znajduje się, wzniesiona pod koniec XVI w. synagoga zwana Wysoką. [4.] jest ulica Szeroka, przy której stoją aż trzy synagogi. Najcenniejszą z nich jest Stara Synagoga, [5.] w Polsce (jej początki sięgają XV w.), mieszcząca obecnie oddział Muzeum Historycznego. Przy renesansowej synagodze Remuh (połowa XVI w.) znajduje się [6.] cmentarz. Po obejrzeniu XVII-wiecznej synagogi Poppera, [7.] granice historycznego Kazimierza, by zobaczyć Nowy Cmentarz Żydowski przy ul. Miodowej 55.

- a. najstarsza budowla żydowska
- b. następnie kierujemy się
- c. jeszcze starszy zabytkowy
- d. wybudowano na początku drugiej
- e. udajemy się poza
- f. oddzielnym miastem**
- g. kulminacyjnym punktem trasy
- h. można oglądać do dziś

XI.

Proszę uzupełnić wywiad pytaniami, znajdującymi się pod spodem, wpisując odpowiednią literę w puste ramki.

5 p.

Stomatologia dla wszystkich

Do niedawna dentysta każdemu kojarzył się jednoznacznie: nieprzyjemne doznania, ból, konieczność. Teraz to już przeszłość. Wizyta u stomatologa już niekoniecznie wiąże się z leczeniem. Kosmetyka stomatologiczna to najprzyjemniejsza dziedzina stomatologii, która pozwala na zmianę wizerunku zębów, a co za tym idzie – własnego samopoczucia.

O tym, jak bezboleśnie poprawić uzębienie u dzieci i u dorosłych w miłej i przyjaznej atmosferze, rozmawiamy z lekarzem stomatologii – Bartoszem Cichoniem.

E.

Metodę dobieramy indywidualnie do potrzeb pacjenta. Możemy mówić o trzech sposobach poprawy wizerunku zębów. Po pierwsze jest to higienizacja, po drugie wybielanie, a po trzecie protetyka estetyczna.

Higienizacja polega na usuwaniu osadu z kawy, z papierosów. Dokonuje się tego poprzez usunięcie kamienia i piaskowania zębów. Efektem końcowym jest przywrócenie naturalnego koloru uzębienia pacjenta. Natomiast wybielanie jest kolejnym etapem po higienizacji. Pozwala na otrzymanie jaśniejszego koloru uzębienia. Trwa około 30–40 minut i daje natychmiastowe efekty.

Są całkowicie bezpieczne! Żadna z nich nie niszczy uzębienia. Podtrzymanie pożądanego efektu gwarantuje używanie past wybielających i piaskowania uzębienie raz na pół roku.

Protetyka zajmuje się leczeniem, upiększaniem zębów krzywych, złamanych, pękniętych, odbudowaniem brakujących zębów. Pozwala na nadanie uzębieniu nowego kształtu i usta-

wienia i niweluje przebarwienia. Jest to metoda, która zastępuje noszenie aparatów ortodontycznych i daje natychmiastowy efekt (...).

By zapobiegać próchnicy u dzieci, ale także u dorosłych, stosujemy metodę ozonowania. Polega na tym, że na ząb nakłada się gumowy kapturek, za pomocą którego dawkowany jest do zęba ozon, który ma działanie lecznicze i zapobiegawcze. W momencie, gdy wyjdą zęby u dziecka, można je zabezpieczyć ozonem i w ten sposób uniknąć problemów z próchnicą. Jest to metoda bezbolesna i całkowicie bezpieczna.

To metoda doskonała dla każdego. Dla tych, którzy uwielbiają mieć zdrowy uśmiech. Dla wszystkich tych, którzy z rozmarzeniem podziwiają uśmiechy gwiazd filmu i telewizji. A szczególnie zachęcam wszystkich tych, którym do tej pory dentysta kojarzył się z bólem i złem koniecznym.

A. Czy te metody są bezpieczne? Na ile trwale?

B. Jakie zabiegi wykonywane są u dzieci?

C. Komu poleciłby pan doktor zabiegi z zakresu kosmetyki stomatologicznej?

D. Czym różni się higienizacja od wybielania?

E. Jaka jest najpopularniejsza metoda, która pozwala na udoskonalenie uśmiechu?

F. Co z kolei kryje się pod pojęciem protetyka estetyczna?

„Stomatologia dla wszystkich” (materiał reklamowy), *Jak być kobietą*, maj–czerwiec 2006, s. 6

Proszę przeczytać artykuł i zaznaczyć właściwą odpowiedź (a, b lub c).

5 p.

W świecie książki

Książka to czynnik urabiający duszę, pisał Henryk Sienkiewicz.
Wzbogaca, uczy, wychowuje, pomaga zrozumieć siebie.

W dobie powszechnej dostępności kina, telewizji i Internetu dla wielu z nas książki nadal są nieodzowną częścią życia. Każda pora i miejsce są dobre, by po czytać. Jest to wręcz pewnego rodzaju uzależnienie, ale na szczęście bez skutków ubocznych. Dlaczego kochamy książki? Bo, w przeciwieństwie do filmu, nie przerywają ich bloki reklamowe, zawsze można do nich wrócić... i w ciągu kilku godzin dowiedzieć się, jak potoczą się losy bohaterów, bez konieczności czekania na od cinek za tydzień. Książka rozwija wyobraźnię, daje dostęp do głębszej mądrości, wskazówki, jak żyć i postępować. Jest to z pewnością wystarczająca liczba argumentów przemawiających za tym, by sięgać po ciekawą lekturę.

Książka ma tyle zalet... Cóż z tego – psychologowie i pedagodzy wciąż biją na alarm, że czytelnictwo w Polsce jest na bardzo niskim poziomie. Badania wykazują, że co drugi Polak w ogóle nie bierze książki do ręki, a trzech na pięciu wcale nie kupuje książek! Czy można się zatem dziwić, że spora część społeczeństwa ma trudności ze zrozumieniem prostego tekstu?

Półki w księgarniach uginają się pod ciężarem książek, każdy więc może bez trudu znaleźć coś dla siebie. Oczywiście rodzaj lektury jest przede wszystkim kwestią upodobań. Trudno przecież kogoś nakłaniać do czytania romansów, jeśli woli literaturę popularyzacyjną czy science fiction. Jest jednak kilka aspektów, na które warto zwrócić uwagę przy wyborze tej czy innej książki. Zastanów się, w jakim miejscu zamierzasz czytać książkę, którą właśnie chcesz kupić. Jeśli najczęściej czytasz w autobusie czy pociągu, bardziej odpowiednia będzie książka małego formatu, natomiast książka do czytania w domu może mieć dowolną wielkość.

Książki, niestety, nie są tanie, ale przecież nie musisz kupować wszystkich, na których ci zależy. Na szczęście są jeszcze biblioteki, dzięki którym każdy może mieć dostęp do książek, także najmłodszy. Dziecko systematycznie odwiedzające bibliotekę nabierze właściwych nawyków korzystania z niej w późniejszych latach życia. Gromadzenie doświadczeń składających się na mądrość życiową w dorosłym życiu rozpoczyna się przecież w dzieciństwie. Baśnie i bajki, a w miarę upły-

wu lat „poważniejsze lektury” dostarczają wzorców postaw i zachowań, skłaniają do przemyśleń. Dzieci, utożsamiając się z bohaterami lektur, otrzymują istotne wskazówki, jak radzić sobie z rozwiązywaniem osobistych problemów. W późniejszym wieku książka zaspokaja także ciekawość świata.

W świecie książki (fragment), „Dobre rady” 2003, nr 3

0. Książka

- a. zastępuje nauczyciela.
- b. czyni nas bogatymi.

☒ c. pomaga zrozumieć samego siebie.

1. Kochamy książki, ponieważ

- a. w dobie powszechnej dostępności do Internetu stają się nalogiem.
- b. wzbogacają wyobraźnię i uczą, jak żyć.
- c. nie ma w nich reklam, które rozwijają naszą mądrość.

2. Czytelnictwo w Polsce jest na niskim poziomie, dlatego że

- a. większa część społeczeństwa ma trudności ze zrozumieniem prostego tekstu.
- b. połowa Polaków nie kupuje, a jedna trzecia nie czyta książek.
- c. ludzie mało czytają i mało kupują książek.

3. Rodzaj lektury zależy od

- a. gustu czytelnika.
- b. formatu książki.
- c. miejsca, w którym się ją czyta.

4. Chodzenie do biblioteki od najmłodszych lat powinno być

- a. sposobem przyzwyczajenia się do korzystania z niej, gdy się dorośnie.
- b. sposobem miłego spędzania czasu.
- c. środkiem zastępczym, gdy brakuje pieniędzy.

5. Książki

- a. dostarczają dzieciom mądrość dorosłego.
- b. skłaniają dorosłych do czytania ich swoim dzieciom, aby stały się bohaterami z lektur.
- c. skłaniają dzieci do przemyśleń i podpowiadają jak się zachowywać i jak radzić sobie z problemami.

XIII.

Proszę uzupełnić tekst fragmentami umieszczonymi pod spodem, wpisując odpowiednią literę w ramkę. Uwaga! Jeden fragment jest zbędny.

4 p.

„Pani Magdo, pani pierwszej to powiem...” – Katarzyna Żak

Mój mąż, Cezary, czasami, gdy ma wolne pięć minut, usiłuje wychowywać nasze córki.

Mówi jej, że jeżeli nie będzie czytać, uczyć się pogłębiać wiedzy, to będzie ciężko pracować ubrana w pomarańczową kamizelkę albo chodzić do fabryki o piątej rano.

Dwa lata temu pojechałam wymienić opony z letnich na zimowe. Spadł wtedy pierwszy śnieg, więc wulkanizator miał mnóstwo roboty, bo wszyscy w jednej chwili zgłosili się do niego po to samo.

Wyłumaczyłam, że jeżdżę samochodem z dziećmi i bardzo mi zależy na ich bezpieczeństwie. W końcu obiecał, że wykona moje zlecenie, ale jako ostatnie tego dnia, już wieczorem.

Pan był już mocno zmęczony i zasapany odkręcał śruby w kolejnych kołach. Zuzia, rysując coś patykami na śniegu, bacznie mu się przez chwilę przyglądała, aż w końcu powiedziała:

B.

A Zuza na to: „Nie chciało się panu uczyć, co?” Na szczęście wulkanizator się nie obraził i wymienił mi opony. Jednak od tej pory nigdzie nie zabieram ze sobą Zuzy.

A. O wskazanej godzinie pojechałam do zakładu razem z Zuzą, która miała wtedy cztery latka.

B. *„Ciężką ma pan pracę, co?” „Oj, dziewczynko, bardzo ciężką. Cały dzień muszę ciężko pracować” – odpowiedział wulkanizator.*

C. Szczególne w stosunku do starszej – Oli, miewa napady pouczeń.

D. Każdy chciał kupić olej do silnika i płyn do szyb.

E. Tym pogadankom przysłuchuje się zwykle nasza młodsza córka – Zuzanna. Na ogół wcale tego nie komentuje.

F. Z początku odmówił wykonania usługi. Udało mi się go jednak ubłagać.

M. Jethon, *Pani Magdo, pani pierwszej to powiem...*, Wyd. DO, Warszawa 2002, s. 220.

Fragment zbędny: ☐

XIV.

Proszę przeczytać tekst dwa razy i wykonać zadanie na następnej stronie.

Dlaczego jest mniej dzieci?

Przyczyn tego stanu rzeczy można odnaleźć kilka. Najważniejsze spośród przyczyn demograficznych to spadek liczby małżeństw i wieloletni wzrost liczby rozwodów (ostatnio liczba ta waha się – po gwałtownym spadku w latach 90., w roku 1994 odnotowano znowu wzrost), a co za tym idzie – duża liczba młodych osamotnionych kobiet, które nie decydują się więcej na dzieci; następnie emigracja młodych, energicznych ludzi w stanie wojennym oraz zmiana trybu życia i nowe warunki, związane z przemianami ustrojowymi i gospodarczymi.

Spośród licznych przyczyn spadku liczby urodzeń warto powiedzieć parę słów o sprawach, na które zwykle mniej zwraca się uwagę. W ostatnich latach wyraźnie zmieniły się godziny pracy – nie pracuje się do godz. 15–16, ale do 17–18. Większe są też wymagania co do dyspozycyjności pracownic – nie ma mowy, żeby wyjść w trakcie pracy po zakupy, do fryzjera albo skończyć pracę wcześniej. Młode kobiety są też bardziej niż inne grupy ludności narażone na bezrobocie. Szkoda im tracić z trudem zdobytej dobrej posady, a niemożliwe jest godzenie wychowania dziecka i długich godzin pracy.

Dziewczęta odkładają więc wyjście za mąż na później, kiedy się ustabilizują finansowo. Wyraźnie przesuwają się wiek zawierania małżeństwa na wiek powyżej 24 lat. I to im lepiej dziewczyna zarabia, tym niechętniej żegna się z pracą na rzecz założenia rodziny, bo tym więcej traci pieniędzy.

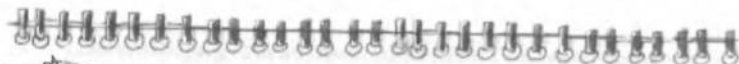
Nie zaglądając do przeczytanego tekstu z poprzedniej strony, proszę w jego streszczonej wersji, zamieszczonej poniżej, podkreślić jeden wyraz z podanych trzech możliwości zgodnie z treścią oryginału.

12 p.

Dlaczego jest mniej dzieci?

Jedną z przyczyn tego stanu jest (zmniejszenie, zwiększenie, upadek)⁰ liczby małżeństw, a także (zmniejszenie, zwiększenie, rozwój)¹ liczby rozwodów. (Podobnie, W związku z tym, Poprzednio)² istnieje dużo młodych kobiet, które są (smutne, samotne, zapracowane)³ i nie mają więcej dzieci. (Poza tym, Przede wszystkim, Potem)⁴ w stanie wojennym dużo młodych ludzi wyemigrowało z kraju, a także zaznaczyła się zmiana (stanu, sposobu, wyglądu)⁵ życia związana z przemianami ustrojowymi. (Ostatnio, Wcześniej, Aktualnie)⁶ zmieniły się też godziny pracy oraz wymagania pracodawców, np. jest (nieeleganckie, wymagane, niedopuszczalne)⁷, aby w trakcie pracy wyjść do fryzjera. Młodym kobietom jest (żal, smutno, przykro)⁸ tracić dobrą posadę, a niemożliwe wydaje się (związanie, sklejenie, połączenie)⁹ wychowania dziecka i pracy. Dziewczęta więc (niecierpliwą się, czekają, nie spieszą się)¹⁰ z wyjściem za mąż. Im dziewczyna lepiej zarabia, tym niechętniej (gubi, porzuca, traci)¹¹ pracę i (decyduje się, przekonuje się, czeka)¹² na założenie rodziny.

„Czas”, 24 III 1996

XV.

Proszę przeczytać recenzje filmowe i wykonać zdania A oraz B.

Recenzje filmowe

Dlaczego nie! (reż. Ryszard Zatorski, 2007)

Historia Małgosi, która przyjeżdża z prowincji do stolicy w poszukiwaniu – cytuję – „tego, co w życiu najlepsze”. Przypadek sprawia, że Małgosia dostaje się do agencji reklamowej. Tam też spotyka kilku interesujących kandydatów do jej ręki. Ale księżę może być tylko jeden... Nuda! Nie mam już siły do polskich komedii bezscenariuszowych zwanych romantycznymi. Kto ma, temu gratuluję i życzę miłego seansu.

Jak to się robi (reż. Marcel Łoziński, 2006)

Elity polityczne to wciąż temat budzący wiele emocji. Niegdyśiejsza gwiazda politycznego PR Piotr Tymochowicz, który uważa się za ojca chrzestnego kariery Andrzeja Leppera, stanął w obiektywie dokumentalisty Marcela Łozińskiego, by pokazać, jak się robi współczesną politykę. Wniosek z tego filmu płynie optymistyczny: nie tak się to robi! Polityka to nie tylko wyuczona mowa ciała, dobry garnitur i opalona buzia.

Jasminum (reż. Jan Jakub Kolski, 2006)

Przybycie do małomiasteczkowego klasztoru konserwatorki obrazów i jej córeczki wprowadza spore zamieszanie, ale wnosi też w życie odrobinę miłości. To poławicznie udany powrót Kolskiego do kina prowincjonalnej magii, które podsuwa wcale nieoczywiste wnioski. Szkoda tylko, że w oczywisty sposób.

Jasne błękitne okna (reż. Bogusław Linda, 2006)

To jeden z tych polskich filmów, na których człowiek załamuje ręce i wychodzi. Dwie serialowe aktorki – Beata Kawka i tragicznie drewniana Joanna Brodzik, w obliczu śmiertelnej choroby tej drugiej reaktywują przyjaźń z dzieciństwa. Gdzieś w tle pojawia się (jak w każdym polskim filmie) Jacek Braciak jako mąż pi-jak, a Bogusław Linda (również reżyser tego dzieła) snuje się bez pomysłu na swojego bohatera. Co z tego filmu wynika – poza obserwacją, że Brodzik uważa, iż granie umierającej polega na kuriozalnym ryczeniu na ekranie – nie mam pojęcia.

Mój Nikifor (reż. Krzysztof Krauze, 2004)

Krzysztof Krauze w doskonałej formie. Opowieść o ostatnich latach życia znanego malarza z Krynicy. W tytułową rolę (męską) wcieliła się aktorka Krystyna Feldman.

Plac Zbawiciela (reż. Krzysztof Krauze, 2006)

.....

Powrót Krzysztofa Krauze do mocnych rozrachunków z polską współczesnością. Wyjątkowo udany. Młode małżeństwo z dwójką dzieci ma wkrótce odebrać klucze do swojego wymarzonego mieszkania. Dramat rozpoczyna się w momencie, kiedy okazuje się, że ich deweloper zbankrutował...

Południe-Północ (reż. Łukasz Karwowski, 2006)

..

Ile to już widzieliśmy filmów drogi, w których życiowo poobijani bohaterowie (oboje trawieni śmiertelną chorobą) przypadkowo spotykają się i postanawiają wyruszyć w swoją ostatnią podróż: zobaczyć morze. Jakże to wszystko przewidywalne. I to, że się do siebie zbliżą, i to, że jedno zapłaci za to wysoką cenę. Zaskakują: fatalny happy end, dziwna postać everymana grana przez Roberta Więckiewicza, wyjęta z *Dekalogu* Kieślowskiego. Jedna gwiazdka dodatkowo dla Agnieszki Grochowskiej (odtwórczyni głównej roli).

Świadek koronny (reż. Jarosław Sypniewski, 2007)

..

Pomysł na film inspirowany prawdziwą historią gangstera „Masy”, który sypnął swoich wszystkich kolegów i został najpilniej strzeżonym świadkiem koronnym w Polsce, był niezły. Jednak twórcy przedobrzyli. Dopisali wątek dziennikarza śledczego, rozwodnili akcję, zatrudnili kilka gwiazd i położyli cały film.

Symbole oznaczają:

- – dno*
- – słaby
- – średni
- – dobry
- – bardzo dobry
- – wybitny

Dodatek „Dziennika” 26 I–1 II i 2 II–8 II 2007. Filmy ocenia Magda Michalska.

* Dno = bardzo, bardzo słaby.

A:

Proszę uzupełnić tabelkę.

8 p.

	<i>tytuł</i>	<i>reżyser</i>	<i>ocena filmu</i>
1.			staby
2.		B. Linda	
3.		K. Krauze	
4.	<i>Świadek koronny</i>		
5.			dno
6.	<i>Plac Zbawiciela</i>		
7.			dobry
8.			średni

B:

Proszę dopasować podane w ramkach określenia (**a – y**) do poszczególnych filmów (numery odpowiadają kolejności filmów z zadania **A**). **Uwaga!** Cztery określenia są zbędne.

11 p.

1.	a. śmiertelna choroba
2.	d. morze
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	

a.
śmiertelna
choroba

b.
dziennikarz

d.
morze

c.
stolica

e.
bankructwo

g.
malarz

f.
poszukiwanie
kandydata
na męża

h.
śmiertelna
choroba

i.
wymarzone
mieszkanie

j.
katastrofa

k.
podróż

l.
polityka

ł.
prowincja

m.
dokument

n.
przybysze
z kosmosu

o.
na podstawie
prawdziwej
historii

p.
klasztor

s.
polska
współczesność

t.
komedia
romantyczna

r.
biografia

u.
muzeum

w.
przyjaźń
z młodych lat

x.
absurdalny
humor

y.
świadek

Proszę uporządkować (poukładać w kolejności) rozsypane fragmenty tekstu.

14 p.

Zestresowani Polacy

- 1 Większość z nas żyje w ciągłym stresie. Co więcej, nie wiemy, jak sobie z nim radzić. A długotrwały stres szkodzi, bo może być przyczyną poważnych
- lęk o pracę, troska o zdrowie i niespłacone kredyty, obawa o przyszłość dzieci, nieporozumienia z najbliższymi. Dochodzi do tego codzienna dawka tragicznych
 - niektórzy wręcz zapadają w sen. Pomaga słuchanie muzyki relaksacyjnej. Niezbędny jest też zdrowy
 - schorzeń. Według najnowszych badań codziennie stres odczuwa aż 75 procent kobiet i 65 procent mężczyzn. Głównie
 - oraz wyładowywania się na rodzinie i kolegach w pracy. U kobiet, znacznie częściej niż u mężczyzn, stres objawia się depresją, kłopotami ze snem,
 - brakiem apetytu. Odstresowuje wszystko, co sprawia nam prawdziwą przyjemność: taniec, joga, jazda na rowerze, spacer, czytanie, zabawa z psem czy kotem,
 - Stres stał się naszym nieodłącznym towarzyszem. Jego źródłem jest pośpiech, nadmiar obowiązków, chroniczny brak czasu, problemy rodzinne,
 - reaguje rozdrażnieniem, podenerwowaniem, nadpobudliwością i nerwowością. Nie wiele mniej cierpi na bóle głowy, a prawie jedna piąta przyznaje się do odczuwania złości, agresji
 - własną, prawie jedna piąta uważa, że stresuje ich po prostu praca. U niektórych osób taki stan mogą wywołać również gwałtowne zmiany pogody.
 - informacji z całego świata oraz nasza własna ambicja: nastawienie na sukces zawodowy i finansowy. Większość osób, aż jedna trzecia, na stres
 - sen. Musimy spać tyle, ile potrzebuje nasz organizm, najlepiej więc od 6 do 8 godzin dziennie nieprzerwanego snu.
 - sprawdzają się masaże z dodatkiem odprężających olejków. Najlepiej całego ciała. Relaks bywa tak głęboki, że
 - przytulenie się do kochającej osoby, rozmowa z serdeczną przyjaciółką, przejażdżka samochodem. Co jeszcze redukuje stres? Znakomicie w walce z napięciem
 - uczuciem lęku, niepokoju i zagrożenia. Reagują one także brakiem chęci do działania i ogólnie do życia oraz na poziomie fizycznym: bólami żołądka, bólami głowy czy
 - w dużych miastach. Jedna trzecia Polaków jako powód stresu wymienia złą sytuację finansową, jedna czwarta chorobę kogoś bliskiego lub

Zestresowani Polacy (fragment), „Teletydzień” 2007, nr 2, s. 85.

Proszę uzupełnić poniższy tekst brakującymi fragmentami umieszczonymi pod spodem.

8 p.

Tradycyjnie, tłusto, zdrowo?

Większość [a] (prawie 70%) przedkłada jedzenie smaczne nad zdrowe. A kulinarne sukcesy zapewnia przygotowanie potraw według przepisów kuchni polskiej.

Najnowsze informacje na ten temat przynosi sondaż przeprowadzony w ubiegłym roku przez Instytut Pentora na reprezentatywnej, 1300-osobowej próbie, a opublikowany pod nazwą „Raport Knorra”.

Na naszych stołach królują: rosół, pomidorowa, jarzynowa i ogórkowa. Rzadziej pojawiają się krupnik i barszcz czerwony. Chłodnika nigdy nie próbowała ponad połowa Polaków, cebulowej nie miało w ustach 61% badanych. obowiązkowo mielony, schabowy lub pierś z kurczaka. Szaszłyków nie jadło nigdy 36% respondentów, smażonego pstrąga – 63%, a schabu w sosie śliwkowym – 80%. Jeśli, to najczęściej jest nią marchewka z groszkiem. Amatorem obiadów jest zaledwie jeden na stu ankietowanych.

Badani ocenili polską kuchnię jako smaczną, tłustą i ciężką, ale... zdrową. To zaskakujące, bo respondenci jednocześnie wykazali się wiedzą dużej ilości tłuszczów, jadania zbyt małej ilości warzyw i ryb czy przejadania się. Co więcej, rodzimy został uznany za najzdrowszy spośród kuchni wszystkich innych rejonów świata!

Tak wysoka ocena to z pewnością zasługa Codziennie je w domu obiad aż 94% Polaków. Jedynie 14% badanych stwierdziło, że gdyby mogło, jadłoby poza domem – są to najczęściej osoby młodsze, bezdzietne, pracujące. Gotowanie w domu traktowane jest większość rodaków jako obowiązek (spoczywający głównie na kobiecie), a tylko 9% respondentów widzi w nim wyraz miłości.

„Wiedza i Życie”, luty 2003

a. *naszych rodaków*

- b. na talerzu pojawia się jarzyna
- c. styl gotowania
- d. przez przeważającą
- e. o zgubnych skutkach spożywania
- f. dorosłych Polaków
- g. bez mięsa
- h. naszych babć, mam i żon.
- i. Na drugie

XVIII.

Proszę przeczytać fragmenty ulotek* dołączanych do lekarstw i zaznaczyć w tabelce właściwą odpowiedź.

10 p.

Magnum – magnez + witamina B6

Działanie:

Magnez bierze udział w licznych procesach obronnych ustroju. Ma wpływ na podniesienie odporności organizmu. Przeciwdziała stanom alergicznym i zapalnym.

Magnez wywiera działanie uspokajające i przeciwdziała stresom. Ma wpływ ochronny na mięsień sercowy, przeciwdziałając jego niedotlenieniu i niedokrwieniu.

Zalecany:

- w stanach przewlekłego zmęczenia fizycznego i psychicznego,
- w sytuacjach stresowych,
- w stanach wzmożonej drażliwości,
- podczas nasilonej pracy umysłowej i fizycznej.

Dawkowanie:

Dorośli: 1-2 tabletki dziennie.

BILOBIL (kapsułki zawierające wyciąg z mitorzębu)

Wskazania:

Bilobil stosuje się głównie w leczeniu zaburzeń mózgowych na tle upośledzenia krążenia u osób w podeszłym wieku, objawiających się:

- ♦ osłabieniem pamięci i zdolności intelektualnych,
- ♦ uczuciem lęku
- ♦ zawrotami głowy
- ♦ dzwonieniem w uszach
- ♦ zaburzeniami snu.

Bilobil jest dobrze tolerowany i może być podawany przez długi czas. Lek stosowany jest głównie w celach zapobiegawczych.

Dawkowanie:

Zazwyczaj podaje się 1 kapsułkę preparatu Bilobil 3 razy dziennie po posiłkach. Pierwsze objawy poprawy występują zwykle po 1 miesiącu przyjmowania leku.

* Pliva, Kraków, KRKA, Slovenia, NP. Pharma.

VITAMINUM B COMPOSITUM

Opis działania:

Niedobory witamin z grupy B mogą być przyczyną m.in. ogólnego osłabienia, zaburzeń snu, zaburzeń nerwowych, stanów zapalnych skóry i błon śluzowych, zapalenia wielonerwowego, niedokrwistości, zaburzeń krążenia i innych.

Wskazania do stosowania:

- ◊ osłabienie organizmu w okresie rekonwalescencji po przebytych chorobach lub przeżytym stresie.

Pomocniczo:

- ◊ w terapii lekami moczopędnymi,
- ◊ po antybiotykoterapii,
- ◊ przed zabiegami chirurgicznymi i po nich,
- ◊ w zaburzeniach funkcji wątroby, żołądka i jelit połączonych z uporczywymi biegunkami,
- ◊ w przewlekłych i wyniszczających chorobach (np. cukrzycy).

Dawkowanie:

- ◊ dzieci od 4 roku życia i młodzież: 1 drażetka 1 do 2 razy dziennie;
- ◊ dorośli: 1 drażetka 3 razy dziennie

Działanie pożądanе:

sporadycznie mogą pojawić się zmiany uczuleniowe na skórze, nudności i wymioty, niekiedy zaczerwienienie i pękanie skóry.

		Witamina B	Magnum	Bilobit
0.	Ten preparat jest polecany rekonwalescencjom.	x		
1.	Po chorobie, w trakcie, której przyjmuje się antybiotyki, wskazana jest kuracja tym preparatem.			
2.	Preparat ten jest polecany dla dorosłych i dla dzieci.			
3.	Preparat ten jest polecany przede wszystkim dla osób starszych.			
4.	Polecana dawka dzienna preparatu jest niższa niż w przypadku dwu pozostałych specyfików.			
5.	Które preparaty są polecane dla osób z zaburzeniami snu?			
6.	Który preparat należy zażywać w czasie sesji egzaminacyjnej?			
7.	Zaleca się jego zażywanie w stanach lękowych.			
8.	Preparat ten zapobiega stresom.			
9.	Preparat ten działa pomocniczo w chorobach przewlekłych.			

XIX.

Proszę przeczytać fragmenty tekstów reklamujące naturalne preparaty* i przyporządkować je osobom, które ich potrzebują.

8 p.

Naturalne preparaty

- a. **MAGICAL** – zwiększa odporność na stres, wzmacnia układ nerwowy. Zalecany dla osób nadużywających alkoholu i kawy.
- b. **PRO-LECITYNA** – to nieoceniony suplement dla ludzi obciążonych dużym wysiłkiem psychicznym i fizycznym oraz dla rekonwalescentów.
- c. **MAXIVIT** – wskazany w stanach zmęczenia i wyczerpania oraz w okresie rekonwalescencji.
- d. **SILICA** – przywraca skórze zdrowy kolor i jędrność, skutecznie przeciwdziałając zmarszczkom.
- e. **ŻEŃ-SZEŃ** – zalecany w okresie intensywnego wysiłku fizycznego i psychicznego oraz w czasie przesilenia i wyczerpania związanego z nadmiernym stresem.
- f. **ACEROLA** – wskazana w okresie infekcji, przy dużym wysiłku fizycznym oraz dla nadużywających tytoniu i alkoholu.
- g. **APLEFIT** – zaspokaja uczucie głodu, ogranicza ilość zjadanych pokarmów oraz zmniejsza wchłanianie cukrów i tłuszczów. Zalecany jest jako środek wspomagający odchudzanie.
- h. **CZOSNEK forte** – działa odkażająco na drogi oddechowe, zwiększa odporność organizmu oraz wspomaga leczenie infekcji wirusowych i przeziębień.
- i. **ECHINAMAX** – podnosi odporność organizmu na infekcje wirusowe i bakteryjne, szczególnie w początkowych fazach grypy, kataru czy zapalenia gardła.

* Producent Naturell AB Szwecja, Importer Naturell Polska, Kraków.

0. Helena chorowała całą zimę. Jej skóra jest szara, na twarzy pojawiły się też nowe zmarszczki. d.
1. Teresa ma 35 lat. Ostatnio trochę przytyła, więc chciałaby schudnąć, ale nie ma ochoty na stosowanie diety ani czasu na uprawianie sportu.
2. Adam jest muzykiem. Pracuje głównie wieczorem i nocą. Jest niedospany, więc pije dużo kawy. W czasie występów i po nich pije sporo alkoholu. Czuje się bardzo zmęczony.
3. Jerzy ma 45 lat. Ma bardzo stresującą pracę, dużo pali, mało je. Wieczorem ćwiczy w siłowni, a potem ogląda telewizję i pije whisky.
4. Agnieszka jest od kilku dni przeziębiona. Zażywa witaminy i pije syrop, ale nadal źle się czuje.
5. Kamil przygotowuje się do maratonu. Ostatnio miał dużo problemów w pracy i kłopotów rodzinnych.
6. Robert miał wypadek samochodowy. Długo leżał w szpitalu, jest jeszcze osłabiony i w złej formie psychicznej.
7. Maciek wrócił do domu zmoknięty i zmarznięty. Poczuł ból gardła i zaczął kichać.
8. Weronika długo chorowała. Ma liczną rodzinę, mnóstwo obowiązków i problemów. Pracuje na zmiany jako kasjerka w supermarkecie.

Proszę przeczytać fragmenty tekstów* i zaznaczyć poprawną odpowiedź.

10 p.

0. CBA (Centralne Biuro Antykorupcyjne) zaczęło obserwować kardi chirurga i na początku grudnia założyło mu podsłuch w gabinecie, być może także w innych pomieszczeniach szpitalnych oraz w telefonie, kontrolowano jego korespondencję.

1. Dyrektor potwierdza, że ordynator był trudnym człowiekiem i wymagającym szefem. – Rotacja na oddziale była duża, bo ludzie nie wytrzymywali tempa. On był tytanem pracy, a oni odchodzili, bo wymagał od nich dużo. Być może za dużo.

2. Pamiętam tamte czasy. Rozmowa z bezpieką* nie pozostawiała wtedy wątpliwości co do charakteru spotkań, jeśli człowiek nie był oficjalnie wezwany. Mówienie dziś, że to były tylko rozmowy towarzyskie, jest kłamstwem.

* bezpieka – Urząd Bezpieczeństwa

3. Unijni ministrowie sprawiedliwości uzgodnili w Brukseli nowe przepisy dotyczące transferu więźniów. Zastąpią one obecny system, który opiera się przede wszystkim na dwustronnych porozumieniach między państwami.

4. Jak widzą swój kraj Polacy? Z jednej strony przyjmują do wiadomości, że gospodarka się rozwija, rośnie produkcja, spada bezrobocie i poprawia się konkurencyjność. Z drugiej jednak strony stale są gotowi dowodzić, że chodzi o zjawisko o charakterze czasowym i dość nietrwałym.

* Fragmenty 0–9 pochodzą z „Gazety Wyborczej” z 16 II 2007; fragment 10 z „Dziennika” z 16 II 2007.

5. Plany gospodarcze swego rządu na najbliższe miesiące premier przedstawił podczas konferencji prasowej kończącej przegląd resortów. Najważniejsze deklaracje dotyczyły finansów publicznych i podatków. – Jeszcze w marcu przedstawimy projekt ustaw związanych z wielką reformą wydatków publicznych – oświadczył.

6. Z poprzednich badań wynika, że karmienie piersią dobrze wpływa na rozwój inteligencji, a także zdrowie fizyczne, w tym wzrost. – Logiczne więc wydało nam się, że ma ono także wpływ na awans społeczny – komentuje główny autor badań. Podkreśla jednak, że błogosławiony wpływ naturalnego karmienia może być także mniej bezpośredni. Karmienie piersią zacieśnia więzy pomiędzy matką a dzieckiem, co także wpływa na zdolność do odnoszenia sukcesu w dorosłym życiu.

8. Używanie narzędzi uznawano długo za wyróżnik człowieczeństwa – tak jak język, sztukę, grzebanie zmarłych, religię i samoświadomość. Dziś wiemy, że gatunków „narzędziowych” jest więcej.

7. Uczelnie mniejsze i słabsze mają się łączyć w tzw. uniwersytety sieciowe. Planowane jest także skrócenie drogi naukowej – uzyskanie stopnia doktora habilitowanego ma automatycznie prowadzić do profesury.

9. Sejmowa komisja zdrowia po raz drugi opowiedziała się przeciw aptekom internetowym. Teraz e-apteki mają już bardzo małe szanse na przetrwanie.

10. W Szkole Podstawowej nr 29 w Lublinie zajęcia cyrkowe odbywają się dwa razy w tygodniu. Chętnych jest bardzo dużo. W ćwiczeniach rodem z areny uczestniczy ponad sześćdziesięcioro uczniów. Na treningach nikt się nie ociąga – fenomenem ćwiczeń z jednokołowymi rowerkami i żonglerki jest to, że dzieci nie próbują ich unikać, tak jak męczących i nudnych lekcji wychowania fizycznego.

0. Ten tekst informuje, że

- a. kardiochirurg był pod obserwacją CBA od grudnia.
- b. CBA cenzurowało korespondencję kardiochirurga.
- c. w domu kardiochirurga założono w grudniu podsłuch.

1. Ten tekst informuje, że

- a. ordynator miał wysokie wymagania w stosunku do podwładnych.
- b. pracownicy nie lubili szefa.
- c. pracownicy odchodzili, bo nie chciało się im pracować.

2. Z tego tekstu wynika, że

- a. spotkania z bezpieką miały zawsze charakter towarzyski.
- b. wszyscy kłamali podczas rozmów z bezpieką, nawet jeśli spotkania te miały charakter oficjalny.
- c. jeśli ktoś spotykał się z bezpieką nie na wezwanie, to rozmowy nie miały charakteru towarzyskiego.

3. Ten tekst informuje, że

- a. transfer więźniów z Brukseli będzie się teraz odbywał na podstawie porozumień między poszczególnymi państwami.
- b. nowe przepisy dotyczące transferu więźniów zastąpią obecny system.
- c. unijni ministrowie sprawiedliwości z Brukseli zostaną zastąpieni nowymi.

4. Z tego tekstu dowiadujemy się, że Polacy

- a. nie są przekonani, że zmiany, które się ostatnio dokonują w kraju, są trwałe.
- b. wiedzą, że rozwój gospodarki krajowej jest ograniczony w czasie.
- c. są gotowi przyjąć wszystkie zmiany zachodzące w kraju, nawet jeśli są nietrwałe.

5. Z tego tekstu dowiadujemy się, że

- a. premier dokonał przeglądu resortów podczas konferencji prasowej i zadeklarował projekt ustaw.
- b. premier dokonał wielkiej reformy wydatków publicznych.
- c. za najważniejsze w planach gospodarczych premier uznał sprawy finansów publicznych i podatków.

6. Ten tekst informuje, że

- a. osoby inteligentne są zdrowe i wysokie, bo były karmione piersią przez inteligentne matki, które odniosły sukces zawodowy.
- b. karmienie piersią ma związek z awansem społecznym w dorosłym życiu.
- c. karmienie piersią wpływa na sukces zawodowy matek.

7. Z tego tekstu dowiadujemy się, że

- a. po połączeniu uczelni słabych z uczelniami renomowanymi powstaną uniwersytety sieciowe.
- b. uniwersytety sieciowe będą oferować tytuł profesora zamiast doktora habilitowanego.
- c. planuje się uproszczenie kariery zawodowej na uniwersytetach.

8. Z tego tekstu dowiadujemy się, że dawniej uważano, że

- a. tylko człowiek używał narzędzi.
- b. używanie narzędzi prowadziło do szybszego rozwoju gatunku ludzkiego.
- c. człowiek stworzył język, religię, sztukę i nauczył się grzebać zmarłych.

9. Ten tekst informuje, że

- a. apteki internetowe były pod ochroną komisji zdrowia.
- b. apteki internetowe wkrótce przestaną istnieć.
- c. w sejmie będą działać apteki.

10. Z tego tekstu dowiadujemy się, że w lubelskiej szkole podstawowej

- a. dzieci bardzo chętnie biorą udział w zajęciach cyrkowych i wolą je od tradycyjnych lekcji gimnastyki.
- b. dla 60 uczniów otwarto szkołę cyrkową, prowadzoną przez profesjonalistów.
- c. część dzieci ćwiczy sztuki cyrkowe na arenie dwa razy w tygodniu, a część ma lekcje wychowania fizycznego w tym samym czasie.

ROZWIĄZANIA ZADAŃ

Polska

I.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
a	b	a	d	c	c	d	b	a	c	b	d	a	b	d

II.

Mimo nizinnego położenia Polskę cechuje ~~monotonna~~ różnorodność krajobrazu. W Tatrach, przy południowej granicy kraju, urzekają ~~brzydkie~~ krajobrazy wysokogórskie. Nieco bardziej na północ rozciągają się niższe pasma górskie i wyżyny. Na północy kraju dominują pojezierza, a na побереżu Bałtyku rozmaite ~~górzyste~~ krajobrazy nadmorskie. Miłośnicy dzikiej przyrody odnajdą pozostałości dziewiczej puszczy w Białowieży i rozległe bagna wzdłuż rzeki Biebrzy, dające schronienie wielkiej liczbie ~~nieliczonych~~ gatunków ptaków i niespotykanych gdzie indziej roślin. W Polsce lasy zajmują prawie 30% powierzchni (...). Wiele ~~zabudowanych~~ miejsc o zachowanym pierwotnym charakterze przyrody jest chronionych jako parki narodowe lub rezerваты.

Na górską wycieczkę można ~~wyphnąć~~ wybrać się w miejsca mające rozbudowaną infrastrukturę turystyczną, takie jak głęboki Beskid Sądecki czy Tatry, albo też wędrować po niemal pozbawionym turystów, trudno dostępnym Beskidzie Niskim czy Bieszczadach. Wszędzie jednak znajdują się dobrze oznakowane ~~dookoła~~ szlaki turystyczne i odpowiednio wyposażone schroniska. Rajem dla amatorów sportów wodnych są ~~niezliczone~~ lasy jeziora Warmii i Mazur, nazywanych Krainą Tysiąca Jezior, czy też Pojezierza Pomorskiego i Pojezierza Wielkopolskiego.

III.

Fragmenty zbędne: *b* oraz *b*.

0	1	2	3	4	5	6
d	g	a	e	c	i	f

IV. (Odpowiedzi możliwe)

1. Podhale / region zamieszkiwany przez górali tatrzańskich / górali tatrzańskich / pod Tatrami.
2. skrzypce, dudy, bębny, basy.
3. klarnet, trąbka, harmonia, cymbały.
4. można zobaczyć (autentyczne) stroje i zapoznać się z twórczością ludowych wykonawców (np. posłuchać poczty ludowej, śpiewu solowego itp.).
5. Mazowsze – to zespół profesjonalistów, występujący także poza Polską / popularyzuje polski folklor za granicą.
6. urozmaicony / zróżnicowany / ciekawy oraz kolorowy ze względu na stroje ludowe.

V.

1. Do historii olimpiad przeszła Irena Kirszenstein-Szewińska, wielokrotna rekordzistka świata w biegach i zdobywczyni 7 medali olimpijskich.
2. W latach 70. i na początku 80. XX wieku największe tłumy kibiców gromadziły się na meczach piłki nożnej, a polska reprezentacja narodowa odnosiła duże sukcesy między narodowe.
3. Coraz większym zainteresowaniem cieszy się koszykówka i siatkówka.
4. Wielu zwolenników mają zawody motocyklowe na torze żużlowym oraz skoki narciarskie.
5. Polska jest też jednym z nielicznych krajów, gdzie rozgrywa się mistrzostwa świata w żeglarskim bojerowym.

Kraków

VI.

	P	F	BI
0.			x
1.	x		
2.		x	
3.		x	
4.			x
5.	x		
6.			x
7.	x		
8.		x	

VII.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
b	d	a	b	a	c	c	a	d	b	b	c	d

VIII.

A.

Kraków jest miastem pięknym i magicznym, pełnym kultywowanych od stuleci dzisiejszej tradycji. Rytm życia wyznacza grany co godzinę nowoczesny hejnał z wieży mariackiej, a toczy się ono niespiesznie, bo nie można tanio żyć szybko w otoczeniu tysiącletnich kamieni. Stare miasto, którego obręb wyznaczają świeże Planty, powstałe na miejscu średniowiecznych obwarowań, to nadal kochające serce Krakowa, a nie wyludniający się naturalnie wieczorem muzealny skansen. Chociaż od wieków Kraków nie jest już faktyczną stolicą Polski, to wyjątkowo pozostał stolicą kulturalną, wielkim i jednym z najstarszych w Europie ośrodkiem uniwersyteckim. Każdy znajdzie tu rano dla siebie coś interesującego. Informacji należy nerwowo szukać w prasie i biurach informacji turystycznej.

B.

	P	F	BI
0.		x	
1.		x	
2.		x	
3.			x
4.	x		
5.		x	
6.	x		
7.			x
8.		x	
9.			x
10.	x		
11.	x		
12.		x	

C.

1. Krakowskie Zaduszki Jazzowe.
2. Międzynarodowemu Festiwalowi Muzyki Utraconej.
3. Festiwalu Muzyki Dawnej.
4. Festiwal Muzyki Dawnej.
5. Krakowskich Zaduszek Jazzowych
6. Międzynarodowy Festiwal Filmów Krótkometrażowych.
7. Przegląd Kabaretów Paka.
8. *Jazz Juniors.*
9. *Bal sylwestrowy w siedzibie władz miasta, w pałacu Wielkopolskich.*
10. Międzynarodowego festiwalu „Muzyka w Starym Krakowie”

IX.

Trasa, rozpoczynająca się od Bazyliki św. Floriana przy pl. Matejki, wiedzie historyczną drogą prowadzącą od Bramy Floriańskiej – głównej bramy wjazdowej do miasta – ulicą Floriańską przez Rynek Główny i ulicą Grodzką do Zamku Królewskiego na Wzgórzu Wawelskim. Absurdalną, polityczną decyzję o budowie huty na żyznych ziemiach podkrakowskiego Pleszowa podjęto w roku 1949. Przy Barbakanie warto zwrócić uwagę na zespół fortyfikacji miejskich. Wzdłuż ulicy Floriańskiej oglądamy szereg kamienic, Nowe socjalistyczne miasto służyć miało m.in. dezintegracji środowiska Krakowa, uznanego za „ziemiańsko-drobnomieszczańskie”. Trasa rozpoczyna się mieszczańskich m.in. słynną kawiarnię – Jamę Michałika oraz muzeum Jana Matejki. Nad Rynkiem Głównym – największym przy centrum Administracyjnym Huty im. Tadeusza Sendzimira, dawniej im. Lenina (zwanego ze względu na oryginalną placu miejskim średniowiecznej Europy dominują wieże gotyckiej Bazyliki Mariackiej. Z wyższej z nich co godzinę grany jest słynny krakowski architekt „pałacem dożów”). Obok kombinatu wznosi się, sięgający czasów prehistorycznych, kopiec Wandy (VII lub VIII w.). Dalej trasa hejnał. W tym kościele oglądać można m.in. dzieło mistrza Wita Stwosza – największy drewniany gotycki ołtarz w Europie. Centralne miejsce krakowskiego Rynku zajmują Sukiennice, rzadko spotykany przykład średniowiecznej budowli od wicków służącej kupcom. Nad Sukiennicami góruje wieża biegnie aleją Solidarności i ulicą Wańkowicza do zabytkowego drewnianego Dworku Matejki w Krzesławicach. Przez tereny rekreacyjne nad rzeką Dłubnią (wypożyczalnie sprzętu sportowego, basen) przechodzimy na osiedle Willowe, gdzie stoi pierwszy budynek Nowej Huty. Stąd przenosimy się do dawnej dawnego krakowskiego ratusza. Idąc obok pomnika Adama Mickiewicza i kościoła św. Wojciecha, wchodzimy w ulicę Grodzką, gdzie mijamy niezwykle cenne zespoły klasztorne dominikanów, franciszkanów, klarysek, a także pałac Wielkopolskich (obecną siedzibę władz miejskich) oraz kościoły św. Piotra i Pawła, św. Marcina i św. Idziego. Niezwykle wsi Mogiła, słynącej z XIII-wiecznego opactwa cystersów (ul. Klasztorna 11) i sąsiadującego z nim drewnianego kościółka św. Bartłomieja. Wracając z Mogiły, mijamy stadion KS Hutnik i wzniesiony urokliwym miejscem jest ulica Kanonicza. Zarówno Grodzka, jak i Kanonicza doprowadzą nas do stóp

Wzgórza Wawelskiego – jednej z w latach 50. Szpital im. Żeromskiego. Za osiedlem Na Skarpie rozciągają się na przestrzeni wielu hektarów tzw. łąki nowohuckie. Stąd już tylko krok do centrum Nowej Huty – Placu Centralnego – o monumentalnej architekturze, nawiązującej do tradycji renesansu i klasycyzmu, a zwanej potocznie najwspanialszych renesansowych rezydencji królewskich w Europie, socrealistyczną. Idąc aleją Róż i aleją Przyjaźni, dochodzimy do kościoła NMP Królowej Polski, nazywanego Arką Pana, o ciekawej, nowoczesnej architekturze (1977 r.). Wracając do Krakowa, mijamy po prawej Muzeum Lotnictwa.

I – „Droga Królewska”

Trasa, rozpoczynająca się od Bazyliki św. Floriana przy pl. Matejki, wiedzie historyczną drogą prowadzącą od Bramy Floriańskiej – głównej bramy wjazdowej do miasta – ulicą Floriańską przez Rynek Główny i ulicą Grodzką do Zamku Królewskiego na Wzgórzu Wawelskim. Przy Barbakanie warto zwrócić uwagę na zespół fortyfikacji miejskich. Wzdłuż ulicy Floriańskiej oglądamy szereg kamienic, mieszczących m.in. słynną kawiarnię – Jamę Michalika oraz muzeum Jana Matejki. Nad Rynkiem Głównym – największym placu miejskim średniowiecznej Europy dominują wieże gotyckiej Bazyliki Mariackiej. Z wyżej z nich co godzinę grany jest słynny krakowski hejnał. W tym kościele oglądać można m.in. dzieło mistrza Wita Stwosza – największy drewniany gotycki ołtarz w Europie. Centralne miejsce krakowskiego Rynku zajmują Sukiennice, rzadko spotykany przykład średniowiecznej budowli od wieków służącej kupcom. Nad Sukiennicami góruje wieża dawnego krakowskiego ratusza. Idąc obok pomnika Adama Mickiewicza i kościoła św. Wojciecha, wchodzimy w ulicę Grodzką, gdzie mijamy niezwykle cenne zespoły klasztorne dominikanów, franciszkanów, klarysek, a także pałac Wielkopolskich (obecną siedzibę władz miejskich) oraz kościoły św. Piotra i Pawła, św. Marcina i św. Idziego. Niezwykle urokliwym miejscem jest ulica Kanonicza. Zarówno Grodzka, jak i Kanonicza doprowadzą nas do stóp Wzgórza Wawelskiego – jednej z najwspanialszych renesansowych rezydencji królewskich w Europie.

II – „Trasa Nowohucka”

Absurdalną, polityczną decyzję o budowie huty na żyznych ziemiach podkrakowskiego Pleszowa podjęto w roku 1949. Nowe socjalistyczne miasto służyć miało m.in. dezintegracji środowiska Krakowa, uznanego za ziemiańsko-drobnomieszczańskie”. Trasa rozpoczyna się przy centrum Administracyjnym Huty im. Tadeusza Sendzimira, dawniej im. Lenina (zwanego ze względu na oryginalną architekturę „pałacem dożów”). Obok kombinatu wznosi się, sięgający czasów prehistorycznych, kopiec Wandy (VII lub VIII w.). Dalej trasa biegnie aleją Solidarności i ulicą Wańkowicza do zabytkowego drewnianego Dworku Matejki w Krzesławicach. Przez tereny rekreacyjne nad rzeką Dłubnią (wypożyczalnie sprzętu sportowego, basen) przechodzimy na osiedle Willowe, gdzie stoi pierwszy budynek Nowej Huty. Stąd przenosimy się do dawnej wsi Mogiła, słynącej z XIII-wiecznego opactwa cystersów (ul. Klasztorna 11) i sąsiadującego z nim drewnianego kościółka

św. Bartłomieja. Wracając z Mogiły, mijamy stadion KS Hutnik i wzniesiony w latach 50. Szpital im. Zeromskiego. Za osiedlem Na Skarpie rozciągają się na przestrzeni wielu hektarów tzw. łąki nowohuckie. Stąd już tylko krok do centrum Nowej Huty – Placu Centralnego – o monumentalnej architekturze, nawiązującej do tradycji renesansu i klasycyzmu, a zwanej potocznie socrealistyczną. Idąc aleją Róż i aleją Przyjaźni, dochodzimy do kościoła NMP Królowej Polski, nazywanego Arką Pana, o ciekawej, nowoczesnej architekturze (1977 r.). Wracając do Krakowa, mijamy po prawej Muzeum Lotnictwa.

X.

0	1	2	3	4	5	6	7
f	h	b	d	g	a	c	e

Varia

XI.

E, D, A, F, B, C

XII.

1. b, 2. c, 3. a, 4. a, 5. c

XIII.

C, E, F, A, B

Fragment zbędny: D

XIV.

1. zwiększenie, 2. w związku z tym, 3. samotne, 4. poza tym, 5. sposobu, 6. ostatnio, 7. jest niedopuszczalne, 8. żal, 9 połączenie, 10. nie śpieszą się, 10. porzuca, 11. decyduje się

XV.

A

	tytuł	reżyser	ocena filmu
1.	<i>Południe-Północ</i>	Ł. Karwowski	slaby
2.	<i>Jasne błękitne okna</i>	B. Linda	slaby
3.	<i>Mój Nikifor</i>	K. Krauze	bardzo dobry
4.	<i>Świadek koronny</i>	J. Sypniewski	slaby
5.	<i>Dlaczego nie!</i>	R. Zatorski	dno
6.	<i>Plac Zbawiciela</i>	K. Krauze	bardzo dobry
7.	<i>Jak to się robi</i>	M. Łoziński	dobry
8.	<i>Jasminum</i>	J.J. Kolski	średni

B

1.	a. śmiertelna choroba / k. podróż
2.	d. morze / h. śmiertelna choroba / w. przyjaźń z młodych lat
3.	g. malarz / r. biografia
4.	b. dziennikarz / o. na podstawie prawdziwej historii / y. świadek
5.	c. stolica / f. poszukiwanie kandydata na męża / t. komedia romantyczna
6.	e. bankructwo / i. wymarzone mieszkanie / s. polska współczesność
7.	l. polityka / m. dokument
8.	ł. prowincja / p. klasztor

Fragmenty zbędne: j, n, u, x.

XVI.

1, 6, 14, 2, 9, 11, 5, 8, 4, 7, 15, 13, 12, 10, 3

Zestresowani Polacy

Większość z nas żyje w ciągłym stresie. Co więcej, nie wiemy, jak sobie z nim radzić. A długotrwały stres szkodzi, bo może być przyczyną poważnych schorzeń.

Według najnowszych badań codziennie stres odczuwa aż 75 procent kobiet i 65 procent mężczyzn. Głównie w dużych miastach.

Jedna trzecia Polaków jako powód stresu wymienia złą sytuację finansową, jedna czwarta chorobę kogoś bliskiego lub własną, prawie jedna piąta uważa, że stresuje ich po prostu praca. U niektórych osób taki stan mogą wywołać również gwałtowne zmiany pogody.

Stres stał się naszym nieodłącznym towarzyszem. Jego źródłem jest pośpiech, nadmiar obowiązków, chroniczny brak czasu, problemy rodzinne, lęk o pracę, troska o zdrowie i niespłacone kredyty, obawa o przyszłość dzieci, nieporozumienia z najbliższymi. Dochodzi do tego codzienna dawka tragicznych informacji z całego świata oraz nasza własna ambicja: nastawienie na sukces zawodowy i finansowy.

Większość osób, aż jedna trzecia, na stres reaguje rozdrażnieniem, podenerwowaniem, nadpobudliwością i nerwowością. Niewiele mniej cierpi na bóle głowy, a prawie jedna piąta przyznaje się do odczuwania złości, agresji oraz wyładowywania się na rodzinie i kolegach w pracy.

U kobiet, znacznie częściej niż u mężczyzn, stres objawia się depresją, kłopotami ze snem, uczuciem lęku, niepokojem i zagrożenia. Reagują one także brakiem chęci do działania i ogólnie do życia oraz na poziomie fizycznym: bólami żołądka, bólami głowy czy brakiem apetytu.

Odstresowuje wszystko, co sprawia nam prawdziwą przyjemność: taniec, joga, jazda na rowerze, spacer, czytanie, zabawa z psem czy kotem, przytulenie się do kochającej

osoby, rozmowa z serdeczną przyjaciółką, przejażdżka samochodem. Co jeszcze redukuje stres? Znakomicie w walce z napięciem sprawdzają się masaże z dodatkiem odprężających olejków. Najlepiej całego ciała. Relaks bywa tak głęboki, że niektórzy wręcz zapadają w sen. Pomaga słuchanie muzyki relaksacyjnej. Niezbędny jest też zdrowy sen. Musimy spać tyle, ile potrzebuje nasz organizm, najlepiej więc od 6 do 8 godzin dziennie nieprzerwanego snu.

XVII.

Tradycyjnie, tłusto, zdrowo?

Większość [a] (prawie 70%) przedkłada jedzenie smaczne nad zdrowe. A kulinarny sukces zapewnia przygotowanie potraw według przepisów kuchni polskiej.

Najnowsze informacje na ten temat przynosi sondaż przeprowadzony w ubiegłym roku przez Instytut Pentora na reprezentatywnej, 1300-osobowej próbie [f], a opublikowany pod nazwą „Raport Knorra”.

Na naszych stołach królują: rosół, pomidorowa, jarzynowa i ogórkowa. Rzadziej pojawiają się krupnik i barszcz czerwony. Chłodnika nigdy nie próbowała ponad połowa Polaków, cebulowej nie miało w ustach 61% badanych. [i] obowiązkowo mielony, schabowy lub pierś z kurczaka. Szaszyków nie jadło nigdy 36% respondentów, smażonego pstrąga – 63%, a schabu w sosie śliwkowym – 80%. Jeśli [b], to najczęściej jest nią marchewka z groszkiem. Amatorem obiadów [g] jest zaledwie jeden na stu ankietowanych.

Badani ocenili polską kuchnię jako smaczną, tłustą i ciężką, ale... zdrową. To zaskakujące, bo respondenci jednocześnie wykazali się wiedzą [e] dużej ilości tłuszczów, jadania zbyt małej ilości warzyw i ryb czy przejadania się. Co więcej, rodzimy [c] został uznany za najzdrowszy spośród kuchni wszystkich innych rejonów świata!

Tak wysoka ocena to z pewnością zasługa [h] Codziennie je w domu obiad aż 94% Polaków. Jedynie 14% badanych stwierdziło, że gdyby mogło, jadłoby poza domem – są to najczęściej osoby młodsze, bezdietne, pracujące. Gotowanie w domu traktowane jest [d] większość rodaków jako obowiązek (spoczywający głównie na kobiecie), a tylko 9% respondentów widzi w nim wyraz miłości.

Tradycyjnie, tłusto, zdrowo?

Większość naszych rodaków (prawie 70%) przedkłada jedzenie smaczne nad zdrowe. A kulinarny sukces zapewnia przygotowanie potraw według przepisów kuchni polskiej. Najnowsze informacje na ten temat przynosi sondaż przeprowadzony w ubiegłym roku przez Instytut Pentora na reprezentatywnej, 1300-osobowej próbie dorosłych Polaków, a opublikowany pod nazwą „Raport Knorra”.

Na naszych stołach królują: rosół, pomidorowa, jarzynowa i ogórkowa. Rzadziej pojawiają się krupnik i barszcz czerwony. Chłodnika nigdy nie próbowała ponad połowa Polaków, cebulowej nie miało w ustach 61% badanych. Na drugie obowiązkowo mielony, schabowy lub pierś z kurczaka. Szaszyków nie jadło nigdy 36% respondentów, smażone-

go pstrąga – 63%, a schabu w sosie sliwkowym – 80%. Jeśli na talerzu pojawia się jarzyna, to najczęściej jest nią marchewka z groszkiem. Amatorem obiadów bez mięsa jest zaledwie jeden na stu ankietowanych.

Badani ocenili polską kuchnię jako smaczną, tłustą i ciężką, ale... zdrową. To zaskakujące, bo respondenci jednocześnie wykazali się wiedzą o zgubnych skutkach spożywania dużej ilości tłuszczów, jedzenia zbyt małej ilości warzyw i ryb czy przejadania się. Co więcej, rodzimy styl gotowania został uznany za najzdrowszy spośród kuchni wszystkich innych rejonów świata!

Tak wysoka ocena to z pewnością zasługa naszych babć, mam i żon. Codziennie je w domu obiad aż 94% Polaków. Jedynie 14% badanych stwierdziło, że gdyby mogło, jadłoby poza domem – są to najczęściej osoby młodsze, bezdietne, pracujące. Gotowanie w domu traktowane jest przez przeważającą większość rodaków jako obowiązek (spoczywający głównie na kobiecie), a tylko 9% respondentów widzi w nim wyraz miłości.

XVIII.

	Witamina B	Magnum	Bilobil
1.	x		
2.	x		
3.			x
4.		x	
5.	x		x
6.		x	
7.			x
8.		x	
9.	x		

XIX.

1. g, 2. a, 3. f, 4. h, 5. e, 6. b, 7. i, 8. c

XX.

1. a, 2. c, 3. b, 4. a, 5. c, 6. b, 7. c, 8. a, 9. b, 10. a

III. SŁUCHANIE

WPROWADZENIE

W części sprawdzającej **rozumienie ze słuchu** (*część A*), która trwa 30 minut, zdający mają wykonać 4–5 zadań, które testują rozumienie globalne, szczegółowe oraz selektywne na poziomie zdania, akapitu i całego tekstu. Dla poziomu B2 długość tekstów*, stanowiących podstawę wykonania zadania, wynosi 200 – 220 słów. Muszą one odpowiadać wymogom *katalogu tematycznego, funkcji i pojęć* oraz wykazu *sytuacji komunikacyjnych* zawartych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*.

W testach biegłości stosowane są następujące typy zadań:

- ◆ zadania z lukami do wypełnienia
- ◆ zadania z jednostkami typu: prawda / fałsz
- ◆ zadania z jednostkami wyboru wielokrotnego
- ◆ zadania z jednostkami na dobieranie informacji
- ◆ zadania typu pytania otwarte
- ◆ zadania z wykorzystaniem materiałów graficznych, np. dobieranie ilustracji do wysłuchanego tekstu; zaznaczanie obiektów na mapach i planach zgodnie z usłyszaną informacją

Zdający wykonują wszystkie zadania w podanej (nagranej) kolejności. Teksty odtwarzane są dwukrotnie z odpowiednio długimi pauzami na wykonanie poleceń.

Za każdą poprawnie wykonaną operację można uzyskać 0,5 p. / 1 p.

* Mowa o tekstach autentycznych lub nieznacznie zmienionych (skróconych lub uproszczonych).

Słuchanie stanowi w podręczniku *Umiesz? Zdasz!* część trzecią, ponieważ powtórzenie zagadnień gramatycznych oraz rozwiązywanie zadań sprawdzających rozumienie tekstu powinno znacznie ułatwić wykonanie zadań testujących rozumienie ze słuchu.

Teksty zostały wybrane pod kątem wypełnienia ewentualnych braków leksykalnych i / lub poszerzenia słownictwa związanego z realizacją rozmaitych sytuacji komunikacyjnych z różnorodnych obszarów tematycznych oraz funkcji i pojęć objętych katalogami przewidzianymi dla poziomu B2 (zob. *Standardy wymagań...*). Kandydaci, rozwiązując niniejsze zadania, będą musieli niekiedy zajrzeć do słownika i zastosować własne strategie ułatwiające przyswojenie nowych wyrazów.

Część tekstów jest autentyczna (nagrania radiowe), a część należy do kategorii tekstów specjalnie opracowanych*; dwa (V i XX) – to teksty literackie, które nie wchodzą w zakres zadań egzaminacyjnych, ale są doskonałym materiałem do pogłębienia umiejętności rozumienia ze słuchu. Stanowią one ponadto okazję do spotkania z kulturą polską.

W zasadzie teksty powinny być odtwarzane dwukrotnie (jak podczas egzaminu), ale ponieważ kandydaci się dopiero do niego przygotowują, zaleca się odtwarzanie nagrań tyle razy, ile jest to konieczne.

Część III *Umiesz? Zdasz!* zawiera 20 tekstów**. Zaproponowano tu wiele – więcej, niż stosuje się w teście właściwym – technik pomocnych w ich zrozumieniu, co ułatwi kandydatom osiągnięcie biegłości potrzebnej do zdania tej części egzaminu.

Nauczyciel prowadzący kurs przygotowawczy może wybrać 4–5 zadań z części III i polecić kandydatom ich wykonanie w ciągu 30 min. Pomoże mu to zorientować się w poziomie i możliwościach potencjalnych zdających. Zabieg taki może być także zastosowany przez samego kandydata, gdyż na końcu znajdują się rozwiązania zadań oraz transkrypcje wszystkich tekstów. Każde zadanie jest punktowane 0,5 p. lub 1 p. za operację. Umożliwia to sprawdzenie osiągniętych wyników.

Tekst są nagrane na dwu płytach i oznaczone:

Płyta I: teksty 1–10 (nagrania 1–10)

Płyta II: teksty 11–20 (nagrania 1–10).

* Zob. ESOKJ, 2003: 127.

** W niniejszych materiałach teksty mają różną długość – nie zawsze zgodną z wymaganiami certyfikacji.

ZAWARTOŚĆ CZĘŚCI III

Teksty i zadania

I. Rynek Główny w Krakowie	145
II. Legenda o smoku wawelskim	146
III. Plan zwiedzania miasta	147
IV. Koncert w Radiu Kraków – rozmowa z Leszkiem Długoszem	148
V. Pocztówka z Krakowa	150
VI. Siła natury: te, co skaczą i fruwią	151
VII. Sportowiec i jego motocykl – Robert Sycz	152
VIII. Dziura w tapecie	154
IX. Ubiór – kilka ogólnych zasad	155
X. Wszystko o różach	156
XI. Letni pokój	157
XII. Tarasy	158
XIII. Wiadomości radiowe (dziennik)	159
XIV. Wiadomości radiowe (międzynarodowa matura)	160
XV. Wiadomości radiowe (sportowe talenty)	161
XVI. Wiadomości radiowe (<i>W pogoni z aktem</i>)	162
XVII. Podróże – rozmowa z Michałem Kortą	163
XVIII. Wiadomości radiowe (dziennik)	164
XIX. <i>Weekend z gwiazdą</i> w Radiu Vox FM – Stan Borys	165
XX. Kraków – Saloniki	166
Rozwiązywanie zadań	167
Transkrypcje	174

TEKSTY I ZADANIA

I.

Śluchając nagrania dwa razy, proszę wypełnić luki w tekście.

12 p.

Rynek Główny w Krakowie

Rynek Główny – to naturalne centrum Krakowa, scena różnorodnych ważnych i mniej ważnych wydarzeń,⁰ *miejsce*..... spotkań i punkt wyjścia lub cel dla niezliczonej rzeszy spacerowiczów. Rynek Główny zaczął¹ w wielkości i kształcie niemal niezmienionym do dziś już w najwcześniejszym okresie po² miasta, tzn. po wydaniu w 1257 roku Królewskiego Aktu Lokacyjnego. Zlokalizowany centralnie gmach Sukiennic przetrwał do dzisiaj. Inne budynki stojące w³ Rynku Głównego to maleńki kościół świętego Wojciecha – miejsce ważnych odkryć archeologicznych, a także⁴ wieża – pozostałość ratusza zburzonego w XIX wieku. W północno-wschodnim rogu Rynku wznosi się Kościół Mariacki, ze swymi dwiema smukłymi⁵ górującymi nad miastem i stanowiącymi jeden z punktów orientacyjnych w Krakowie. Mistrz z Norymbergii, Wit Stwosch, stworzył tu swe wielkie⁶ – monumentalny Ołtarz Mariacki – klejnot przyciągający co dzień tłumy turystów.

Rynek Główny to duży obszar, na którym ludzie mogą⁷ podczas letnich festiwałów, koncertów, targów, prezentacji i największej w Polsce zabawy sylwestrowej. Do dłuższego pobytu⁸ restauracyjne i kawiarniane ogródki okalające Rynek, mogące zapewnić miejsce odpoczynku dla kilku tysięcy gości. Niektóre z nich otwarte są od⁹ godzin rannych do późnej nocy prawie przez cały rok, z krótką przerwą na okres silnych mrozów. W zimie goście przenoszą się do¹⁰ tak charakterystycznych dla centrum Krakowa. Można tam dodatkowo wysłuchać koncertów na żywo. Muzyką graną w większości tego¹¹ miejsc jest jazz – Kraków zasługuje na nazwę stolicy polskiego jazzu. Nocne życie i clubbing zaczęły tu ostatnio¹², jesteśmy przecież miastem z prawie 130 tysiącami studentów.

Na podstawie <http://www.grodzka.net.pl/pl/przewodnik/krakow-przewodnik.htm>

II.

Stuchając nagrania dwa razy, proszę podkreślić słowa, które nie są zgodne z tekstem, i wpisać z boku słowa właściwe.

10 p.

Legenda o smoku wawelskim

Dawno, dawno temu, za nosów panowania księcia Kraka – legen-*czasów*.....
darnego założyciela miasta Krakowa – nieustannie znikaly młode
dziewczyny, a nikt z krakowian nie słyszał, co się z nimi stało. Aż pew-
nego razu okazało się, że u stóp Wawelskiego Wzgórza w ciemnej
pieczarze żył straszliwy smok. Porywał on zwierzęta, ale jego przy-
smakiem jednak były te młode dziewczyny. Książę Krak ogłosił: „Kto
zabije smoka, kupi ode mnie pół królestwa i moją córkę za żonę”.
Kilku dzielnych rycerzy stawalo do walki ze smokiem. Żadnemu jed-
nak nie udało się go pokonać. W końcu młody szewczyk wpadł na
śmieszny pomysł: wypchał skórę owcy siarką i podrzucił pod piecza-
rę smoka. Wielki potwór zobaczywszy smakowitą owieczkę nie zasta-
nawiał się długo i od razu ją pożarł.
Zaraz potem poczuł swędzenie w brzuchu. Z każdą chwilą piekło go
coraz bardziej. Spragniony pobiegł na plażę Wisły i zaczął łapczywie
pić wodę z rzeki. Wypił jeden łyk, drugi, trzeci, ale ciągle nie mógł
ugasić ognia. Pił więc dalej, pił, aż pękł! Miasto zostało uwolnione od
straszliwego smoka, a szewczyk otrzymał od króla obiecaną sumę
i poślubił jego córkę.

<http://www.zwiedzanie-krakow.com/krakow/krakow-smok-wawelski-legenda-smocza-jama.php>

Plan zwiedzania miasta

Słuchając nagrania dwa razy, proszę zaznaczyć na planie Krakowa kółeczkami z odpowiadającymi im numerami miejsc, w których:

10 p.

1. wypijesz kawę
2. kupisz bilet na koncert
3. zjesz obiad
4. kupisz pamiątki
5. zwiedzisz najstarszą siedzibę Uniwersytetu Jagiellońskiego
6. odpoczniesz wśród zieleni
7. zwiedzisz barokowy kościół świętej Anny
8. posłuchasz hejnatu
9. zobaczysz witraże Wyspiańskiego
- 10. zrobisz zdjęcia kamienic**
11. kupisz niedrogie albumy

Stoisz w oznaczonym krzyżykiem (x) miejscu: przy kościele świętego Piotra i Pawła.

Pójdiesz prosto do ulicy Kanoniczej. Tu zrobisz zdjęcia niedawno odnowionym kamienicom (10).

IV.

Koncert w Radiu Kraków – rozmowa z Leszkiem Długoszem.

Proszę wysłuchać nagrań dwa razy i krótko odpowiedzieć na pytania.

12 p.

0. Gdzie odbywają się Letnie Koncerty Radia Kraków?

Na dziedzińcu lub w studiu (jeśli pada deszcz)

1. Jaki program prowadzi Leszek Długosz w Radiu Kraków?

1 p.

2. Co Leszek Długosz lubi robić w niedzielę?

1 p.

3. Co Leszek Długosz lubi robić, spacerując po mieście?

1 p.

4. O jakim drugim spacerze jest mowa w wywiadzie?

1 p.

a. gdzie?

b. z kim? z czym?

5. Czy suczka lubi spacerować po mieście?

0,5 p.

6. Jak zachowuje się bullterierka na łonie natury?

1 p.

7. Dlaczego Leszek Długosz będzie wcześniej, przed koncertem?

1 p.

8. Jakie bezpieczeństwo odczuwa Leszek Długosz, występując w Radiu Kraków?

0,5 p.

9. Co Leszek Długosz mówi o kolegach z zespołu?

1 p.

10. Co się zdarzyło rok wcześniej?

2 p.

a.

b.

11. Jak Radio poradziło sobie z tym problemem?

1 p.

12. Jak Leszek Długosz nazwał swój koncert, który ma się odbyć?

1 p.

Pocztówka z Krakowa

A.

W czasie pierwszego słuchania proszę zaznaczyć słowa, które występują w tekście [jest ich 6 – oprócz przykładu].

3 p.

plac		sen	
rzeczy	✓	miłość	
kościół		mikroklimat	
hejnał		król	
znowu		wiersz	
wreszcie		ttum	

B.

W czasie drugiego słuchania proszę zaznaczyć 4 zdania, które są prawdziwe [zgodne z wysłuchanym tekstem]. Zaznaczone zdanie jest przykładem.

4 p.

0. Kocham Kraków.

1. Ciągłe słyszę hejnał, który grał Piotr.
2. Pamiętam, że jadłem pączki w cukierni.
3. W Krakowie można łatwo zabłądzić.
4. Każdy może się czuć na Rynku, jak w domu.
5. Mikroklimat w Krakowie jest bajkowy.
6. W Krakowie można spotkać, kogo się chce
7. Widziałem kiedyś w Krakowie króla idącego ulicą.

VI.

Proszę wysłuchać tekstu dwa razy i zaznaczyć właściwe odpowiedzi.

8 p.

Siła natury: te, co skaczą i fruwią

		<i>pies</i>	<i>kot</i>	<i>ptak</i>	<i>rybki</i>
0.	odpowiedni dla osób z niskim ciśnieniem	x			
1.	odpowiedni dla osób chorych na serce				
2.	dobrze działa na osoby mające zmęczone oczy				
3.	obniża ciśnienie				
4.	lepsze niż oglądanie telewizji				
5.	działa lepiej niż kawa				
6.	pomaga w regularnej aktywności fizycznej				
7.	łagodzi bóle reumatyczne				
8.	działa uspokajająco				

* VII.

Proszę wysłuchać nagrania dwa razy i dopasować odpowiedzi do pytań.
Uwaga! Jedna odpowiedź (a-j) jest niepotrzebna.

8 p.

Sportowiec i jego motocykl – Robert Sycz *

0. Jakim motocyklem Pan jeździ?

a. Ania naciska mnie coraz bardziej, żeby dać jej spróbować. Mam jednak obawy. Motor waży 260 kg, a moja żona nie prowadziła ani razu. Na razie dostaję dreszczy na samą myśl, jednak będzie to jedyna osoba, której pozwolę dosiąść mojej maszyny.

1. Za co lubi Pan swój motor?

b. Podczas jazdy cały czas zapalają światła stopu bez powodu.

2. Czy pozwala Pan go prowadzić żonie?

c. Kiedyś tylne koło złapało poślizg na jakimś plamie na jezdni. Na szczęście wyprowadziłem, bo jechałem z małą prędkością. Całe szczęście, że to nie przednie koło, bo bym leżał.

3. Co najbardziej ceni Pan w swoim motocyklu?

d. Yamaha Drag Star 1100.

4. Najważniejsze w motocyklu jest...

e. Wygląd – dużo chro-
pewnie wyśmialiby m-
ski motor ma impor-
na maszyna – cza-
wane siedzenie.

5. Zazwyczaj jeżdżę...

f. W jakiś weekend albo letnie u-
większość kierowców jest na wyjazdach.
Nie trzeba się koncentrować, można czer-
pać radość z jazdy.

* Robert Sycz – wioślarz, dwukrotny mistrz olimpijski.

g. Za to, że wybaczają błędy. Poza tym jest wygodny i dobrze się prowadzi. Do tego mocny i dynamiczny.

6. Najszybciej jechałem...

h. 155 km / godz.

7. Najstraszniejsza chwila za kierownicą...

i. Sprawność techniczna. Gdyby nie był sprawny, można przypłacić życiem nawet najdrobniejszą awarię. Druga rzecz – to charakter i wygląd.

8. Najmilsza chwila za kierownicą...

j. Dla przyjemności, przepisowo i spokojnie.

0	1	2	3	4	5	6	7	8
d								

Below the dinosaur illustrations, there are several horizontal lines for writing or drawing.

Proszę wysłuchać dwa razy instrukcji naprawy uszkodzonej tapety w sześciu etapach i dopasować je do ilustracji (wpisać numer tekstu pod ilustracją).

5 p.

Dziura w tapecie

Dziura w tapecie to jeszcze nie koniec świata. Można ją zlikwidować.

 <p>Tekst nr</p>	 <p>Tekst nr</p>
 <p>Tekst nr</p>	 <p>Tekst nr</p>
 <p>Tekst nr ... 1...</p>	 <p>Tekst nr</p>

a	b	c	d	e	f
				1	

IX.

Słuchając tekstu dwa razy, proszę zaznaczyć, czy podane zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

8 p.

Ubiór – kilka ogólnych zasad

		P	F
0.	Staranny ubiór daje dobre samopoczucie.	x	
1.	Wszystkie elementy ubrania powinny mieć guziki w tym samym kolorze.		
2.	Nie powinniśmy kupować modnych ubrań dopasowanych do wzrostu ani wieku.		
3.	Mężczyzna powinien włożyć na koncert garnitur wizytowy.		
4.	Jeśli żona wychodzi razem z mężem, powinna zrezygnować z długiej sukni.		
5.	Wszystkie dodatki powinny pasować do ubrania.		
6.	Czarne buty można nosić do garniturów w neutralnych kolorach.		
7.	Mężczyzna, który ma zegarek i obrączkę oraz spinki do mankietów, ma za dużo ozdób.		
8.	Kobieta, która ma dużo biżuterii i jest ubrana w krótką sukienkę z dużym dekoltem, powinna iść na spacer, a nie do pracy.		

X.

Proszę wystuchać nagrania dwa razy i uporządkować tekst (poukładać fragmenty w kolejności).

6 p.

Wszystko o różach

Wyjątkowe piękno róży oraz jej subtelny zapach wywołują zachwyt odbiorcy. Jeśli chcesz przekazać wiadomość przez róże, sprawdź symbolikę ich kolorów:

PROSZĘ ZAKRYĆ TEKST

Róże w kolorze różowym symbolizują delikatność, kobiecość, wytworność i elegancję, przy czym głęboki różowy przekazuje uznanie oraz wdzięczność, a blady kolor oznacza podziw i radość.

Pomarańczowy kolor róż oznacza entuzjazm i pożądanie. Jeśli chcesz wyrazić podziw i zainteresowanie, a przy tym przekazać ukrytą wiadomość pełną podniecenia, wyślij bukiet tych ognistych kwiatów.

Białe róże to symbol niewinności, skromności i czystości – oznaczają młodą miłość, przez co często są postrzegane jako kwiaty weselne. Białe róże to także prawda i szacunek, przekazują lojalność.

Gdy połączysz czerwone róże z innymi kolorami, możesz przekazać dodatkową wiadomość. Na przykład czerwone róże z żółtymi oznaczają radość i szczęście, a białe z czerwonymi symbolizują jedność.

Czerwone róże są znane wszystkim jako symbol miłości. Bez nich Walentynki prawie by nie istniały bez nich. Czerwona róża to nie tylko symbol romantycznej miłości, przekazuje także szacunek. Oznacza miłość, która potrafi przetrwać największe burze; jest to kwiat kochanków.

 1

Żółty kolor róż oznaczał w dawnych czasach zazdrość, teraz to przyjaźń, radość i troska. Bukiet pełen tych słonecznych kwiatów przekazuje ciepło, zadowolenie i uczucie.

Fioletowe róże uważane są za mistyczne. Reprezentują zachwyt i pożądanie, dlatego nie dziwnego, że przekazują miłość. Idealny kwiat na walentynki.

<http://www.e-flowers.pl/kolory.html>

A.

Stuchając nagrania dwa razy, proszę podkreślić słowa, które nie są zgodne z tekstem i wpisać z boku słowa właściwe.

8 p.

Letni pokój

To, czy taras stanie się dużym ulubionym pokojem letnim, w dużej mierze będzie zależało od jego usytuowania względem stron świata, jego miłości, a także od połączenia z wnętrzem domu. Położenie tarasu może wynikać z ustawienia domu na działce. Często lokalizuje się go:

- jak najdalej od ulicy, szczególnie ruchliwej;
- w części działki osłoniętej przed wzrokiem przyjaciół i przechodniów;
- daleko od głównego wejścia do domu;
- w miejscu, z którego jest najbardziej atrakcyjny widok na ogród i dalsze otoczenie;
- z dala od kwietnika, kompostownika i wiary na samochód.

Usytuowanie tarasu względem stron świata ma wpływ na komfort posiłku, ale w dużej mierze zależy ono od preferencji przyszłych mieszkańców:

- taras od południa i zachodu będzie słabo nasłoneczniony i trzeba go będzie zadasyzyć lub zacienić przez rośliny;
- na taras od wschodu słońce będzie świeciło tylko do południa. W deszczowe popołudnia będzie można tam odpoczywać nawet bez zadaszenia, ale słońca trzeba będzie szukać w innej części działki;
- strona północna da jedynie rozproszone słońce, dobre do odpoczynku w upalne dni, ale nie będzie można się tam opalać.

Tarasy

Proszę wysłuchać dwa razy opisów czterech tarasów i dopasować je do ilustracji (wpisać numer tekstu pod ilustracją).

4 p.

a

miejsce na ławkę lub grill

schodki do ogrodu umieszczone przy ścianie domu ograniczają miejsce na komunikację

miejsce na komunikację

Tekst nr

b

część tarasu przypominająca ogrodową altanę

schodki do ogrodu prowadzące z obu części tarasu

minimale wymiary podestu tarasowego to 150 x 150 cm

miejsce na komunikację

Tekst nr

c

stół przysunięty do balustrady

skarpa z roślinami tworzy łagodne połączenie powierzchni tarasu z ogrodem

balustrada odizolująca część jadalną tarasu

kominiek

miejsce na komunikację

Tekst nr

d

część wypoczynkowa niezaśłonięta

miejsce na komunikację (minimum 90 cm szerokości)

część z grillem przykryta dachem

balustrada odizolująca tarasową jadalnię

Tekst nr

a	b	c	d

Stuchając nagrania dwa razy, proszę wypełnić luki w tekście.

15 p.

Wiadomości radiowe (dziennik)

Minęła dziesiąta. Zapraszamy na wiadomości.

Dru ga na świecie, przełomowa, ...nowoczesna¹ ... Na dzień przed 216¹
uchwalenia Konstytucji 3 Maja w Senacie odbędzie się uroczyste²
posłów i senatorów. Do polskiego Parlamentu zaproszeni zostali przewodniczący Parlamen-
tu Europejskiego,³ Bundestagu, senatu Czech i Zgromadzenia
Narodowego Węgier. Połączą się oni też za pomocą⁴ z litew-
skim Parlamentem, a warto dodać, że na Litwie po raz pierwszy obchodzone jest święto
3 Maja.⁵ związane z jutrzejszym świętem łączą się z dzisiej-
szym dniem, Dniem Flagi. Na dziedzińcu Belwederu odbyło się uroczyste podniesienie flagi
.....⁶, a po południu podobna uroczystość na Pla-
cu Zamkowym. Biał pochodzi od biał orła i biał *Pogoni* – rycerza galopującego na
.....⁷, będącego godłem Litwy. Oba te godła znajdują się na czer-
wonych tłach⁸ herbowych. Dlatego też na fladze biał znalazła się u
góry, ponieważ w polskiej heraldyce ważniejszy jest⁹ godła niż
tła. I dodajmy jeszcze, że dziś jeszcze jedno święto.¹⁰ je 20 milio-
nów Polaków – to ci, którzy żyją od lat za granicą: Dzień Polonii¹¹
Senat sześć lat temu.

To jedyne takie miejsce na świecie, z którego od¹² sześciuset
lat przez całą dobę co godzinę odgrywany jest hejnał na cztery strony świata – wieża maria-
cka w Krakowie. Możliwość¹³ na wieżę jest jedną z atrakcji ma-
jówki w Krakowie, a więcej na ten temat w informacjach lokalnych już za pół godziny.
Wystawę¹⁴ wszystkie ukochane przez Jana Pawła II miejsca
w Krakowie będą mogli oglądać mieszkańcy miasta i turyści już od 17 maja. Autorem
zdjęć jest Adam Bujak.

Pogoda

Słońce, błękit tylko od czasu do czasu niewielkie chmury – tak wygląda niebo nad Krako-
wem. Ale nie dajcie się¹⁵ pogodzić! Chłodno – tylko 13 stop-
ni i zimny wiatr.

XIV.

Proszę wysłuchać nagrania dwa razy i krótko odpowiedzieć na pytania (liczebniki można zapisywać cyframi).

7 p.

Wiadomości radiowe (międzynarodowa matura)

0. Jaka matura odbywa się dzisiaj?

międzynarodowa

1. Z ilu szkół w Polsce zdają uczniowie ten egzamin?

2. W jakim języku zdaje się międzynarodową maturę?

3. Z ilu przedmiotów należy zaliczyć egzamin?

4. Jaka nagroda czeka dla tych, którzy będą mieć najlepsze wyniki?

5. Ile osób w Polsce zdaje w tym roku egzamin?

6. Jak długo potrwa sesja maturalna?

7. Kiedy wprowadzono w Polsce system międzynarodowych matur?

XV.

Po dwukrotnym wysłuchaniu nagrania proszę uporządkować tekst [poukładać fragmenty w kolejności].

15 p.

Wiadomości radiowe (sportowe talenty)

- a. Zdaniem wicepremiera rozgrywki o Puchar Ministra będą zapobiegać przemocy i marnowaniu czasu przez uczniów.
- b. Rozgrywki i zajęcia do nich przygotowujące będą się odbywać po lekcjach.
- c. Każda szkoła będzie mogła wystawić drużyny w koszykówce, siatkówce i piłce nożnej
- d. *Minister Edukacji chce szukać młodych talentów.*
- e. Rozgrywki rozpoczną się we wrześniu i będą transmitowane przez telewizję publiczną.
- f. Młodzi ludzie w wieku 13–15 lat mają duże szanse znaleźć się w reprezentacji Polski w 2012 roku.

a	b	c	d	e	f
			1		

XVI.

Proszę wysłuchać nagrania dwa razy i uzupełnić tekst wyrazami z ramki.

10 p.

PROSZĘ ZAKRYĆ TEKST

Wiadomości radiowe (*W pogoni za aktem*)

- Środa w Krakowie minęła pod znakiem miejskiej gry „W pogoni za aktem”. Przez ponad¹ godzin uczestnicy przemierzali uliczki starego miasta w poszukiwaniu², zadań i zagubionych pieczęci z aktu lokacyjnego miasta.
- Witam wszystkich serdecznie na pierwszej grze miejskiej!
 - Gdzie idziecie najpierw? Do Floriana – Brama Floriańska.
 - Co chcecie tam znaleźć? Człowieka, który powie, co³. Mam nadzieję, że będzie piękny i przystojny. I do tego będzie się rzucał w oczy.
 - No niestety, najmłodszy uczestnik drużyny, dwuletni Szymek stwierdził, że czas już spać. Musimy się⁴. Drużyna jest tak silna, jak jej najslabsze ogniwo.
 - Wspaniale. Duże⁵, ale fajnie było. Najciekawsze było, kiedy byłem bombardowany przez ptaki, kiedy rozmawiałem z T. W. z didżejem – smokiem.
 - Jak wam się udało wygrać, zdobyć tyle punktów? Zastosowaliśmy taktykę⁶, działaliśmy spontanicznie, przez przypadek i ... przez przypadek.
 -⁷ z gry 17 drużyn. 3/4 ukończyło grę. No, niestety zdarzył się jeden mały wypadek – kobieta z jednej z drużyn chyba za bardzo się spieszyła i⁸ sobie niestety nogę. Zabawa była ściśle związana z 750 rocznicą lokacji miasta. Pierwsze miejsce zajęli Monika Krzyżyk i Łukasz Dyszczyński, którzy w⁹ otrzymali laptop. Zdobywcy drugiego i trzeciego miejsca otrzymali aparat cyfrowy i¹⁰ na 750 złotych.

dalej / miejskiej / nagrodę / skreśliła / podporządkować / czek /
Zrezygnowała / wskazówek / chaosu / pięć / zmęczenie

Proszę wysłuchać nagrania dwa razy i zaznaczyć właściwą odpowiedź (a, b lub c):

5 p.

Podróże – rozmowa z Michałem Kortą

0. W audycji jest mowa o podróży

- a. samolotem do Gruzji.
- b. rowerem do Azerbejdżanu.
- ☒ c. *rowerem do Gruzji i Azerbejdżanu.*

1. Na granicy między Gruzją a Azerbejdżanem Michał

- a. miał kłopoty z policją.
- b. przeszedł normalne formalności.
- c. musiał zapłacić cło za rower.

2. W przewodniku jest napisane, że

- a. Azerbejdżan jest bezpieczniejszy niż Gruzja.
- b. w Azerbejdżanie każdego podróżnika może spotkać coś złego.
- c. w Gruzji jest niebezpiecznie.

3. Michał zrobił w Azerbejdżanie mało zdjęć stepu, bo

- a. zepsuł mu się aparat.
- b. napotkał na swojej drodze mniej widoków stepu, niż oczekiwał.
- c. zrobił za dużo zdjęć stepu w Gruzji.

4. Michał uważa, że w takiej podróży

- a. najważniejsze jest zainteresowanie jego osobą.
- b. najważniejsze są piękne widoki.
- c. najważniejszy jest kontakt z ludźmi.

5. Azerowie

- a. zapraszali Michała na herbatę.
- b. zapraszali Michała na wino.
- c. interesowali się jego rowerem.

0	1	2	3	4	5
c					

Stuchając nagrania dwa razy, proszę wypełnić luki w tekście.

15 p.

Wiadomości radiowe (dziennik)

Kolejny wypadek⁰ na przejeździe kolejowym. Do¹ doszło w Zakopanem. Kierująca oplem combo kobieta zderzyła się na niestrzeżonym przejeździe z² W ciężkim stanie została przewieziona do³. Jak mówi Katarzyna Padło z krakowskiej policji, kobieta najprawdopodobniej nie zachowała należytej ostrożności.

– Kobieta nie zauważyła prawdopodobnie nadjeżdżającego pociągu, w wyniku czego doszło do zderzenia obu⁴. Prawdopodobnie kobieta nie zachowała należytej ostrożności i wjechała na torowisko, mając nadzieję, że zdąży przejechać. No, nie udało się to, niestety. Obecnie trwają tam, na miejscu, czynności i prosimy wszystkich o⁵ i przeczekanie tej sytuacji, ponieważ, no – musimy zbierać dowody i dowiedzieć się, jaka była⁶ przyczyna i wszystkie okoliczności tego wypadku. Liczymy na to, że czynności przejdą na tyle⁷, że ruch niedługo zostanie przywrócony.

Utrudnienia mogą potrwać jeszcze⁸ godzin.

Największy w Polsce Festiwal Tatuazu zaczął się dziś w Krakowie. Od samego rana w klubie studenckim Rotunda aż roi się od najlepszych polskich tatuażystów. Są⁹ z całego świata i tłumy zwiedzających – nie tylko zwiedzających zresztą.

– To boli? – No! Troszeczkę tak!

– Do ogarnięcia. Nie jest¹⁰. Pierwsze dwie, trzy godzinki jest całkiem niezłe, a potem, potem pewnie będzie słabo. – A to ile potrwa? – Zobaczymy. Przeważnie koło pięciu godzin.

– Po co się tak¹¹?

– Żeby było pięknie!

– Raz się żyje!

– Nie można sobie żałować!

– Jest taki¹² kojarzenia się – szczególnie wśród ludzi starszych – tatuazu z subkulturą więzienną, z¹³. Celem tego festiwalu jest pokazanie ludziom, że tatuaz jest sztuką. Sztuką tworzoną przez ludzi młodych, ambitnych, kreatywnych, że ludzie, którzy robią sobie tatuaże, nie pochodzą z żadnego¹⁴ społecznego, tylko po prostu kochają otwartość,¹⁵

i dobrą zabawę. Bo tym ma być przede wszystkim tatuowanie dla człowieka.

Festiwal Tatuazu potrwa do jutra.

XIX.

Sluchając tekstu dwa razy, proszę zaznaczyć, czy podane zdania są prawdziwe [P], czy fałszywe [F].

8 p.

Weekend z gwiazdą w Radiu Vox FM – Stan Borys

		P	F
0.	Artysta chciał być aktorem.	X	
1.	Artysta wykonywał różne zawody, ponieważ rodzice nie dawali mu pieniędzy.		
2.	W wieku 15–16 lat artysta cenit się.		
3.	Artysta napisał piosenkę Anna dla swojej żony.		
4.	Ania, której utwór był dedykowany, nadal przychodzi na koncerty.		
5.	Mając 17 lat, artysta zagrał Cyrulika Sewilskiego.		
6.	Artysta umie grać na czterech instrumentach.		
7.	Artysta ukończył Technikum Mechanizacji Rolnictwa.		
8.	Artysta rozpoczął swoją karierę w Rzeszowie.		

XX.

Proszę wystuchać nagrania dwa razy i uzupełnić tekst wyrazami z ramki.
Uwaga! Jest ich więcej, niż potrzeba.

9 p.

Kraków – Saloniki

(muzyka Seweryn Krajewski, słowa Andrzej Sikorowski, wykonanie Maja Sikorowska)

PROSZĘ ZAKRYĆ TEKST

Urodzona w kraju nad Wisłą
Jak ...*miliony*... innych w tym kraju
Mam przed sobą jakaś tam
Ileś i ileś majów

Dokąd pójdę dokąd pojadę
Jaką dla mnie wybrali
Otrzymałam od losu
Który trudno zerami

Dwie ojczyzny dwa
Dwie skąd wziąć w sobie tyle wiary
I przodkowie na
Podpisanych w dwóch alfabetach

Mam dwa serca i dwie
Jakoś sobie z tym nadmiarem muszę
Dwie dwa języki
Tu kochany Kraków a tam Saloniki

Nie pytajcie zatem kochani
Gdzie jest lepiej a gdzie jest
Gdzie nocy aksamit
Granat nieba morze

Bo ułomne oba me
Bo nie wszędzie może być pięknie
A mój polega na tym
Że za jednym i drugim

Dwie ojczyzny ...

drogę / morze / cieplejsze / religie / *miliony* / portretach / tęsknię / spadek / dusze /
problem / pieniądze / przyszłość / zdjęciach / ciemniejszy / grudniów / sztandary /
radzić / światy / odmiennych / gorzej / uszy / mierzyć / historie / czerwiesze /

ROZWIĄZANIA ZADAŃ

I.

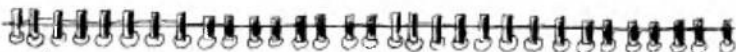
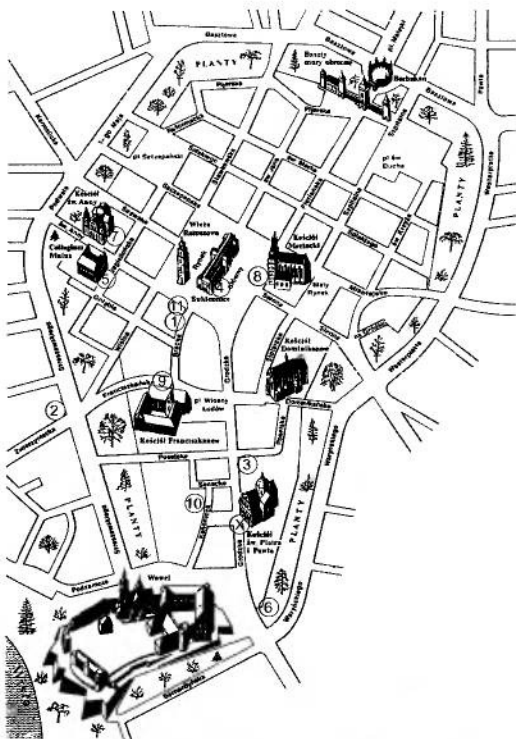
1. funkcjonować, 2. założeniu, 3. sercu, 4. samotna, 5. wieczami, 6. dzieło,
7. gromadzić się, 8. zachęcają, 9. wczesnych, 10. piwnic, 11. rodzaju, 12. kwitnąć.

II.

Dawno, dawno temu, za nosów panowania księcia Kraka – legen-czasów.....
darnego założyciela miasta Krakowa – nieustannie znikaly młode
dziewczyny, a nikt z krakowian nie słyszał, co się z nimi stało. Aż pew- ...wiedział.....
nego razu okazało się, że u stóp Wawelskiego Wzgórza w ciemnejogromnej.....
pieczarze żył straszliwy smok. Porywał on zwierzęta, ale jego przy-
smakiem jednak były te młode dziewczyny. Książę Krak ogłosił: „Kto
zabije smoka, kupi ode mnie pół królestwa i moją córkę za żonę”.dostanie.....
Kilku dzielnych rycerzy stawało do walki ze smokiem. Żadnemu jed-Wielu.....
nak nie udało się go pokonać. W końcu młody szewczyk wpadł na
śmieszny pomysł: wypchał skórę owcy siarką i podrzucił pod piecza-wspaniały.....
rę smoka. Wielki potwór zobaczywszy smakowitą owieczkę nie zasta-Głodny.....
nawiał się długo i od razu ją pożart.
Zaraz potem poczuł swędzenie w brzuchu. Z każdą chwilą piekło gopieczenie.....
coraz bardziej. Spragniony pobiegł na plażę Wisły i zaczął łapczywiebrzeg.....
pić wodę z rzeki. Wypił jeden łyk, drugi, trzeci, ale ciągle nie mógł
ugasić ognia. Pił więc dalej, pił, aż pękł! Miasto zostało uwolnione odpragnienia.....
straszliwego smoka, a szewczyk otrzymał od króla obiecaną sumęnagrodę.....
i poślubił jego córkę.

A series of horizontal lines for writing, starting from the dinosaur illustration and extending across the page.

IV.

1. „Przyjemność niedzieli”.
2. wyjść / powłóczyć się.
3. pogapić się (na życie), wypić kawę, przysiąść gdzieś.
4. a. za miasto
b. z psem
5. nie
6. fruwa, (szaleje) / „uprawia” kaskaderstwo / okazuje radość
7. ustawi urządzenia / sprawdzi aparaturę
8. technologiczne
9. jest pewien ich jakości pracy i solidności (są solidni, dobrze pracują)
10. a. koncert został przeniesiony do studia (zanosilo się na deszcz)
b. przyszło dwa razy więcej ludzi (dwa komplety) i nie zmieścili się w studiu
11. wystawiono dodatkowe głośniki na zewnątrz (na dziedziniec)
12. „Cały ten blask lata”.

V.

A. Słowa zbędne: plac, kościół, wreszcie, miłość, wiersz

B. Informacje występujące w tekście: 2, 4, 6, 7.

VI.

	<i>pies</i>	<i>kot</i>	<i>ptak</i>	<i>rybki</i>
0.	x			
1.			x	
2.				x
3.		x		
4.				x
5.	x			
6.	x			
7.		x		
8.			x	

VII.

0	1	2	3	4	5	6	7	8
d	g	a	e	i	j	h	c	f

Fragment zbędny: b.

VIII.

a	b	c	d	e	f
4	5	3	6	1	2

IX.

	P	F
0.	x	
1.		x
2.		x
3.	x	
4.		x
5.	x	
6.		x
7.		x
8.	x	

X.

6, 2, 3, 7, 1, 5, 4

XI.

Letni pokój

T₀, czy taras stanie się dużym ulubionym pokojem letnim, w dużej mierze będzie zależało od jego usytuowania względem stron świata, jego miłości, a także od połączenia z wnętrzem domu. Położenie tarasu może wynikać z ustawienia domu na działce. Często lokalizuje się go:

- jak najdalej od ulicy, szczególnie ruchliwej;naszym.....
 - w części działki osłoniętej przed wzrokiem przyjaciół i przechodniów;wielkości.....
 - daleko od głównego wejścia do domu;Zwykle.....
 - w miejscu, z którego jest najbardziej atrakcyjny widok na ogród i dalsze otoczenie;sąsiadów.....
 - z dala od kwietnika, kompostownika i wiaty na samochód.śmietnika.....
- Usytuowanie tarasu względem stron świata ma wpływ na komfort posiłku, ale w dużej mierze zależy ono od preferencji przyszłych mieszkańców:wypoczynku.....
- taras od południa i zachodu będzie słabo nasłoneczniony i trzeba go będzie zadaszyc lub zacienić przez rośliny;silnie.....
 - na taras od wschodu słońce będzie świeciło tylko do południa. W deszczowe popołudnia będzie można tam odpoczywać nawet bez zadaszzenia, ale słońca trzeba będzie szukać w innej części działki;upalne.....
 - strona północna da jedynie rozproszone słońce, dobre do odpoczynku w upalne dni, ale nie będzie można się tam opalać.światło.....

XII.

a	b	c	d
3	4	2	1

XIII.

1. rocznicą, 2. zgromadzenie, 3. niemieckiego, 4. telemostu, 5. Wydarzenia, 6. państwowej, 7. koniu, 8. tarcz, 9. kolor, 10. Obchodzi, 11. ustanowił, 12. przeszło, 13. wejścia, 14. dokumentującą, 15. zwięźć

XIV.

1. (ze) 123
 2. (w języku) angielskim
 3. z 6
 4. zostaną przyjęci bez egzaminów na czołowe światowe uczelnie
 5. 400
 6. 3 tygodnie
 7. 14 lat temu

XV.

a	b	c	d	e	f
4	5	2	1	6	3

XVI.

1. pięć, 2. wskazówek, 3. dalej, 4. podporządkować, 5. zmęczenie, 6. chaosu, 7. Zrezygnowało, 8. skrzyła, 9. nagrodę, 10. czek

XVII.

0	1	2	3	4	5
c	b	a	b	c	a

XVIII.

1. tragedii, 2. pociągiem, 3. szpitala, 4. pojazdów, 5. cierpliwość, 6. prawdziwa, 7. sprawnie, 8. kilka, 9. goście, 10. najgorzej, 11. męczyć, 12. stereotyp, 13. marynarzami, 14. marginesu, 15. wolność

XIX.

	P	F
0.	x	
1.		x
2.	x	
3.		x
4.	x	
5.	x	
6.		x
7.		x
8.		x

XX.

Urodzona w kraju nad Wisłą
 Jak **miliony** innych w tym kraju
 Mam przed sobą jakaś tam **przyszłość**
 Ileś **grudniów** i ileś majów

Dokąd pójść dokąd pojadę
 Jaką **drogę** dla mnie wybrali
 Otrzymałam od losu **spadek**
 Który trudno **mierzyć** zerami

Dwie ojczyzny dwa **sztandary**
 Dwie **religie** skąd wziąć w sobie tyle wiary
 I przodkowie na **portretach**
 Podpisanych w dwóch **odmiennych** alfabetach

Mam dwa serca i dwie **dusze**
 Jakoś sobie z tym nadmiarem **radzić** muszę
 Dwie **historie** dwa języki
 Tu kochany Kraków a tam Saloniki

Nie pytajcie zatem kochani
 Gdzie jest lepiej a gdzie jest **gorzej**

Gdzie **ciemniejszy** nocy aksamit
Granat nieba **cieplejsze** morze

Bo ułomne oba me **światy**
Bo nie wszędzie może być pięknie
A mój **problem** polega na tym
Że za jednym i drugim **tęsknię**

Dwie ojczyzny dwa sztandary...

Wyrazy zbędne: czerwieńsze / zdjęciach / pieniądze / uszy / morze

III.

Dalej pójdziesz ulicą Senacką, potem Poselską i dojdiesz do ulicy Straszewskiego. Na rogu Straszewskiego i Zwierzynieckiej znajduje się filharmonia, więc tam kupisz bilet na wieczorny koncert. Potem pójdziesz ulicą Franciszkańską, wejdiesz do kościoła franciszkanów i zobaczysz tam piękne witraże autorstwa Stanisława Wyspiańskiego. Naprzeciwko kościoła znajduje się słynne okno, z którego Papież Jan Paweł II rozmawiał z krakowianami podczas swoich pobytów w Krakowie. Skręcisz w ulicę Bracką, gdzie między ulicą Gołębią a Rynkiem wypijesz dobrą kawę w „Prowincji”. Obok jest Księgarnia Taniej Książki, więc kupisz tam niedrogie albumy i poradniki. Dojdiesz do Rynku i zatrzymasz się w Sukiennicach, gdzie kupisz pamiątki z Krakowa. Potem skierujesz się w lewo od Ratusza, na ulicę świętej Anny. Tam zobaczysz ciekawy kościół barokowy świętej Anny. Wracając w kierunku Rynku, skręcisz w prawo, w ulicę Jagiellońską, i wstąpisz do Collegium Maius – najstarszej siedziby Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zwiedzisz muzeum i zrobisz zdjęcia na dziedzińcu. Potem skierujesz się znowu na Rynek, przejdziesz na drugą stronę Sukiennic i staniesz pod kościołem Najświętszej Marii Panny (Mariackim). Tam o pełnej godzinie wysłuchasz hejnału z wyższej wieży kościoła. Pójdziesz ulicą Grodzką i na jej rogu oraz ulicy Poselskiej zjesz obiad w restauracji „Miód Malina”. Wybierzesz coś z kuchni polskiej lub włoskiej. Pójdziesz dalej ulicą Grodzką w kierunku Wawelu. Tam, na Plantach, które stanowią rodzaj parku otaczającego stare miasto, usiądziesz na ławce, odpoczniesz i poczekasz na resztę grupy.

IV.

Już jutro przed południem wielka inauguracja kolejnego cyklu „Letnich Koncertów Radia Kraków”. W każdą niedzielę o 11 na naszym dziedzińcu albo w studiu, jeśli będzie padać, będzie można posłuchać znakomitej muzyki w wykonaniu świetnych artystów nie tylko krakowskich. Jutro dla państwa zaśpiewa Leszek Długosz. Wystąpi ze swoim zespołem. M.B. – Już jutro wielka inauguracja „Letnich Koncertów Radia Kraków”, ale za nim o tym koncercie ważnym, bo Pan na tym koncercie wystąpi, powiedzmy coś o przyjemnościach niedzieli. To jest taki Pana program u nas w Radiu Kraków...

L.D. – ...bardzo przyjemny, bardzo ulubiony...

M.B. – Tak, a ja chciałbym zapytać, Panie Leszku, jakie są Pana przyjemności niedzieli. Taka najprzyjemniejsza z przyjemnych niedziel, jeśli się zdarza, to wygląda jak?

L.D. Jeśli nie mam gonitwy, jeśli coś... nie ma jakiegoś terminu, że muszę na przykład na poniedziałek, coś gwałtownie wykonać albo jakiegoś najazdu, czy jakiejś po prostu pracy, na przykład koncertu, czy czegoś tam, no, jakiegoś zobowiązania, jeśli mam

tak zwaną niedzielę „na luzie” potocznie mówiąc, jest to moja wspaniała niedziela, kiedy mogę wyjść, powłóczyć się, ot, tak, gdzie mnie poniesie...

M.B. – Czyli nie w domu, niekoniecznie?

L.D. – Nie, nie, nie! Lubię wyjść, lubię wyjść, popatrzeć na niedzielę, czasem gdzieś przysiąść, tam, gdzie nie przysiadam, w jakimś innym miejscu, pogapić się na życie, wypić kawę, wrócić do domu, i jeśli dalej jeszcze ta niedziela się kontynuuje (...), wziąć psa i na przykład wsiąść do samochodu i pojechać gdzieś za miasto. I to jest cudowna niedziela taka i ze spacerem po mieście, i ze spacerem w czymś, no, takim zielonym po pas. Potem trzeba kleszcze sprawdzić...

M.B. – Ja Pana z psem nie widziałem spacerującego.

L.D. – No, po mieście to się ciężko spaceruje z psami.

M.B. – Ale tam gdzieś, po Plantach...

L.D. – No tak, tak... pies wychodzi, bo musi wychodzić, to jest oczywiste.

M.B. – Mhm.

L.D. – Ta zresztą, obecna suka bullterierka, a to już jest druga, z którą, że tak powiem, mieszkamy, razem i jesteśmy w życiu związani pewnym ślubem, ona nie lubi chodzić po mieście. Z tamtą mogłem chodzić po ulicach, wchodzić do – jeszcze mnie gnali – do sklepu czy do kawiarni, ta nie, ta idzie na Pląty i wraca, a potem za miastem...

M.B. – Szaleje.

L.D. – Fruwa. Ona nie szaleje, ona fruwa, ona kręci piruety, no w ogóle kaskaderstwo nieprawdopodobne. Wie Pan co, to jest fantastyczna radość patrzeć na taką radość...

M.B. – ...przyjemność...

L.D. – ...psa. I to jest moja przyjemność niedzieli.

M.B. – Ale taka przyjemność raczej nie zdarzy się jutro, no, chyba, że po koncercie. Najpierw o 11 spotykamy się na dziedzińcu Radia Kraków...

L.D. – No, ale wcześniej musimy przyjść tutaj ustawić wszystkie urządzenia, sprawdzić aparatury, no ale to już jest wcześniej, ale jest... nie chcę, żeby to wyglądało na taką..., taki komplement...

M.B. – ...ale to bardzo przyjemne...

L.D. – to jest wielka przyjemność zwłaszcza w miejscach w Krakowie, w których czuję się troszkę lepiej... troszkę zakorzeniony, oswojony, troszkę się czuję, no, ze względu na lata współpracy z Radiem Kraków, jakby też w moim miejscu i szansa na spotkanie się w warunkach, w których mam pewne bezpieczeństwo, takie technologiczne, że jestem dobrze podłączony, że instrument jest taki, jaki ma być, że – fantastyczna sprawa – gram z kolegami, których jestem jakości pracy i solidności pewny. No, sama przyjemność i wiem, i wiem, że...

M.B. – ...i jeszcze

L.D. – przyjdzie publiczność...

M.B. – no właśnie! Publiczność!

L.D. – ...która czeka na to i ja czekam, oczekuję na tę publiczność. Lepiej być nie może!

- M.B. – Rok temu, zdaje się, koncert miał się odbyć na dziedzińcu i niestety, z powodu chmur, które tam gdzieś...
- L.D. – ...niepewności nieba, tak...
- M.B. – Nie padało, ale sytuacja była niepewna, przenieśliśmy ten koncert do studia i ludzie ...ludzie... się nie pomieścili. Byli tu, byli tam,
- L.D. – Można powiedzieć, że naprawdę przyszły dwa komplety. I fantastycznie było! Ponieważ jednak deszcz nie spadł, widownia na dziedzińcu – dzięki sprytowi Radia i zamontowaniu szybkiemu...
- M.B. – ...głośników... dodatkowych....
- L.D. – głośników – odsłuchiwała sobie na wolnym, przyjemnym powietrzu koncertu z góry. Myślny się przyszli przywitać, pożegnać, a drugi komplet słuchał w studio. No, fantastyczne! Widzę, że i Pan to pamięta?
- M.B. – Pamiętam, oczywiście! Panie Leszku, a jutro czego posłuchamy?
- L.D. – To jest taka sytuacja artysty z pewnym stażem, tak siebie określam, który jest obarczony pewną etykietą i pewnym repertuarem, który go ukształtował.... Ludzie zapamiętali i oczekują... i oczywiście jakaś część z tego repertuaru musi być, bo z tego to ja już się składam, i naturalnie będzie jakaś część rzeczy nowych, czy najnowszych, tak powiedzmy, a wszystko to zgrupowałem pod takim wywoławczym szyldem „Cały ten blask lata”, czyli taka, no, apoteoza urody świata, letnich uroków, zachwyków, kiedy...
- M.B. – ... przyjemności...
- L.D. – ...przyjemności. Kiedy znów możemy powiedzieć sobie: No, nie jest źle, piękny jest świat o tej porze i nasza obecność na nim.
- M.B. – Zapraszamy w takim razie.
- L.D. – Bardzo serdecznie! Do zobaczenia!

Radio Kraków, 5 VII 2008

V.

Pocztówka z Krakowa

Kraków ukochanym moim miastem jest
 Tu przedziwne rzeczy dzieją się
 Strażak zawsze obok hejnał gra:
 Do re mi sol cis, cisis hes i fa
 Na pocztówce starej widzę siebie sprzed stu lat
 Jak w cukierni znowu pączka jem
 Z cukrem pudrem przeszłość miesza się
 I już bajką jest traumatyczny sen

W razie czego dla każdego Rynek domem jest
 W gąszczu ulic, w tłumie zgubisz się
 No i bardzo ważną rzeczą jest

Unikalny mikroklimat ludzkich serc
Nawet teraz możesz spotkać Piotra S.
Zresztą możesz spotkać kogo chcesz
Raz widziałem szedł ulicą król
Za nim cały dwór, wielobarwny tłum

Fragm. http://www.tekstowo.pl/piosenka,chlopcy_z_placu_broni,pocztowka_z_krakowa.html

VI.

Siła natury Te, co skaczą i fruwiąją

Jeśli zmagasz się z niskim ciśnieniem, ale nie jesteś uczulony na sierść zwierząt, spraw sobie psa. Codzienne spacerowanie na świeżym powietrzu są o wiele bardziej skuteczne niż kolejna kawa. Jest sporo prawdy w tym, że pies „leczy” swego właściciela – zmusza go bowiem do wyjścia z domu i ruchu bez względu na pogodę.

Jeśli dużo czasu spędzasz przy komputerze i często masz zmęczone oczy, kup akwarium. Obserwowanie kolorowych rybek to wspaniały odpoczynek i jednocześnie środek antystresowy, o wiele lepszy niż oglądanie telewizji. Poza tym akwarium doskonale nawilża powietrze, co jest niezmiernie ważne nie tylko dla alergików.

Jeśli masz problemy z sercem i żyjesz w ciągłym napięciu, postaraj się, by w twoim domu zamieszkał ptak. Lekarze twierdzą, że aż 64% ludzi wyraźnie uspokaja się i łagodnieje, słysząc codziennie jego wesołe trele.

Znakomitym „lekarstwem” dla osób z wysokim ciśnieniem jest kot. To niezależne zwierzę lubi chodzić własnymi drogami i trudno zaskarbić sobie jego przyjaźń, wpływa kojąco na pracę serca, uspokaja rozdrażnione nerwy, obniża ciśnienie i łagodzi bóle stawów i reumatyczne. Co ciekawe, kot sam instynktownie znajduje bolące miejsce, kładzie się na nim i cichutko pomrukuje.

„Dobre rady” 2003, nr 3

VII.

Sportowiec i jego motocykl – Robert Sycz

– *Jakim motocyklem pan jeździ?*

Yamaha Drag Star 1100.

– *Za co lubi pan swój motor?*

Za to, że wybaczają błędy. Poza tym jest wygodny i dobrze się prowadzi. Do tego mocny i dynamiczny.

– *Czy pozwala pan go prowadzić żonie?*

Ania naciska mnie coraz bardziej, żeby dać jej spróbować. Mam jednak obawy. Motor waży 260 kg, a moja żona nie prowadziła ani razu. Na razie dostaję dreszczy na samą myśl, jednak będzie to jedyna osoba, której pozwolę dosiąść mojej maszyny.

– *Co najbardziej ceni pan w swoim motocyklu?*

Wygląd – dużo chromów. Harleyowcy pewnie wyśmialiby mnie, ale jak na japoński motor ma imponujący wygląd. To piękna maszyna – czarny lakier, nisko usytuowane siedzenie.

– *Najważniejsze w motocyklu jest...*

Sprawność techniczna. Gdyby nie był sprawny, można przypłacić życiem nawet najdrobniejszą awarię. Druga rzecz – to charakter i wygląd.

– *Zazwyczaj jeżdżę...*

Dla przyjemności, przepisowo i spokojnie.

– *Najszybciej jechałem...*

155 km / godz.

– *Najstraszniejsza chwila za kierownicą...*

Kiedyś tylne koło złapało poślizg na jakiejś plamie na jezdni. Na szczęście wyprowadziłem, bo jechałem z małą prędkością. Całe szczęście, że to nie przednie koło, bo bym leżał.

– *Najmilsza chwila za kierownicą...*

W jakiś weekend albo letnie dni, gdy większość kierowców jest na wyjazdach. Nie trzeba się koncentrować, można czerpać radość z jazdy.

„Magazyn Sportowy”, 1 X 2004

VIII.

1. Zakrywamy dziurę kawałkiem tapety tak, żeby zasłaniała całe uszkodzenie. Łatę przyklejamy do ściany taśmą klejącą.
2. Ostрым nożem wycinamy łatę i tapetę. Aby brzegi wyciętego fragmentu były równe, w miejscu cięcia przykładamy do ściany kątownik stolarski.
3. Zdejmujemy przeznaczony do wymiany fragment, uważając, żeby nie uszkodzić podłoża.
4. Miejsce na łatę oczyszczamy z pyłu i resztek zaschniętego kleju. Smarujemy je klejem do tapet.
5. Wklejamy na miejsce wycięty fragment tapety. Czekamy do następnego dnia, aż klej wyschnie.
6. Jeśli tapeta jest pomalowana, łatę dwukrotnie malujemy farbą w kolorze tapety wałkiem malarskim.

„M jak mieszkanie”, maj 2004

Ubiór – kilka ogólnych zasad

W życiu współczesnym obserwujemy tendencje do uproszczenia form obowiązujących w stosunkach między ludźmi. Przejawia się to również w dziedzinie ubiorów. Staranny, dostosowany do pory dnia i okoliczności ubiór świadczy o zmiłowaniu do porządku, estetyki, daje dobre samopoczucie, jest oznaką poszanowania godności własnej i innych.

Chcąc ubrać się ze smakiem, przestrzegamy pewnych zasad:

- Wszystkie części garderoby powinny być zawsze czyste, odprasowane, znajdować się w idealnym porządku (np. przyszyte wszystkie takie same guziki).
- Dobierając garderobę, bierzemy pod uwagę figurę, wzrost, kolor skóry, włosów, oczu, wiek. Nie kupujemy ubrań tylko dlatego, że są modne.
- Każda okazja wymaga odpowiedniego stroju. Udając się na koncert, mężczyzna włoży ubranie wizytowe lub spacerowe, a na wczasach będzie nosił strój weekendowy lub sportowy. Najlepsze ubiory nie zdobią, mogą nawet ośmieszyć, jeśli nie nosi się ich we właściwym czasie i w odpowiednim miejscu.
- Wspólne wyjście męża i żony wymaga, aby ubiór obu partnerów był zharmonizowany. Nie może być tak, że mąż wkłada ubranie sportowe, a żona długą suknię.
- Ubranie i dodatki, jak kapelusz, krawat, skarpetki, obuwie, pasek, rękawiczki, stanowią jedną całość i powinny ze sobą współgrać.
- Kolor czarny jako neutralny można łączyć ze wszystkimi barwami. Dlatego obuwie czarne ma bardzo szerokie zastosowanie. Można je nosić na przykład z ubraniem szarym, granatowym, beżowym czy brązowym.
- Noszenie ozdób – to przywilej kobiety. Mężczyzna powinien ograniczyć się do spinek do mankietów koszuli i ewentualnie spinki do krawata. Zegarek i obrączka nie są zaliczane do ozdób.
- Ostry makijaż u kobiet, liczne ozdoby, duże dekolty i przesadnie krótkie mini mogą mieć miejsce w czasie zabawy czy spacerów, ale w pracy wymagany jest skromny, wygodny strój dopasowany do panującej atmosfery.

E. Pietkiewicz, *Savoir vivre dla każdego*, „Świat Książki”, Warszawa 1997

X.

Wyjątkowe piękno róży oraz jej subtelny zapach wywołują zachwyt odbiorcy. Jeśli chcesz przekazać wiadomość przez róże, sprawdź symbolikę ich kolorów:

- I. Czerwone róże są znane wszystkim jako symbol miłości. Bez nich Walentynki prawie by nie istniały. Czerwona róża to nie tylko symbol romantycznej miłości, przekazuje także szacunek. Oznacza miłość, która potrafi przetrwać największe burze; jest to kwiat kochanków.

2. Pomarańczowy kolor róż oznacza entuzjazm i pożądanie. Jeśli chcesz wyrazić podziw i zainteresowanie, a przy tym przekazać ukrytą wiadomość pełną podekscytowania, wyślij bukiet tych ognistych kwiatów.
3. Białe róże to symbol niewinności, skromności i czystości – oznaczają młodą miłość, przez co często są postrzegane jako kwiaty weselne. Białe róże to także prawda i szacunek, przekazują lojalność.
4. Fioletowe róże uważane są za mistyczne. Reprezentują zachwyt i pożądanie, dlatego nic dziwnego, że przekazują miłość. Idealny kwiat na walentynki.
5. Żółty kolor róż oznaczał w dawnych czasach zazdrość, teraz to przyjaźń, radość i troska. Bukiet pełen tych słonecznych kwiatów przekazuje ciepło, zadowolenie i uczucie.
6. Róże w kolorze różowym symbolizują delikatność, kobiecość, wytworność i elegancję, przy czym głęboki różowy przekazuje uznanie oraz wdzięczność, a błady kolor oznacza podziw i radość.
7. Gdy połączysz czerwone róże z innymi kolorami, możesz przekazać dodatkową wiadomość. Na przykład czerwone róże z żółtymi oznaczają radość i szczęście, a białe z czerwonymi symbolizują jedność.

XII.

1. Taras prostokątny z wyjściem do ogrodu na wprost wyjścia z salonu. Droga do ogrodu dzieli taras na dwie funkcjonalne części – jadalną i wypoczynkową. Zadaszenie jadalni z grillem pozwoli skorzystać z tej części tarasu nawet w deszczowe dni.
2. Taras kwadratowy z wyjściem do ogrodu przy ścianie budynku. Pozwala to na ekonomiczne wykorzystanie niewielkiej powierzchni tarasu.
3. Między dwiema ścianami domu. Idealne miejsce na taras – ściany domu osłaniają taras z dwóch stron. Takie położenie ułatwia zadaszenie tarasu.
4. Odsunięty od ściany domu taras składa się z dwóch części – podestu umożliwiającego wygodne wyjście oraz połączonej z nim części odsuniętej nieco od ściany domu.

„Murator” 2005, nr 1

XIII.

Wiadomości

Vox FM, 2 V 2007

XIV.

Wiadomości. Jest 19.00

Uczniowie z siedmiuset szkół na całym świecie przystąpili dziś do międzynarodowej matury. W Polsce taki egzamin zdają uczniowie z 23 szkół średnich. O tym, czym różni się międzynarodowy egzamin dojrzałości od krajowego, Anna Wachowska: *Takich różnic jest sporo. Przede wszystkim wszyscy uczniowie zdają ten egzamin w języku angielskim. Wyniki będą pozytywne, jeśli uczniowie zaliczą kilkanaście egzaminów z sześciu przedmiotów. Obowiązkowo z języka polskiego, obcego i matematyki. Poza tym maturzyści muszą zdawać egzamin z nauk społecznych, przyrodniczych i przedmiotu wybranego. Najważniejsza jednak różnica to taka, że ci, którzy uzyskają najlepsze wyniki, zostaną przyjęci bez egzaminów na czołowe światowe uczelnie. W tym roku w Polsce do takiego egzaminu przystąpiło 400 osób. Minister Edukacji trzyma kciuki za wszystkich: *Myszę, że będzie w porządku, że wszystko będzie dobrze. I oby – nie zapraszając – wszystko poszło po myśli i uczniów, i nauczycieli. A międzynarodowa sesja maturalna potrwa przez najbliższe trzy tygodnie. System matur międzynarodowych powstał w [19]62 roku w Genewie. W Polsce realizowany jest od 14 lat. Jako pierwsze do programu przystąpiły warszawskie liceum ogólnokształcące imienia Kopernika i gdyńskie imienia Marynarki Wojennej.**

Vox FM, 2 V 2007

XV.

Minister Edukacji przed *Euro 2012* zabiera się do łowienia młodych sportowych talentów. Zapowiada stworzenie szkolnej ligi, w której uczniowie z całego kraju będą walczyć o Puchar Ministra. Każda szkoła będzie mogła wystawić składające się z uczniów i uczennic drużyny w trzech dyscyplinach: koszykówce, siatkówce i piłce nożnej. Minister przewiduje, że turniej ma szansę stać się miejscem, w którym będziemy łowić talenty. *Może spośród nich trenerzy naszej reprezentacji narodowej wybiorą jakichś piłkarzy na Mistrzostwa Europy w roku 2012. Przecież wiadomo, że najmłodszy zawodnik, który strzelił gola na Mistrzostwach Europy, miał zaledwie 18 lat. Więc przed osobami, które mają dzisiaj 13, 14, 15 lat wszystko stoi otworem. Wicepremier twierdzi, że rozgrywki będą zapobiegały przemocy, marnowaniu przez uczniów czasu, a także uczyły zdrowej rywalizacji. Zarówno rozgrywki, jak i zajęcia do nich przygotowujące, nie przeszkodzą w nauce innych przedmiotów, bo będą odbywały się po lekcjach. Nauczyciele WF-u [wuefu] za prowadzenie dodatkowych zajęć dostaną pieniądze, które – jak zapewnia minister – resort już posiada. *To nie będzie tak, że to będzie wymagało dodatkowej pracy społecznej. Na to środki mamy, a oczywiście młodzież w takich zajęciach musi uczestniczyć z powodu tego, że chce wziąć udział w takim turnieju, a nie dlatego, żeby nie być na matematyce. Rozgrywki wystartują we wrześniu i według wstępnych zapowiedzi będą transmitowane przez publiczną telewizję.**

Vox FM, 2 V 2007

XVII.

– No, cudownie, cudownie. Tutaj słuchaliśmy – Michał mówi „Ale przestrzeń się robi”. Rzeczywiście przestrzeń się robi. Słuchając takiej muzyki, gdzie jesteśmy w innym miejscu. Mam nadzieję, że tam, gdzie chcemy być, czyli w Gruzji. Ale Gruzję będziemy powoli opuszczać, bo część twojej podróży to oczywiście Azerbejdżan. Trudna granica do przejścia między jednym krajem a drugim?

– No, wydaje mi się, że nie. Jakies tam formalności wiadomo są zawsze na granicach. Tam było parę bramek, paru młodych chłopców z karabinami. To wyglądało trochę dziwnie, ale po podpisaniu paru papierków właściwie, nie wiem, może pół godziny trwała cała formalność. Oczywiście, byli bardzo zdziwieni moim środkiem transportu. Aż pan celnik wyszedł z budki pooglądać, podotykać hamulce i opony. No, ale generalnie obyło się bez problemów i w przewodniku przeczytałem, że Azerbejdżan jest zdecydowanie bardziej bezpieczny, niż Gruzja i faktycznie chyba, nie wiem, sama ta sentencja, że jest bezpieczniej, jakoś tak pomogła mi i czułem się naprawdę dużo swobodniej niż w Gruzji. Chociaż – nie powiem – tam też nie spotkało mnie nic złego.

– No i gdzie skierowałeś swoje kroki – chciałem powiedzieć „kroki”, ale właściwie jazdę swoim rowerem?

– No, więc jechałem cały czas w kierunku Baku – nie pamiętam już w tej chwili nazwy miejscowości – w każdym bądź razie już właściwie w Gruzji zaczął się taki krajobraz stepowy, co było fantastyczne. I ponieważ zaczęło się to w Gruzji i myślałem sobie „na pewno w Azerbejdżanie będzie tego stepu jeszcze więcej i będzie jeszcze wspanialszy, więc nie robię tak dużo zdjęć”. Potem, wbrew pozorom jakoś na mojej drodze nie było tak dużo i takich wspaniałych widoków ze stepem. No i, niestety, nie zrobiłem takich zdjęć stepu, jakich bym chciał. Tak myślę.

– No, a nie było pokusy – aha – spieszyłeś się na samolot (żeby nie przedłużyć).

– To znaczy już wtedy się nie spieszyłem, bo już nadgonilem – że tak powiem, te stracone godziny i już byłem, że tak powiem „kontrolny”, no, ale tak samo... tak samo w Azerbejdżanie, jak w Gruzji, przede wszystkim w takiej podróży liczą się ludzie i kontakt z ludźmi i to było też wspaniałe, że w Azerbejdżanie dokładnie tak samo ludzie po prostu zatrzymywali mnie, widząc mnie na ulicy, i pytali, skąd jestem...

– Ciekawość jest duża?

– Ogromna, ogromna – to jest niesamowite. Oni byli bardziej ciekawi mnie niż ja ich, chyba tak naprawdę, bo nie mogli w ogóle tego zrozumieć. Też bardzo życzliwi i po tym poznać Azera czy ludzi z Azerbejdżanu, że oni piją herbatę, a Gruzini wino i zapraszają na tą pyszną aromatyczną herbatę.

Radio Kraków (Globtroter – rozmowa z Michałem Kortą), 6 V 2007
Rozmowę przeprowadził Marek Tomalik. www.australia-przygoda.com

– Aaa! Przepraszam, ale jest Pan wykształconym rolnikiem, Panie Stan?

– Właśnie, właśnie, to ja w tej chwili na koncercie w Rzeszowie dziękuję wszystkim dyrektorom, że mnie wyrzucili ze szkoły, bo gdyby nie oni, to bym nie był dzisiaj na scenie!

Vox FM („Weekend z gwiazdą” – Stan Borys), 6 V 2007

IV. PISANIE

WPROWADZENIE

Część D (pisanie), sprawdzająca umiejętność planowania, komponowania i redagowania różnych rodzajów tekstów (ich wykaz poniżej), trwa 90 minut. Zawiera cztery zestawy (4 x 2 zadania) do wyboru: pierwsze zadanie stanowi krótka forma typu *życzenia, pozdrowienia*, drugie – forma dłuższa typu *opowiadanie* lub *opis*. Zdający wybiera jeden zestaw i wykonuje dwa zadania (pisze dwa teksty określone w zestawie). Wymagana długość zadań w zestawie (liczona łącznie dla obydwu tekstów) wynosi **300 słów**.

Realizacja zadań pisemnych nie wiąże się z posiadaniem wiedzy specjalistycznej – celem testu jest bowiem sprawdzenie umiejętności zastosowania języka polskiego w piśmie, a nie wykazanie się wiedzą na określony temat. Zdający powinni jednak umieć wypowiadać się na tematy zamieszczone w *katalogu tematycznym*, umieć wyrażać funkcje i pojęcia określone w *katalogu funkcji i pojęć językowych* oraz występować w różnych *rolach komunikacyjnych* – zgodnie z wykazem (zob. *Standardy wymagań...*).

Zdający egzamin na poziomie B2 powinni znać zasady ortografii w zakresie przewidzianym na ten poziom, a ich pismo powinno być czytelne i odpowiadać normom polskiej grafii.

Rodzaje tekstów:

◆ życzenia	◆ charakterystyka
◆ pozdrowienia	◆ opowiadanie
◆ zaproszenie	◆ sprawozdanie
◆ zawiadomienie	◆ recenzja
◆ ogłoszenie	◆ podanie
◆ list prywatny formalny	◆ życiorys
◆ list prywatny nieformalny	◆ list motywacyjny
◆ list urzędowy	◆ reklama
◆ opis osoby	◆ rozprawka (tekst argumentacyjny)
◆ opis przedmiotu	◆ csej
◆ opis miejsca	

Prace egzaminacyjne są sprawdzane równolegle przez dwóch niezależnych egzaminatorów, a o ocenie decyduje pięć równowartych elementów (każdy oceniany jest w skali 1–8 punktów). Są nimi:

1. *wykonanie zadania, czyli treść, długość, forma, kompozycja*
2. *poprawność gramatyczna*
3. *słownictwo*
4. *styl*
5. *ortografia i interpunkcja.*

Część IV zawiera trzy przykładowe zestawy zadań (A, B, C). Obejmują one prawie wszystkie formy przewidziane na ten poziom. Przy wyborze zestawu ważna jest nie tylko znajomość danej formy, ale także tematu oraz ocena realnych możliwości napisania żądanej liczby słów w określonym czasie, który należy tak rozplanować, aby można było przeczytać i skorygować swój tekst.

PRZYKŁADOWE ZESTAWY ZADAŃ

A

Proszę wybrać jeden zestaw i wykonać obydwa zadania [a oraz b].

Zestaw I

a.	Proszę napisać tekst reklamy swojego ulubionego czasopisma / programu telewizyjnego / podręcznika.	50 słów
b.	„Kiedy byłem (byłam) dzieckiem...” – proszę napisać opowiadanie.	250 słów

Zestaw II

a.	Proszę napisać list do przyjaciół z podziękowaniem za zaproszenie i wspólny pobyt na wakacjach.	120 słów
b.	Proszę napisać życiorys Piotra (jako Piotr), na podstawie poniższych danych: <ul style="list-style-type: none">• Piotr Janik• data i miejsce urodzenia: 4.07.1978, Lublin• rodzice: matka Irena (Stanek), dentystka; ojciec Wiesław, kompozytor• brak rodzeństwa• szkoła podstawowa [data] – I nagroda za udział w szkolnym konkursie fotograficznym• szkoła średnia [data] – wyróżnienie w konkursie fotograficznym (nagroda – tygodniowy pobyt w Wenecji)• matura• studia (5 lat): Katolicki Uniwersytet Lubelski – historia; przynależność do Akademickiego Związku Sportowego – sekcja: koszykówka• praca: nauczyciel historii w szkole średniej• żonaty, jedno dziecko• zna bardzo dobrze język francuski, trochę niemiecki i słabo angielski• uprawia koszykówkę, jeździ na nartach, lubi pracować w ogrodzie• interesuje się historią sportu i fotografią	180 słów

Zestaw III

a.	Urodziło się Panu / Pani pierwsze dziecko. Proszę o tym powiadomić przyjaciół, którzy przebywają za granicą.	40 słów
b.	„Egzaminy powinny zostać zniesione” – proszę napisać rozprawkę [tekst argumentacyjny].	260 słów

Zestaw IV

a.	<p>Był/a Pan/i na tygodniowej wycieczce „Parki Narodowe”. Jest Pan/i z niej bardzo niezadowolony/a. Proszę napisać list ze skargą do biura, które tę wycieczkę organizowało.</p> <p><i>David Meler</i> <i>Prowincja, 4 IX 2008 r.</i> 4775 Prowincja XXXX 55</p> <p style="text-align: center;"><i>Dyrekcja Biura Podróży „Relaks” w/ XXXXXX</i></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p style="text-align: right;"><i>David Meler</i></p>	80 słów
b.	„Jedzenie – przymus czy przyjemność?” – proszę wyrazić swoją opinię.	220 słów

Zestaw I

a.	<p>Wygrat/a Pan/i wycieczkę do Nowej Zelandii. Proszę napisać podanie do szefa z prośbą o 2 tygodnie bezpłatnego urlopu na wyjazd.</p> <p><i>Jan Polak</i> <i>ul. Kwiatowa 15</i> <i>30-066 Stolica</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Stolica, 16 V 2008 r.</i></p> <p style="text-align: center;">Do Redaktora Naczelnego Gazety Popołudniowej w Stolicy</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p style="text-align: right;"><i>Jan Polak</i></p>	60 słów
b.	<p>„Mój przyjaciel [moja przyjaciółka]” – proszę napisać charakterystykę.</p>	240 słów

Zestaw II

a.	Proszę napisać życzenia z okazji Bożego Narodzenia i Nowego Roku oraz imienin do kobiety, z którą pozostaje Pan/i w stosunkach formalnych.	40 słów										
Grudzień												
<table><tr><td>22 Zenona, Honoraty</td><td>23 Stawomiry, Wiktorii</td><td>24 Adama, Ewy</td><td>25 BOŻE NARODZENIE</td><td>26 Szczepana, Dionizego</td></tr><tr><td>27 Jana, Maksyma</td><td>28 Teofili, Antoniego</td><td>29 Tomasza, Dominika</td><td>30 Seweryna, Eugeniusza</td><td>31 Sylwestra, Melanii</td></tr></table>			22 Zenona, Honoraty	23 Stawomiry, Wiktorii	24 Adama, Ewy	25 BOŻE NARODZENIE	26 Szczepana, Dionizego	27 Jana, Maksyma	28 Teofili, Antoniego	29 Tomasza, Dominika	30 Seweryna, Eugeniusza	31 Sylwestra, Melanii
22 Zenona, Honoraty	23 Stawomiry, Wiktorii	24 Adama, Ewy	25 BOŻE NARODZENIE	26 Szczepana, Dionizego								
27 Jana, Maksyma	28 Teofili, Antoniego	29 Tomasza, Dominika	30 Seweryna, Eugeniusza	31 Sylwestra, Melanii								
b.	Proszę napisać sprawozdanie z wycieczki lub ciekawego wydarzenia kulturalnego, w którym Pan/i uczestniczył/a.	260 słów										

Zestaw III

a.	Proszę zaprosić kuzyna na uroczystość z okazji 40. rocznicy ślubu dziadków, która odbędzie się w Pana/Pani nowym mieszkaniu.	30 słów
b.	„Cenzura powinna być zabroniona” – proszę napisać rozprawkę (tekst argumentacyjny).	270 słów

a.	<p>Proszę opisać wybrany przedmiot (oznaczony numerem 1 – 2 – 3).</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> 	80 słów
b.	Proszę napisać recenzję ostatnio widzianego filmu.	220 słów

Zestaw I

a.	Chce Pan/i sprzedać swój rower. Proszę napisać ogłoszenie, które rozwiesi Pan/i w okolicy.	30 słów
b.	Proszę opisać swoją ulubioną porę roku.	270 słów

Zestaw II

a.	Proszę zredagować zaproszenie dla nauczycieli na bal w Szkole Języka i Kultury dla Cudzoziemców, który odbędzie się z okazji zakończenia kursu.	40 słów
b.	„To była moja najwspanialsza [najgorsza] podróż... – proszę o tym napisać w liście do rodziny.	260 słów

Zestaw III

a.	Proszę napisać e-mail do kolegi / koleżanki z prośbą o wypożyczenie (udostępnienie) mieszkania na imprezę urodzinową.	60 słów
b.	„Młodość i uroda gwarantują sukces w zawodzie”. Proszę wyrazić swoją opinię na ten temat.	240 słów

Zestaw IV

a.	Proszę napisać pozdrowienia z urlopu do swojego szefa.	30 słów
b.	Na podstawie poniższych rysunków* proszę napisać porównanie i nadać mu tytuł.	270 słów

* W. Martyniuk, *Samo życie*, Wyd. UJ, Kraków, 1986, pl. 36.

PRZYKŁADOWE WYPOWIEDZI PISEMNE*

Przykład A, Zestaw II

a.	Proszę napisać list do przyjaciół z podziękowaniem za zaproszenie i wspólny pobyt na wakacjach.	120 słów
b.	Proszę napisać życiorys Piotra na podstawie danych słów.	180 słów

a.

Nowy Sącz, 14 X 20..... r.

Drodzy Beato i Jacku!

Piszę do Was zaraz po powrocie, aby gorąco podziękować za cudowne wakacje we Francji. Wczoraj odebrałam zdjęcia od fotografa i wspominałam jeszcze raz wspólnie spędzone wakacje. Gdyby nie Wy, siedziałabym w domu i płakałabym nad swoim życiem.

Dziękuję też za finansowe wsparcie podczas tych trzech tygodni – bez Waszej pomocy nie dałabym sobie rady. Nigdy jeszcze nie spałam w takim luksusowym hotelu!

Najwspanialszy był dla mnie pobyt w Paryżu i możliwość zwiedzenia tylu muzeów. A nasze wieczorne spacerowanie po tym magicznym mieście na zawsze pozostaną w mojej pamięci.

Przesyłam Wam kilka najładniejszych zdjęć, a wraz z nimi serdeczne myśli i uściski. Zapraszam Was do siebie na sylwestra – tak, jak się umawialiśmy.

Pozdrawiam i jeszcze raz dziękuję
Halina

* Są to teksty napisane przez studentów Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie UJ po korektach. Stanowią przykład prac na wysokim poziomie, za które należy się najwyższa ocena.

ŻYCIORYS

Urodziłem się czwartego lipca 1978 roku w Lublinie. Mój ojciec, Wiesław Janik, jest kompozytorem, a matka Irena (z domu Stanek), jest dentystką. Nie mam rodzeństwa.

W 1985 roku zacząłem się uczyć w Szkole Podstawowej numer 3 w Lublinie. W piątej klasie wziąłem udział w szkolnym konkursie fotograficznym i zdobyłem I nagrodę. Od 1994 roku uczęszczałem przez cztery lata do IV Liceum Ogólnokształcącego w Lublinie. Wziąłem udział w międzyszkolnym konkursie fotograficznym i dostałem wyróżnienie. Nagrodą był tygodniowy pobyt w Wenecji. W 1997 roku zdałem maturę. W tym samym roku rozpocząłem pięcioletnie studia na wydziale historii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Byłem członkiem Akademickiego Związku Sportowego i grałem w koszykówkę. Zorganizowałem międzyuczelniane mistrzostwa w koszykówce. Brałem także udział w wielu konkursach fotograficznych.

Po studiach zacząłem pracować jako nauczyciel historii w szkole średniej, gdzie pracuję do dziś. Przygotowuję uczniów do olimpiad z historii i mamy duże osiągnięcia na tym polu. Nadal uprawiam koszykówkę, jeżdżę też na nartach i lubię pracować w ogrodzie. Moją pasją jest jednak historia i fotografowanie.

Jestem żonaty i mam jedno dziecko.

Znam bardzo dobrze język francuski, trochę język niemiecki i słabo angielski.

Piotr Janik

Lublin, 8 IX 20...

Przykład B, zestaw II

a.	Proszę napisać życzenia z okazji Bożego Narodzenia i Nowego Roku oraz imienia do kobiety, z którą pozostaje Pan/i w stosunkach formalnych.	40 słów
b.	Proszę napisać sprawozdanie z wycieczki lub ciekawego wydarzenia kulturalnego, w którym Pan/i uczestniczył/a.	260 słów

a.

Londyn, grudzień, 20...*

Drago Pani Euro!

Przesyłam Pani życzenia spokojnych i wesółych Świąt Bożego Narodzenia oraz dobrego Nowego Roku. Z okazji imienia życzę Pani wszystkiego najlepszego, dużo zdrowia, szczęścia, spełnienia marzeń oraz pomyślności w życiu osobistym i zawodowym, pogody ducha i zieleń w ludziach i Pani dobie.

Karina F.

* Data była podana, więc nie jest brana pod uwagę w ogólnej liczbie słów.

Szeleszczące liście na Wawelu

26 października br. nasza nauczycielka zrobiła nam niespodziankę i zabrała nas na spacer na Wawel. Wyruszyliśmy ze szkoły tuż po przerwie.

Dzień był piękny, a pogoda nietypowa. Słońce świeciło i było bardzo ciepło – jak w lecie. Na drzewach pozostało jeszcze sporo kolorowych liści, a na ziemi porobiły się miękkie dywany z suchych liści, które lekko się unosiły, gdy zawiął wiatr.

Nauczycielka powiedziała nam, żebyśmy zwrócili uwagę na poczerwieniałe dzikie wino, które pięło się po murze, i na ciekawe kształty baszt.

Pierwszy dłuższy postój mieliśmy na wzgórzu, skąd rozpościerał się widok na miasto. Szczególnie dobrze widać było Wisłę i jej bulwary. Nauczycielka powiedziała nam, że na zakolu rzeki często stawiane są sceny, na których odbywają się występy artystów w czasie imprez plenerowych. Pokazała nam falisty dach Centrum Kultury Japońskiej Manggha, kościół św. Faustyny, klasztor benedyktynów w Tyńcu i Jubilat – jeden z najstarszych domów towarowych, który wciąż funkcjonuje w prawie niezmienionej postaci.

Dalej powędrowaliśmy brukowaną ulicą w kierunku zielonych trawników i dotarliśmy do ogrodów królewskich. Wszędzie było mnóstwo ludzi – starszych i młodszych. Mijał nas wielojęzyczny tłum turystów. Wokół słychać było język niemiecki, rosyjski, angielski... Błyskały flesze aparatów fotograficznych.

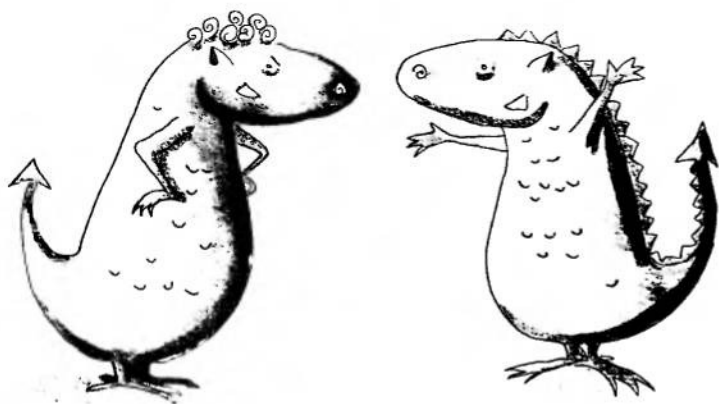
Następnie poszliśmy na kamienny dziedziniec, skąd mogliśmy podziwiać piękne renesansowe krużganki, malowidła pod dachem i rynny w kształcie smoków otwierających paszcze.

Ostatnim etapem naszej wycieczki była katedra na Wawelu, gdzie zachwyciły nas kolorowe witraże, królewskie sarkofagi, srebrny ołtarz oraz barwne arras. Nauczycielka dała nam trochę czasu, żebyśmy sami w spokoju mogli podziwiać piękną kaplicę.

Sądzę, że wycieczka była udana. Zobaczyliśmy wiele nowych, interesujących rzeczy, wzbogaciliśmy nasze słownictwo i jeszcze bardziej doceniliśmy urok Krakowa.

V. MÓWIENIE

WPROWADZENIE

Ostatnia część egzaminu *E – mówienie* trwa około 20 minut. Zdający losują zestaw, składający się z trzech zadań. Należy wykonać je wszystkie. Są to:

- A. wypowiedź na podstawie tematycznego zestawu fotografii
- B. wyrażenie własnej opinii na temat wylosowanego tekstu
- C. monolog (wypowiedź na wylosowany temat).

Wypowiedzi zdających są oceniane niezależnie przez dwóch egzaminatorów zgodnie z określonymi kryteriami. Składają się nań dwa elementy:

- 1. wykonanie zadań,
- 2. poprawność językowa:
 - ◆ poprawność gramatyczna
 - ◆ słownictwo, styl
 - ◆ wymowa, intonacja.

Realizacja zadań nie wiąże się z posiadaniem wiedzy specjalistycznej – celem testu jest bowiem sprawdzenie umiejętności zastosowania języka polskiego w mowie, a nie wykazanie się wiedzą na określony temat. Zdający powinni jednak umieć wypowiadać się na tematy zamieszczone w *katalogu tematycznym*, umieć wyrażać funkcje i pojęcia określone w *katalogu funkcji i pojęć językowych* oraz występować w różnych *rolach komunikacyjnych* – zgodnie z wykazem (zob. *Standardy wymagań...*).

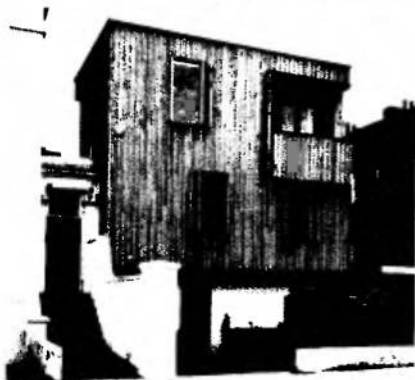
Część V zawiera cztery przykładowe zestawy zadań.

PRZYKŁADOWE ZESTAWY ZADAŃ

I.

A. Chce Pan/i wynająć dom na rok. Ma Pan/i cztery oferty. Proszę opisać wszystkie domy. Który Pan/i wybierze? Proszę uzasadnić swój wybór.

„Homes & Garden”, London, October 2007.

B. Proszę przeczytać tekst i wyrazić swoją opinię.

Dopalacze

Wystarczy 1000 mg preparatu CX717, by szare komórki przez całą dobę pozostawiały w pełnej gotowości bojowej, pozwalając opracować w nocy ważny raport czy zakuć całoroczny materiał do egzaminu. Pokochają go studenci, menedżerowie, pracownicy zmianowi. Naukowcy wierzą, że CX717 przyniesie prawdziwy przełom. Jak wynika z najnowszych badań, jest tak skuteczny jak amfetamina, a jednocześnie nie niszczy organizmu i nie uzależnia.

CX717 będzie dla tych, którzy żyją na zwiększonych obrotach. I chcą jeszcze przyspieszyć. To jest wielkie marzenie i wielka pokusa – przekształcić mózg w zasilany prądem superkomputer. Ale czy rzeczywiście można żyć na dopingu bezkarnie? Jak długo? Wszystkie dotychczasowe próby pokazały, że ciało nie daje się łatwo oszukać i po jakimś czasie wystawia słony rachunek za złe użytkowanie. Na razie naukowcy z lekiem wiążą więcej nadziei niż obaw.

Ponad 11% polskich studentów przyznaje się do okazjonalnego brania amfetaminy, a 2% z nich przyjmuje narkotyk podczas przygotowań do egzaminów. Ponad połowa osób pijących Red Bull to ludzie do 25. roku życia. Wielu z nich to studenci.

„Newsweek” 2005, nr 23 (fragm.)

C. „Życie z planem czy bez planu?” Która opcja jest Pani / Panu bliższa?

II.

- A. Zbliżają się urodziny Pani / Pana szefa / dyrektora. Czy któryś z proponowanych na zdjęciach prezentów będzie – zdaniem Pani / Pana – odpowiedni? Jeśli tak – który i dlaczego? Jeśli nie – co Pan/i proponuje?

„Logo” 2005, nr 1

B. Proszę przeczytać tekst i wyrazić swoją opinię.

Na walizkach do sukcesu

Przeciętny Polak przeprowadza się 2,25 razy w życiu – wykazują badania ośrodka SMG/KRC dla „Wprost”. To jednak niewiele w porównaniu ze światowymi danymi. Jeśli jednak bliżej przyjrzeć się tym wynikom, to widać, że kolejne pokolenia Polaków przeprowadzają się coraz chętniej. Osoby, które są dziś po sześćdziesiątce, przez całe swoje życie zmieniły adres zamieszkania średnio 2,4 razy. Tymczasem współcześni dwudziestokilkulatkowie mają już na koncie 2,2 przeprowadzki! Czyli krajową normę wyrobili w wieku, kiedy jeszcze nie zdążyli założyć rodzin. Gdy dobiją do emerytury, średnia ich przenosin będzie kilkakrotnie wyższa niż w wypadku ich dziadków.

NA WŁASNE

Najczęstsze przyczyny przeprowadzek

Wyprowadzka od rodziców	34%
Wyższe zarobki	14%
Powiększenie się rodziny	13%
Chęć zmiany miejsca zamieszkania	13%
Przeprowadzka do innego miasta	6%
Pomniejszenie się rodziny	3%
Niższe zarobki	3%

Źródło: SMG/KRC dla „Wprost”

Prof. Bogdan Wojciszke z Instytutu Psychologii PAN uważa, że konieczność odnalezienia się w innej rzeczywistości, przyzwyczajanie się do nowego widoku z okna, nowych sąsiadów, nowej trasy do sklepu sprawiają, iż stres przeprowadzkowy urósł do jednego z naszych lęków narodowych. Uderzające, że ten strach nie sparaliżował Polaków, którzy zdecydowali się wyjechać w poszukiwaniu lepszego życia do Wielkiej Brytanii, Irlandii i Szwecji. Bo wyjeżdżając z Polski, mamy poczucie, że mamy gdzie wrócić. A przenosiny do innego miasta to odcięcie się od obecnego życia.

„Wprost” 2007, nr 17/18 (fragm.)

C. Dlaczego warto znać języki obce?

III.

A. Proszę opisać zdjęcia i wypowiedzieć się na temat sportów ekstremalnych.

1

2

3

4

5

„Logo” 2005, nr 1 (1, 4), *Illawarra – A sea of blue and green* (Tourist information),
Australia 1995 (2, 3, 5).

B. Proszę przeczytać tekst i wyrazić swoją opinię.

ZOO bez krat

Radykalną zmianę w organizacji ogrodów zoologicznych przyniosły lata 70. Nie małe znaczenie miało upowszechnienie się myślenia ekologicznego – ludzie z całą ostrością dostrzegli, jak niehumanitarne są dotychczasowe rozwiązania.

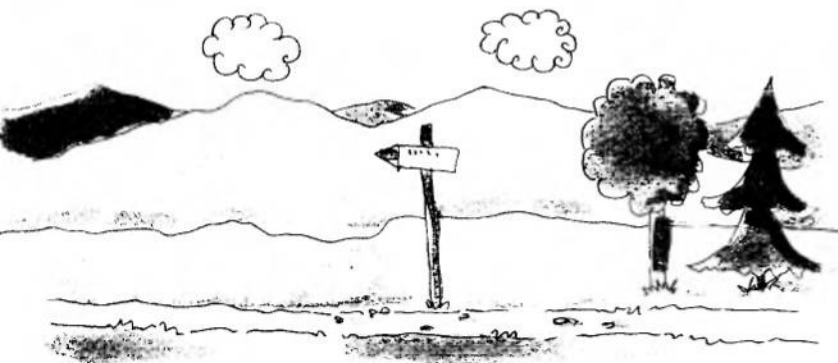
Arki przyszłości. Ogrody zoologiczne pozbawione przygnębiających barier są tworzone nie tylko dla zwiedzających i ze względu na obrońców praw zwierząt. Powstają, bo dyrektorzy i miłośnicy ZOO coraz częściej widzą je w roli współczesnych arek. W ich przyjaznych ścianach mają się rozmnażać gatunki zwierząt, które na wolności są zagrożone wyginięciem. Wiele gatunków zwierząt już teraz łatwiej spotkać

w ZOO niż na wolności. Na przykład w naturze prawdopodobnie żyje jeszcze zaledwie 400 tygrysów syberyjskich. Ich populację w niewoli szacuje się na 800 sztuk. W ZOO w Cincinnati uczeni zajmują się rozmnażaniem salamander i rzadkich gatunków żab. A San Diego (Kalifornia) jest miejscem, gdzie ratuje się od zagłady najradsze i najciekawsze z naczelnych – bonobo, zwane też szympanсами karłowatymi.

Ogrody zoologiczne pełnią też rolę dydaktyczną. Ludzie poznają nie tylko pojedyncze gatunki zwierząt, ale także środowisko, w jakim toczą one walkę o przetrwanie. W tych ogrodach pozbawionych barier obcowanie z dziką przyrodą świata to prawdziwa frajda!

„Focus”, nr 5, 1997 (fragment)

C. Jakie święto jest dla Pani / Pana najważniejsze? Dlaczego?

IV.

- A. Proszę powiedzieć, które z przedstawionych na zdjęciach zwierząt (kot, papuga, pies, legwan zielony, królik) jest Pani / Panu najbliższe? Czy chciał(a)by Pan/i je mieć w domu? Dlaczego? Jaka jest – zdaniem Pani / Pana rola zwierząt w życiu człowieka?

IV. A – fotografie pochodzą z: „Dobre Rady” 2003, nr 3 (1-3), „Pani domu” 2008, nr 12-13 (4), „Poradnik domowy” 2007, nr 7 (5).

B. Proszę przeczytać tekst i wyrazić swoją opinię.

Jadłospis jutra

Autorzy starych powieści science fiction poczuliby się rozczarowani na widok tego, czym odżywiamy się na początku XXI wieku. Mimo wszystko żywność przypomina dziś bardziej tę sprzed 50 lat niż futurystyczne pigułki zawierające dobową rację żywnościową. Nie tylko dlatego, że nie potrafimy wyprodukować takich pastylek, które zadowolilyby nasz przewód pokarmowy. Ludzie podejrzliwie patrzą na nowinki i wolą, by jedzenie wyglądało i smakowało naturalnie.

Wielu konsumentów boi się rewolucyjnych zmian, zwłaszcza gdy wiążą się z nimi dylematy etyczne. Transgeniczne warzywa i owoce znajdują powoli akceptację, ale nie będzie to łatwe w przypadku genetycznie zmodyfikowanych zwierząt. Niewykluczone jednak, że w przyszłości wcale nie będzie chętnych na mięso. Już dziś dieta wegetariańska ma wielu zwolenników. Wybierają ją z powodów religijnych, zdrowotnych, a ostatnio też ze strachu przed zarażonym mięsem. Bez wątpienia roślinożerna ludzkość przyniosłaby ulgę naszej planecie. Pole o powierzchni pięciu boisk piłki nożnej mogłoby wyżywić: dwóch ludzi jedzących mięso, 10 ludzi jedzących zboża lub 64 ludzi jedzących soję. Oczywiście nikt nie żywi się tak monotennie, ale te porównania przemawiają do wyobraźni.

„Focus” 2004, nr 5 (fragm.)

C. „Twój sposób ubierania się mówi o tym, kim jesteś”. Czy zgadza się Pan/i z tym stwierdzeniem?

PODRĘCZNIKI W SERII JĘZYK POLSKI DLA CUDZOZIEMCÓW

pod redakcją Władysława Miodunki

K U R S O W E

Władysław Miodunka CZĘŚĆ I, JAK SIĘ MASZ?
Część I: SPOTYKAMY SIĘ W POLSCE

Podręcznik do nauki języka polskiego dla początkujących (A1)

Część II: SPOTKAMY SIĘ W EUROPIE (A1)

Danuta Gałyga ACH, TEN JĘZYK POLSKI!
Ćwiczenia komunikacyjne dla grup początkujących (A1, A2)

Ewa Lipińska Z POLSKIM NA TY
Podręcznik do nauki języka polskiego dla poziomu progowego (B1)

Marta Pančíková, Wiesław Stefańczyk PO TAMTEJ STRONIE TATR...

Učebnica poltiny pre Slovákov (A1, A2)

Ewa Lipińska, Elżbieta Grażyna Dąbbska KIEDYŚ WRÓCISZ TU... Część I:
GDZIE NADWIŚLAŃSKI BRZEG

Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych (B2)

Ewa Lipińska, Elżbieta Grażyna Dąbbska KIEDYŚ WRÓCISZ TU... Część II:
BY SZUKAĆ SWOICH DRÓG I GWIAZD

Podręcznik do nauki języka polskiego dla zaawansowanych (B1)

Magdalena Szelo-Mays COŚ WAM POWIEM...
Ćwiczenia komunikacyjne (B1, B2)

Marzena Kowalska O BIZNESIE PO POLSKU
Wprowadzenie do języka biznesu (A1, A2)

Aleksandra Achtelek, Wioletta Hajduk-Gawron, Agnieszka Madeja, Magdalena Świętek BĄDŹ NA B1
Zbiór zadań z języka polskiego oraz przykładowe testy certyfikacyjne dla poziomu B1 (B1)

S Ł O W N I K I

Anna Seretny A CO TO TAKIEGO?
Obrazkowy słownik języka polskiego (A1, A2)

Stanisław Mędak SŁOWNIK ODMIANY RZECZOWNIKÓW POLSKICH (A2, B1, B2, C1)

Stanisław Mędak SŁOWNIK FORM KONIUGACYJNYCH CZASOWNIKÓW POLSKICH (A2, B1, B2, C1)

Stanisław Mędak PRAKTYCZNY SŁOWNIK ŁĄCZLIWOŚCI SKŁADNIOWEJ CZASOWNIKÓW POLSKICH (B1, B2, C1)

Zofia Kurzowa ILUSTROWANY SŁOWNIK PODSTAWOWY JĘZYKA POLSKIEGO (A2, B1)

S Y S T E M J Ę Z Y K A

Magdalena Szelo-Mays SŁOWA I SŁÓWKA
Podręcznik do nauczania słownictwa i gramatyki dla początkujących (A1, A2)

Magdalena Szelo-Mays NOWE SŁOWA – STARE RZECZY
Podręcznik do nauczania słownictwa języka polskiego (A1, A2)

Piotr Garmarek CZAS NA CZASOWNIK
Ćwiczenia gramatyczne z języka polskiego (B1, B2)

Stanisław Mędak CO Z CZYM?
Ćwiczenia składniowe dla grup zaawansowanych (B2, C1)

Józef Pyzik PRZYGODA Z GRAMATYKĄ
Flexja i słownictwo imion (B2, C1)

Józef Pyzik IŚĆ CZY JECHAĆ?
Ćwiczenia gramatyczno-semantyczne z czasownikami ruchu (B2, C1)

Stanisław Mędak LICZEBNIK TEŻ SIĘ LICZY!
Gramatyka liczebnika z ćwiczeniami (B2, C1, C2)

S P R A W N O Ś C I

Ewa Lipińska KSIĘŻYC W BUTONIERCE
Ćwiczenia dla cudzoziemców doskonalące sprawność rozumienia ze słuchu na podstawie tekstów Andrzeja Skórnińskiego (B2, C1, C2)

Ewa Lipińska NIE MA RÓŻY BEZ KOŁCÓW
Ćwiczenia ortograficzne dla cudzoziemców. Wydanie II, uzupełnione i poprawione (B1, B2)

Anna Pięcińska CO RAZ WEJDZIE DO GŁOWY – JUŻ Z NIEJ NIE WYLECI, CZYLI FRAZEOLOGIA PROSTA I PRZYJEMNA Podręcznik dla uczniów. Pomoc dla nauczycieli (B1, B2, C1)

LEKTURY PODRĘCZNE Antologie tekstów satyrycznych dla cudzoziemców, którzy dobrze znają język polski. Oprac. Ewa Lipińska (C1)

Anna Seretny KTO CZYTA – NIE BŁĄDZI
Ćwiczenia rozwijające sprawność czytania (B2, C1)

Anna Seretny PER ASPERA AD ASTRA
Ćwiczenia rozwijające sprawność czytania (C1)

Bogusław Kubiak NA ŁAMACH PRASY
Ćwiczenia rozwijające sprawność czytania. Część I. dodatek: strategia egzaminacyjna (C2)

Bogusław Kubiak NA ŁAMACH PRASY
Ćwiczenia rozwijające sprawność czytania. Część II (C2)

PODRĘCZNIKI W SERII JĘZYK POLSKI DLA CUDZOZIEMCÓW

pod redakcją Władysława Miodunka

METODYKA NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO I PRACE POZA SERIĄ

KULTURA W NAUCZANIU JĘZYKA POLSKIEGO
JAKO OBCEGO. STAN OBECNY – PROGRAMY
NAUCZANIA – POMOCY DYDAKTYCZNE
Red. Władysław Miodunka

PRZEWODNIK PO EGZAMINACH CERTYFIKATOWYCH
Red. i oprac. Anna Seretny, Ewa Lipińska

Ewa Lipińska, Anna Seretny
ABC METODYKI NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO
JAKO OBCEGO

Z ZAGADNIEŃ DYDAKTYKI JĘZYKA POLSKIEGO
JAKO OBCEGO
Red. Ewa Lipińska, Anna Seretny

OD MEDIÓW PRZEKAZU DO MEDIÓW
UCZESTNICZENIA, TRANSMISJA I NAUCZANIE
JĘZYKÓW MNIEJSZOŚCIOWYCH
Red. Robert Dębski

Urszula Marzec
OBRAZ POLONISTYKI WŁOSKIEJ
W ŚWIELE BADAŃ ANKIETOWYCH

NOWA GENERACJA W GLOTTODYDAKTYCE
POLONISTYCZNEJ
Red. Władysław Miodunka

Magdalena Szulc-Mays TAŃCE MALOWANE
Podręcznik dla dzieci w wieku przedszkolnym
i wczesnoszkolnym

Podręczniki do nauczania języka polskiego jako obcego są opracowywane przez zespół autorów związanych z Katedrą Języka Polskiego jako Obcego Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz z innymi ośrodkami kształcenia obcokrajowców uczelni polskich jak UW, UŁ, UMCS, KUŁ, UŚ, UWr.

Na stronie www.universitas.com.pl znajdują Państwo więcej informacji o podręcznikach do nauczania języka polskiego jako obcego. Można tam także zamówić bezpłatny katalog „Podręczniki do nauczania języka polskiego jako obcego”.

U N I V E R S I T A S P O L E C A

NOWY SŁOWNIK

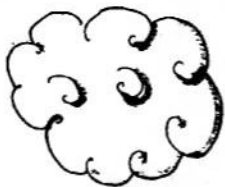
FUNDACJI KOŚCIUSZKOWSKIEJ NA DVD

THE NEW KOSCIUSZKO FOUNDATION
DICTIONARY ON DVD

POLSKO-ANGIELSKI
ANGIELSKO-POLSKI

POLISH-ENGLISH
ENGLISH-POLISH

www.universitas.com.pl

Proponowany przez dr Ewę Lipińską zbiór ćwiczeń przygotowujących do zdania egzaminów certyfikatowych na poziomie B2 to publikacja bardzo potrzebna m.in. dlatego, że kandydatom, którzy nie są pewni swoich umiejętności i wahają się między wyborem poziomu B2 a niższym lub wyższym, ułatwi podjęcie właściwej decyzji.

Zrecenzji prof. Władysława Miodunki

Umiesz? Zdasz! jest dobrą i przemyślaną pomocą w przygotowaniu do państwowego egzaminu certyfikatowego z języka polskiego na poziomie B2. Zbiór ćwiczeń wzbogaca istniejącą na rynku wydawniczym ofertę, jest ponadto interesujący, zawiera moc zróżnicowanych zadań, którym daleko do nudy czy monotonii. (...) Dobrym pomysłem jest lekko zawyżenie poziomu prezentowanych zadań w stosunku do wymagań na poziom B2 – trening przed właściwym egzaminem powinien być forsowniejszy, by kandydaci mogli swobodniej i pewniej czuć się w czasie egzaminu.

Zrecenzji prof. Anny Dąbrowskiej

Umiesz? Zdasz! – to materiały przygotowujące do egzaminu certyfikatowego z języka polskiego jako obcego na poziomie średnim ogólnym B2. W części I (gramatyka), II (czytanie) oraz III (słuchanie) znajduje się ponad 120 zadań wraz z ich rozwiązaniami. Część IV (pisanie) zawiera trzy zestawy zadań oraz przykładową realizację dwóch zestawów, a część V (mówienie) – cztery zestawy zadań.

Głównym przeznaczeniem zbioru *Umiesz? Zdasz!* są kursy przygotowawcze. Może on także pełnić funkcję uzupełniającą w stosunku do podręcznika kursowego na poziomie B2.

Ewa Lipińska jest współautorką podręczników *Jak to napisać?* (1986) i *Kiedys wróciśz tu...* (1997, wyd. dwuczęściowe 2003, 2005) oraz *ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego* (2005), a także autorką ćwiczeń ortograficznych *Nie ma róży bez kolców* (1999, wyd. II popr. i uzup. 2009), podręcznika *Z polskim na ty* (2003), ćwiczeń doskonalących rozumienie ze słuchu *Księżyc w butonierce* (2004) oraz monografii *Język ojczysty, język obcy, język drugi. Wstęp do badań dwujęzyczności* (2003). Ponadto współredagowała m.in. *Przewodnik po egzaminach certyfikatowych* (2005) oraz *Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego* (2006) i opracowała antologię tekstów satyrycznych *Lektury podręczne* (2007). Od 2000 r. pracuje w zespole autorów zadań i egzaminatorów przy Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego; bierze także udział w przeprowadzaniu tychże egzaminów.

